

III.1.2

OBRAZLOŽITEV SPLOŠNEGA DELA ZAKLJUČNEGA RAČUNA PRORAČUNA

KAZALO

UVOD K SPLOŠNEMU DELU ZAKLJUČNEGA RAČUNA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2019	2
A) BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV	4
A1) PRIHODKI PRORAČUNA	5
70 DAVČNI PRIHODKI	6
71 NEDAVČNI PRIHODKI.....	16
72 KAPITALSKI PRIHODKI.....	19
73 PREJETE DONACIJE	19
74 TRANSFERNI PRIHODKI	19
78 PREJETA SREDSTVA IZ EVROPSKE UNIJE IN IZ DRUGIH DRŽAV	19
A2) ODHODKI	27
40 TEKOČI ODHODKI	28
41 TEKOČI TRANSFERI	36
42 INVESTICIJSKI ODHODKI	43
43 INVESTICIJSKI TRANSFERI	44
45 PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EVROPSKE UNIJE.....	45
B) RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	47
B1) PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV	47
B2) DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV	48
C) RAČUN FINANCIRANJA.....	51
C1) ZADOLŽEVANJE PRORAČUNA.....	51
C2) ODPLAČILA DOLGA	56
D) NETO POLOŽAJ DRŽAVNEGA PRORAČUNA DO PRORAČUNA EU.....	58

UVOD K SPLOŠNEMU DELU ZAKLJUČNEGA RAČUNA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2019

V skladu s 96. členom Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18; v nadaljnjem besedilu: ZJF) je zaključni račun proračuna Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: RS) akt države, v katerem so prikazani načrtovani in realizirani prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki države za preteklo leto.

V celotnem letu 2019 se je po Zakonu o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 (Uradni list RS, št. 71/17, 13/18 – ZJF-H, 83/18 in 19/19); v nadaljnjem besedilu: ZIPRS1819) izvrševal Proračun RS za leto 2019 (Uradni list RS, št. 71/17 in 19/19) ki je osnova za pojasnjevanje odstopanj realiziranih prihodkov in odhodkov od načrtovanih.

Sprejeti proračun za leto 2019 (v nadaljnjem besedilu: sprejeti proračun) je zadnji sprejeti proračun, to je »Rebalans proračuna za leto 2019« (Uradni list RS, št. 19/19).

V okviru Bilance prihodkov in odhodkov (t. i. A bilanca) so bili v sprejetem proračunu prihodki načrtovani v višini 10.353,7 mio EUR, odhodki v višini 10.160,1 mio EUR, presežek pa v višini 193,6 mio EUR.

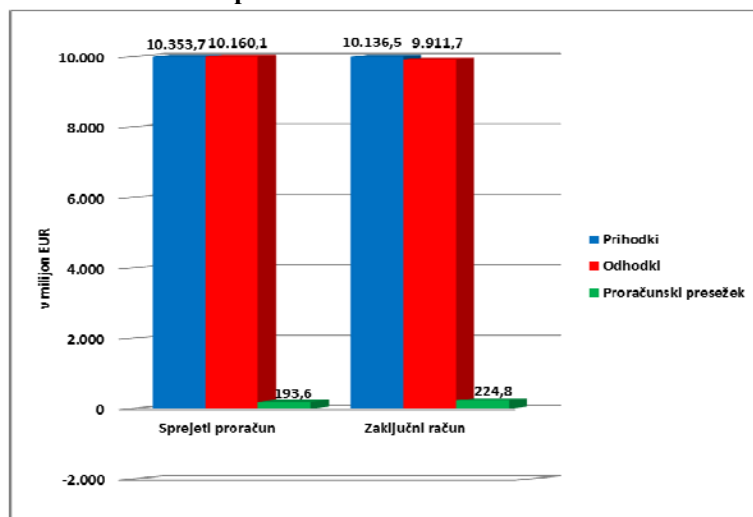
Podatki o realizaciji državnega proračuna izkazujejo:

- 10.136,5 mio EUR prihodkov, kar je za 217,2 mio EUR manj od načrtovanih oz. 97,9 %,
- 9.911,7 mio EUR odhodkov, kar je za 248,4 mio EUR manj od načrtovanih oz. 97,6 % ter
- 224,8 mio EUR presežka, ki je za 31,1 mio EUR višji od načrtovanega oz. 116,1 %.

Po prvi oceni se je bruto domači proizvod (v nadaljnjem besedilu: BDP) realno povečal za 2,4 % in nominalno za 4,9 % glede na preteklo leto.

Državni proračun je v letu 2019 izkazal presežek v višini 0,5 % BDP¹.

Slika 1: Državni proračun v letu 2019

Vir: Ministrstvo za finance

V proračunu je bilo načrtovano 1.018,4 mio EUR prihodkov iz sredstev Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU) in iz drugih držav ter 495,6 mio EUR plačil v proračun EU.

¹ Po objavi SURS z dne 28. 2. 2020 je bil BDP za leto 2019 realiziran v višini 48.006,6 mio EUR.

V letu 2019 je bilo v državnem proračunu v razmerju do proračuna EU realizirano:

- 726,9 mio EUR prihodkov iz sredstev EU in iz drugih držav, kar je za 291,4 mio EUR manj, kot je bilo načrtovano oz. 71,4 %,
- 509,7 mio EUR za plačilo prispevka Republike Slovenije v proračun EU, kar pomeni 102,9 % realizacijo glede na sprejeti proračun (495,6 mio EUR) ter
- 217,2 mio EUR neto proračunskega presežka v odnosu do proračuna EU.

Prejemki² v Računu finančnih terjatev in naložb so bili v sprejetem proračunu načrtovani v višini 9,6 mio EUR, izdatki³ v višini 415,4 mio EUR, primanjkljaj⁴ pa v višini 405,8 mio EUR.

V Računu finančnih terjatev in naložb je bilo realizirano:

- 120,7 mio EUR prejemkov, kar je za 111,0 mio EUR več od načrtovanih,
- 162,7 mio EUR izdatkov, kar je za 252,7 mio EUR manj od načrtovanih oz. 39,2 % ter
- 42,1 mio EUR primanjkljaja.

V Računu financiranja je bilo v sprejetem proračunu načrtovano zadolževanje v višini 1.890,6 mio EUR, odplačila dolga pa v višini 2.851,4 mio EUR. Ob načrtovanju, da se bo stanje sredstev na računu znižalo za 1.173,0 mio EUR, je bilo načrtovano neto zadolževanje v višini 960,9 mio EUR.

Realizacija v Računu financiranja izkazuje:

- 2.218,8 mio EUR prejemkov iz naslova zadolževanja,
- 2.840,0 mio EUR izdatkov za odplačila dolga,
- 438,5 mio EUR zmanjšanja stanja sredstev na računu ter
- neto zadolževanje v višini -621,2 mio EUR.

Dolg državnega proračuna je na dan 31. 12. 2019 znašal 28,56 mrd EUR oz. 59,5 % BDP. Od 1. januarja 2019 do konca leta se je dolg državnega proračuna zmanjšal za 0,6 mrd EUR.

V nadaljevanju je predstavljeno in pojasnjeno izvrševanje državnega proračuna v letu 2019 po posameznih bilancah s primerjavo odstopanj na sprejeti proračun.

² Gre za kategorijo *Prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev*

³ Gre za kategorijo *Dana posojila in povečanje kapitalskih deležev*

⁴ Gre za kategorijo *Prejeta minus dana posojila in spremembe kapitalskih deležev*

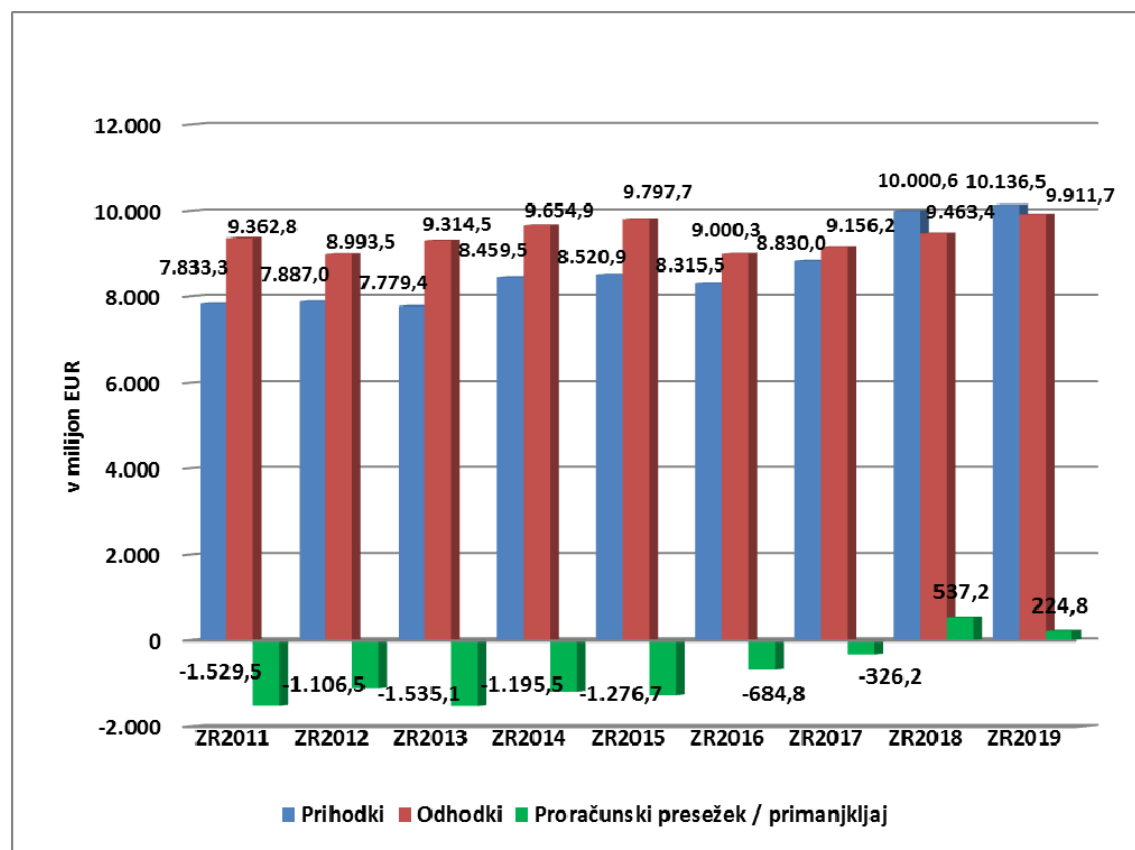
A) BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV

Prihodki državnega proračuna so bili realizirani v višini 10.136,5 mio EUR, odhodki v višini 9.911,7 mio EUR, tako da je proračunski presežek znašal 224,8 mio EUR. Doseženi proračunski presežek predstavlja 0,5 % BDP in je presegel načrtovani presežek v sprejetem proračunu.

V odnosu do proračuna EU je državni proračun realiziral neto proračunski presežek v višini 217,2 mio EUR, ki je bil za 142,9 mio EUR nižji kot v letu 2018.

Naslednja slika prikazuje primerjavo realiziranih prihodkov, odhodkov, primanjkljajev in presežka državnih proračunov za leta 2011 do 2019.

Slika 2: Državni proračun v letih 2011–2019

Vir: Ministrstvo za finance

A1) PRIHODKI PRORAČUNA

V letu 2019 je bilo skupaj realizirano 10.136,5 mio EUR prihodkov, od tega:

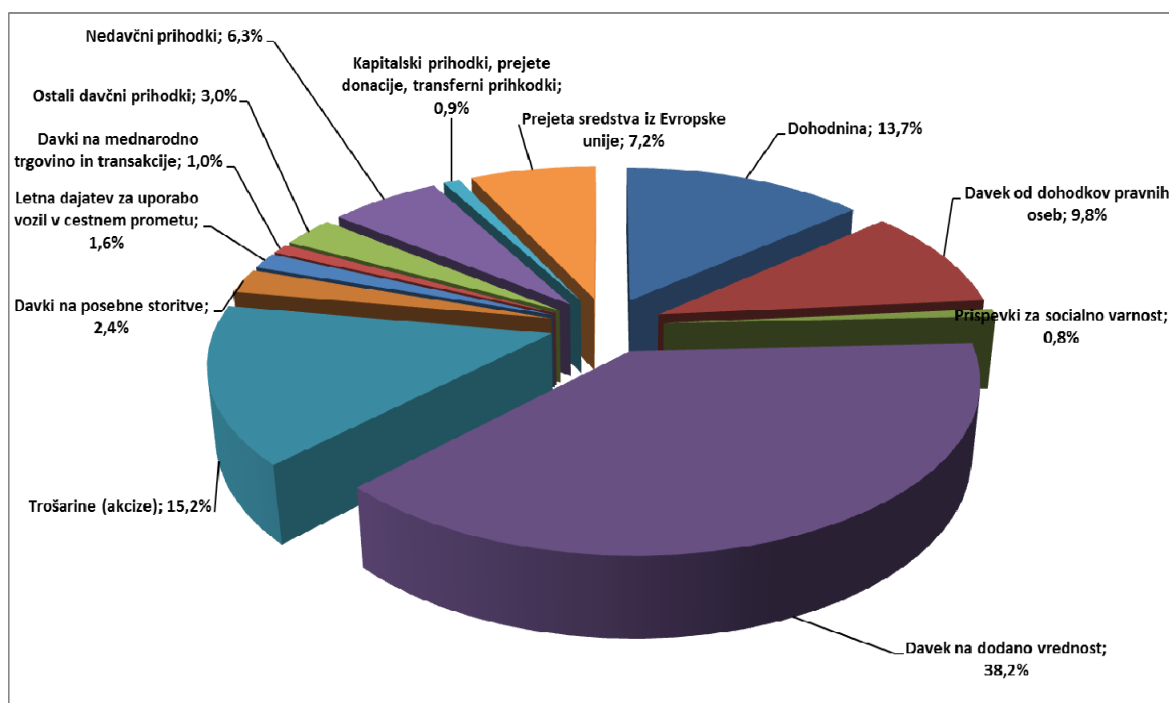
- 8.678,3 mio EUR davčnih prihodkov,
- 635,9 mio EUR nedavčnih prihodkov,
- 95,4 mio EUR kapitalskih prihodkov, prejetih donacij in transfernih prihodkov ter
- 726,9 mio EUR sredstev iz proračuna EU.

Preglednica 1: Prihodki proračuna v letu 2019 v mio EUR

	Realizacija 2018	Rebalans proračuna 2019	Realizacija 2019	Realizacija 2019 / Rebalans 2019 v (%)
7 PRIHODKI	10.000,6	10.353,7	10.136,5	97,9
70 DAVČNI PRIHODKI	8.247,8	8.643,5	8.678,3	100,4
71 NEDAVČNI PRIHODKI	866,7	593,5	635,9	107,1
72 KAPITALSKI PRIHODKI	83,6	83,9	81,6	97,2
73 PREJETE DONACIJE	7,4	13,6	12,9	94,8
74 TRANSFERNI PRIHODKI	0,8	0,8	0,9	106,8
78 PREJETA SREDSTVA IZ EVROPSKE UNIJE IN IZ DRUGIH DRŽAV	794,2	1.018,4	726,9	71,4

Vir: Ministrstvo za finance

Slika 3: Deleži najpomembnejših kategorij prihodkov državnega proračuna

Vir: Ministrstvo za finance

70 DAVČNI PRIHODKI

Leta 2019 je bilo realiziranih 8.678,3 mio EUR davčnih prihodkov, od tega:

- 2.413,5 mio EUR davkov na dohodek in dobiček,
- 76,2 mio EUR prispevkov za socialno varnost,
- 23,2 mio EUR davkov na plačilno listo in delovno silo,
- 0,4 mio EUR davkov na premoženje,
- 6.066,3 mio EUR domačih davkov na blago in storitve,
- 98,6 mio EUR davkov na mednarodno trgovino in transakcije ter
- 0,1 mio EUR drugih davkov in prispevkov.

Preglednica 2: Davčni prihodki proračuna v letu 2019 v mio EUR

	Realizacija 2018	Rebalans proračuna 2019	Realizacija 2019	Realizacija 2019 / Rebalans 2019 v (%)
7 PRIHODKI	10.000,6	10.353,7	10.136,5	97,9
70 DAVČNI PRIHODKI	8.247,8	8.643,5	8.678,3	100,4
700 Davki na dohodek in dobiček	2.129,3	2.312,3	2.413,5	104,4
7000 Dohodnina	1.280,2	1.409,5	1.391,0	98,7
7001 Davek od dohodkov pravnih oseb	845,7	899,7	997,1	110,8
7002 Drugi davki na dohodek in dobiček	3,3	3,1	25,4	818,3
701 Prispevki za socialno varnost	71,0	75,7	76,2	100,7
702 Davki na plačilno listo in delovno silo	21,6	22,7	23,2	102,1
703 Davki na premoženje	0,5	0,5	0,4	81,1
704 Domači davki na blago in storitve	5.935,1	6.138,1	6.066,3	98,8
7040 Davek na dodano vrednost	3.756,8	3.948,5	3.871,5	98,0
7041 Drugi davki na blago in storitve	138,0	138,0	139,1	100,8
7042 Trošarine (akcize)	1.559,8	1.543,3	1.543,3	100,0
7044 Davki na posebne storitve	236,5	237,9	241,3	101,4
7046 Letna dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu	156,5	159,8	159,7	100,0
7047 Drugi davki na uporabo blaga in storitev	45,4	67,6	66,2	97,9
7048 Davki od prometa motornih vozil	42,1	43,0	45,2	105,1
705 Davki na mednarodno trgovino in transakcije	89,8	94,2	98,6	104,7
706 Drugi davki in prispevki	0,4	0,0	0,1	---

Vir: Ministrstvo za finance

Realizacije posameznih davčnih kategorij v letu 2019 so obrazložene v nadaljevanju.

700 DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK

7000 Dohodnina

V rebalansu proračuna za leto 2019 je bilo iz naslova dohodnine, ki pripada državnemu proračunu, predvidenih 1.409,5 mio EUR prihodkov, realiziranih pa je bilo 1.391,0 mio EUR, kar pomeni za 1,3 % nižjo realizacijo oziroma 18,4 mio EUR manj prihodkov iz tega naslova. Akontacija dohodnine od dohodka iz zaposlitve predstavlja največji delež v celotni dohodnini in je v največji meri odvisna od gibanja mase plač. Ta je bila v letu 2019 nižja za 78,8 mio EUR od načrtovane v rebalansu proračuna.

Preglednica 3: Realizacija dohodnine po virih v letu 2019 v mio EUR

	Realizacija 2018	Rebalans proračuna 2019	Realizacija 2019	Realizacija 2019 / Rebalans 2019 v (%)
7000 Dohodnina	1.280,2	1.409,5	1.391,0	98,7
700001 Dohodnina - letni poračun	-195,4	-223,5	-212,3	95,0
700002 Akontacija dohodnine od dohodka iz zaposlitve	2.189,4	2.357,1	2.278,3	96,7
700003 Akontacija dohodnine od pokojnin, nadomestil in drugih dohodkov iz naslova obveznega in prostovoljnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja	38,1	39,8	43,7	109,9
700004 Akontacija dohodnine od dohodkov iz drugega pogodbenega razmerja	48,3	49,9	49,3	98,8
700005 Akontacija dohodnine od drugih dohodkov	18,0	18,0	15,6	86,3
700006 ***Akontacija dohodnine od dohodka iz osnovne kmetijske dejavnosti	0,0	0,0	0,0	0,0
700007 ***Akontacija dohodnine od dohodka iz osnovne gozdarske dejavnosti	0,0	0,0	0,0	0,0
700008 Akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti	108,1	115,4	130,3	113,0
700009 Dohodnina od dohodka iz dejavnosti na podlagi normiranih stroškov	0,4	0,4	0,3	87,4
700010 Dohodnina od dobička iz kapitala pri odsvojitvi nepremičnin	8,7	8,9	10,2	115,4
700011 Dohodnina od dobička iz kapitala od odsvojitve vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov	22,5	24,0	23,2	96,5
700012 Dohodnina od dividend	131,9	140,7	174,0	123,7
700013 Dohodnina od obresti	7,5	6,0	8,1	135,3
700014 Dohodnina od dohodkov iz oddajanja premoženja v najem	52,3	53,4	57,3	107,3
700015 Akontacija dohodnine od dohodkov iz prenosa premoženjske pravice	2,1	2,2	2,3	104,5
700017 Zamudne obresti od dohodnine	3,0	3,2	2,0	63,4
700018 Akontacija dohodnine - od drugih dohodkov iz osnovne kmetijske dejavnosti in osnovne gozdarske dejavnosti	7,6	9,6	7,5	78,0
700020 Dohodnina - občinski vir	-1.154,6	-1.186,2	-1.186,2	100,0
700021 Dohodnina od nenapovedanih dohodkov	4,7	4,8	1,2	24,5
700022 Dohodnina - glavno mesto	-12,5	-14,3	-14,3	100,0
700023 Akontacija dohodnine od katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na panj	0,1	0,0	0,5	---

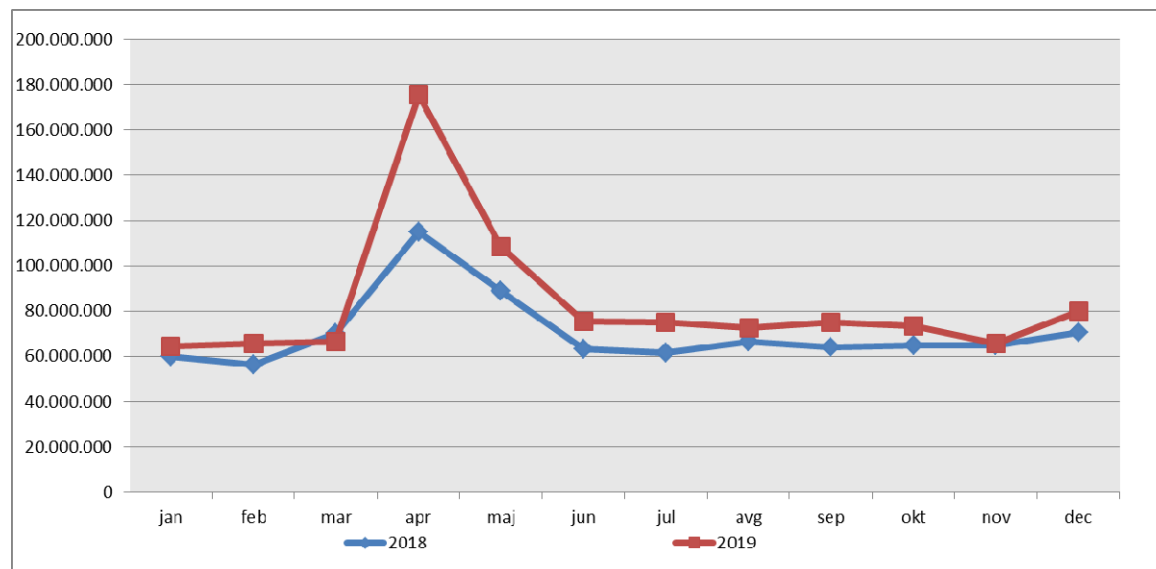
Vir: Ministrstvo za finance

Po sprejemu rebalansa proračuna, sta bili objavljeni noveli Zakona o dohodnini – ZDoh-2U in Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – ZPIZ-2F, ki davčno razbremenjujeta regres za letni dopust, tako da se v davčno osnovo od dohodka iz delovnega razmerja in v osnovo za plačilo prispevkov za socialno varnost ne všteva do zneska 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji (PP). Davčno ugodnejša obravnava regresa je veljala že za leto 2019. Iz navedenega je prišlo do izpada prihodkov akontacije dohodnine od zaposlitve v višini 90 mio EUR. Zaradi nominalno višje rasti mase plač, ki je sočasno posledica večjega števila prejemnikov plač v letu 2019 ter večje rasti plač v zasebnem in javnem sektorju je bil izpad prihodkov nižji, kot je bil predviden finančni učinek izpada prihodkov zaradi razbremenitve regresa. Prav tako je bila novembra 2019 z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o dohodnini (ZDoh-2), z letom 2020 povišana stopnja davka na kapitalske dobičke, kar je povzročilo, da so davčni zavezanci zadržane dobičke preteklih let predhodno izplačali že v letu 2019 ter s tem ponovno ublažili izpad prihodkov zaradi razbremenjenega regresa.

7001 Davek od dohodkov pravnih oseb

Do konca leta 2019 je bilo v državni proračun iz naslova davka od dohodka pravnih oseb vplačanih 997,1 mio EUR, kar je za 97,4 mio EUR oziroma 10,8 % več, kot je bila ocena ob pripravi proračuna 2019 in za 17,9 % več kot v letu 2018. Višjo oceno realizacije prihodkov iz tega naslova pripisujemo boljšemu poslovanju podjetij v letu 2018, kar se je odražalo že tekom višje realizacije vplačil tega davka v letu 2019.

Slika 4: Gibanje prihodkov iz naslova davka od dohodka pravnih oseb v obdobju januar-december v letih 2018 in 2019

Vir: Ministrstvo za finance

7002 Drugi davki na dohodek in dobiček

Med druge davke na dohodek in dobiček spadata davek od dohodka iz finančnih instrumentov, ki ga oseba prejme za tuj račun ter davek na dobiček zaradi spremembe namembnosti zemljišč. V letu 2019 so bili prihodki iz naslova drugih davkov na dohodek in dobiček realizirani v višini 25,4 mio EUR, kar je za 22,3 mio EUR več, kot je bilo predvideno v sprejetem proračunu.

Junija 2019 je večja banka izplačala dividende na podlagi sklepa skupščine delničarjev. Banka je v novembru 2018 (po zaključeni javni ponudbi delnic), po prodaji dela deleža države, postala delniška družba z razpršenim domačim in mednarodnim lastništvom, kar zajema tudi lastništvo preko tujih skladov. V tem delu je banka ob izplačilu dividend obračunala davčni odtegljaj po 383.c členu ZDavP-2 v višini 25% od vrste dohodka dividende, kot prejemniki dohodka pa so navedeni tuji posredniki, ki opravljajo dejavnost, ki je ali katere del je prejemanje dohodka za tuj račun oziroma je za osebo znano, da nastopa, četudi občasno, kot oseba, ki prejema dohodke za tuj račun.

701 PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST

Med vire prihodkov državnega proračuna štejemo prispevke zaposlenih, delodajalcev, samozaposlenih ter ostale prispevke za socialno varnost iz naslova zavarovanja za primer nezaposlenosti in za primer porodniškega dopusta, medtem ko so prispevki za zdravstveno zavarovanje vir Zavoda za zdravstveno zavarovanje, prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje pa so vir Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

V letu 2019 je bilo iz naslova prispevkov za socialno varnost realiziranih 76,2 mio EUR prihodkov, kar je 0,5 mio EUR več, kot je bilo načrtovanih prihodkov v rebalansu proračuna. V primerjavi z letom 2018 je bilo v državno blagajno vplačanih za 7,3 % več prihodkov iz naslova prispevkov za socialno varnost.

702 DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO

Prihodki iz naslova posebnega davka na določene prejemke so bili letu 2019 realizirani v višini 23,2 mio EUR in so za 2,2 % višji od načrtovanih prihodkov iz tega naslova v rebalansu proračuna.

703 DAVKI NA PREMOŽENJE

V to kategorijo prihodkov spadajo prihodki iz naslova davka od nepremičnin, davka od premičnin ter davka na promet nepremičnin in na finančno premoženje, ki so bili za leto 2019 realizirani v višini 0,4 mio EUR in so za 0,1 mio EUR nižji od napovedi v rebalansu proračuna.

704 DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE

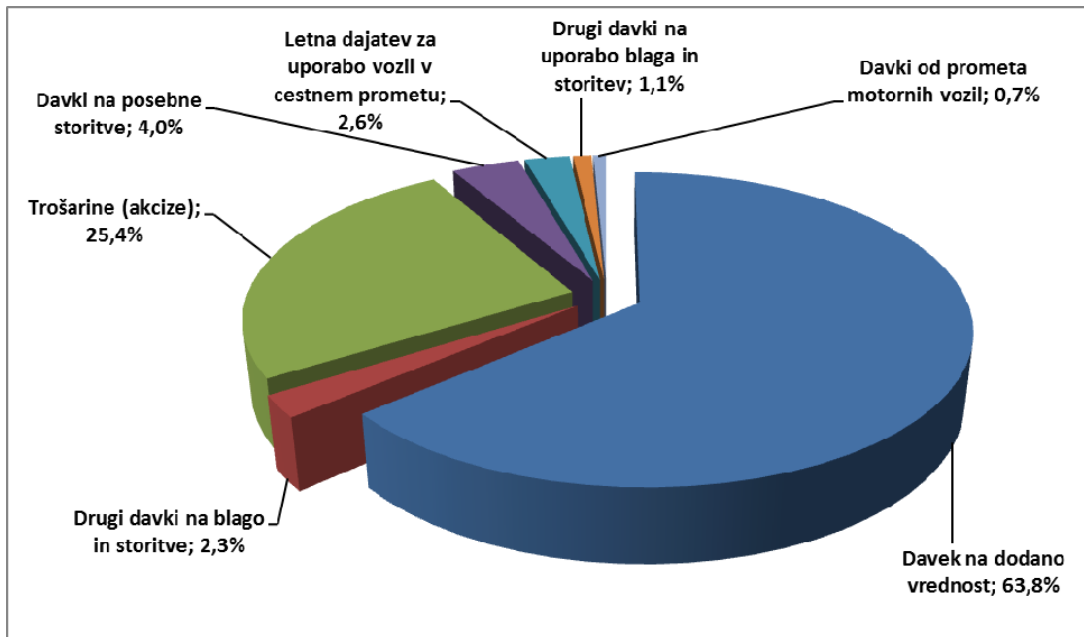
Domači davki na blago in storitve predstavljajo vrednostno največjo kategorijo v skupnih prihodkih državnega proračuna. V letu 2019 predstavljajo 59,8 % vseh prihodkov državnega proračuna.

Ob pripravi proračuna za leto 2019 je bilo predvidenih 6.138,1 mio EUR prihodkov iz naslova domačih davkov na blago in storitve, dejansko pa je bilo realiziranih 6.066,3 mio EUR (98,8 % realizacija).

Med domače davke na blago in storitve spadajo:

- davek na dodano vrednost,
- drugi davki na blago in storitve (CO2 dajatev),
- trošarine (trošarine na energente, alkohol in tobak),
- davki na posebne storitve (davek od klasičnih in posebnih iger na srečo ter davek od prometa zavarovalnih poslov),
- letna dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu,
- drugi davki na uporabo blaga in opravljanje storitev (razne okoljske dajatve, požarna taksa, vodna povračila, odškodnine za spremembo namembnosti zemljišč in sredstva za vzdrževanje melioracijskih sistemov) ter
- davek od prometa motornih vozil.

Slika 5: Struktura domačih davkov na blago in storitve v letu 2019

Vir: Ministrstvo za finance

7040 Davek na dodano vrednost

Realizacija prihodkov iz naslova DDV v letu 2019 znaša 3.871,5 mio EUR, kar je 77,0 mio EUR oziroma 2,0 % manj od načrtovanega v rebalansu proračuna za leto 2019. V primerjavi z letom 2018 smo realizirali za 114,7 mio EUR (3,1 %) več prihodkov iz tega naslova.

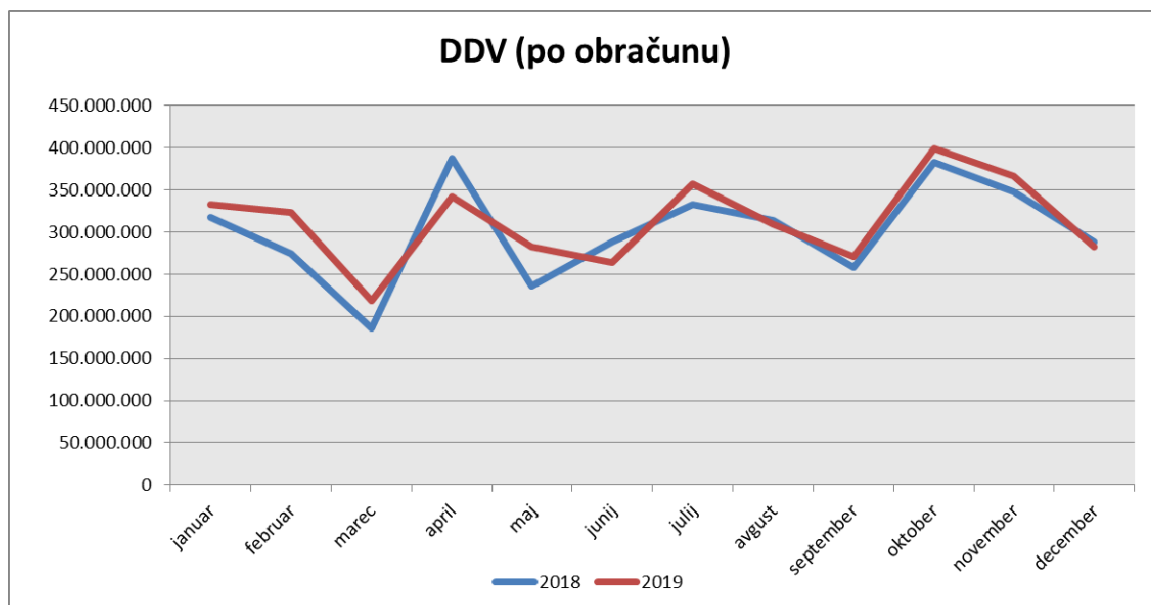
DDV ločimo na:

- davek na dodano vrednost po obračunu,
- davek na dodano vrednost od uvoženega blaga ter
- zamudne obresti.

Ključni dejavnik rasti prihodkov iz naslova DDV predstavljata domača potrošnja in uvoz. Ob pripravi rebalansa proračuna smo izhajali iz napovedi UMAR-ja, ki je napovedoval, da bo zasebna potrošnja zrasla za 4,9 %, ter da bo državna potrošnja zrasla za 5,7 %. Preliminarni podatki SURS-a kažejo, da je bila zasebna potrošnja nižja od napovedi za 0,4 % in v letu 2019 znašala 4,5 %, državna potrošnja pa je ob koncu leta znašala 5,4 % in bila 0,3 odstotne točke nižja. Prav tako smo izhajali iz predpostavke, da bo država za investicije namenila 1,1 mrd EUR medtem, ko smo do konca proračunskega leta namenili 13,1% odstotkov manj oziroma 0,9 mrd EUR, kar je posledično vplivalo na nižjo rast DDV. Relativno nizka rast DDV-ja je delno odraz visoke rasti v letu 2018 kot posledica FURS-ovih inšpekcijskih nadzorov, saj je preko teh v državno blagajno pripoznal za 163,8 milijonov EUR dodatnih davčnih obveznosti. Finančni inšpekcijski nadzori so bili v letu 2018 ciljno usmerjeni na tvegana področja, pri čemer so bile aktivnosti nadzora usmerjene v odkrivanje in zmanjševanje obsega davčnih in carinskih utaj ter v izboljšanje prostovoljnega izpolnjevanja davčnih obveznosti. Pričakovanja, da bi se to v podobnem obsegu ponovno dogodilo tudi v letu 2019, so bila nerealistična.

Davek na dodano vrednost po obračunu je v letu 2019 znašal 3.746,7 mio EUR, ter je bil višji od tistega v letu 2018 za 122,1 mio EUR, oziroma 3,4 %.

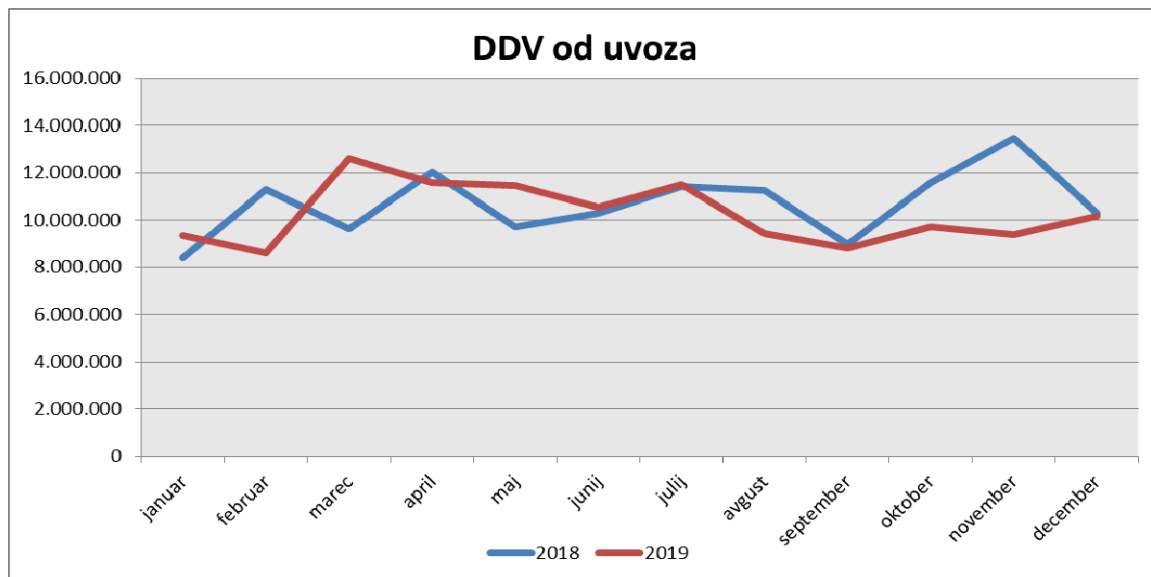
Slika 6: DDV po obračunu po mesecih za leti 2018 in 2019

Vir: Ministrstvo za finance

Davek na dodano vrednost od uvoženega blaga je v letu 2019 znašal 123,1 mio EUR, ter je bil nižji od tistega v letu 2018 za 5,1 mio EUR oziroma za 4,0 %. Upad davka na dodano vrednost od uvoza pripisujemo dejstvu, da se na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 90/15) davčni zavezanci še vedno odločajo za prehod na obračunski sistem.

Slika 7: DDV od uvoza (neto) po mesecih za leti 2018 in 2019

Vir: Ministrstvo za finance

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost poenostavlja obračunavanje in plačevanje DDV pri uvozu. Sprememba se uporablja za uvoženo blago, za katerega je obveznost obračuna DDV nastala po 30. juniju 2017. Od 1. 7. 2017 dalje se, če so izpolnjeni pogoji pri uvozu, ne plača več kot uvozna dajatev po carinski deklaraciji, ampak ga davčni zavezanec (prejemnik blaga) izkaže v obračunu DDV.

7041 Drugi davki na blago in storitve

Skupina drugi davki na blago in storitve vključuje okoljsko dajatev za onesnaževanje zraka z ogljikovim dioksidom od tekočih, plinastih in trdih goriv ter od gorljivih organskih snovi.

Leta 2019 je bilo v državni proračun vplačanih 139,1 mio EUR prihodkov iz naslova taks za obremenjevanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida, kar je za 1,1 mio EUR ali 0,8 % več od načrtovanih z rebalansom proračuna. Višji prihodki iz tega naslova so posledica višjih prodanih količin od napovedanih količin energentov ter spremembe strukture teh od katerih se obračunavajo ti davki. Zaradi različnih dejavnikov se količine kurilnega olja rahlo znižujejo medtem, ko se količine bencina in dizelskega goriva zaradi tranzitne lege Slovenije, rahlo povečujejo.

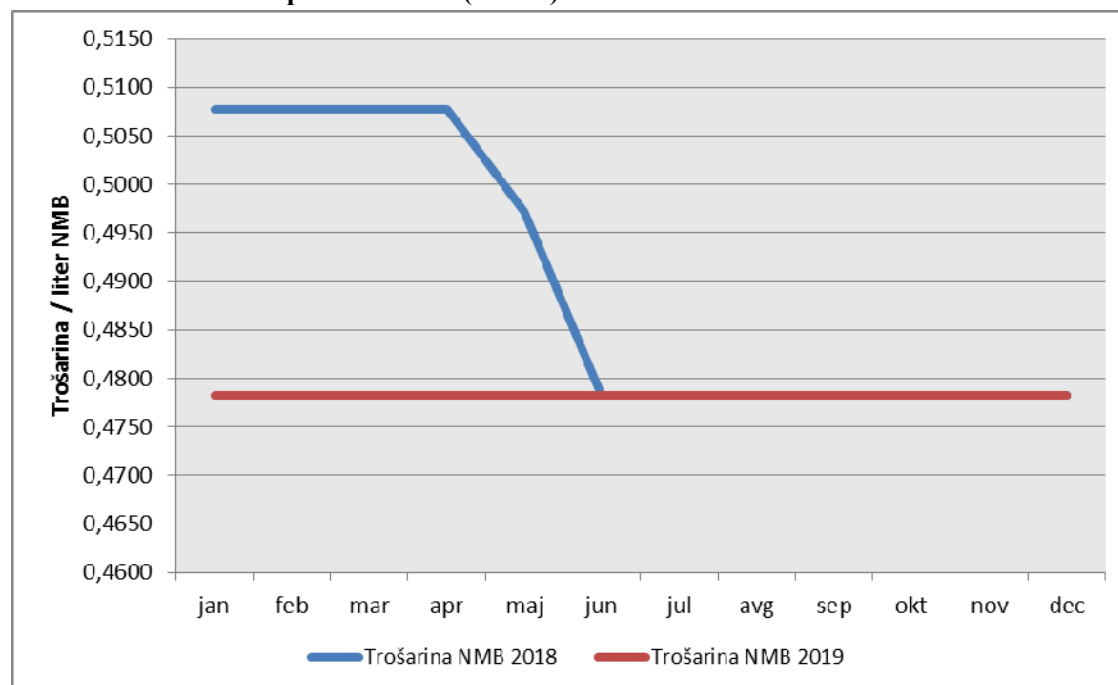
7042 Trošarine

Leta 2019 je bilo realizirano 1.543,3 mio EUR prihodkov iz naslova trošarin, kar je ravno toliko, kot je bilo načrtovano v rebalansu proračuna, ter za 16,5 mio EUR manj, kot je bilo realizirano v letu 2018. Upad prihodkov glede na leto 2018 iz tega naslova je posledica spremenjene strukture in višine napovedanih količin pogonskih goriv ter hkrati posledica vladne uredbe s katero je meseca maja 2018 znižala višino trošarin na energente.

Trošarine od energentov in električne energije

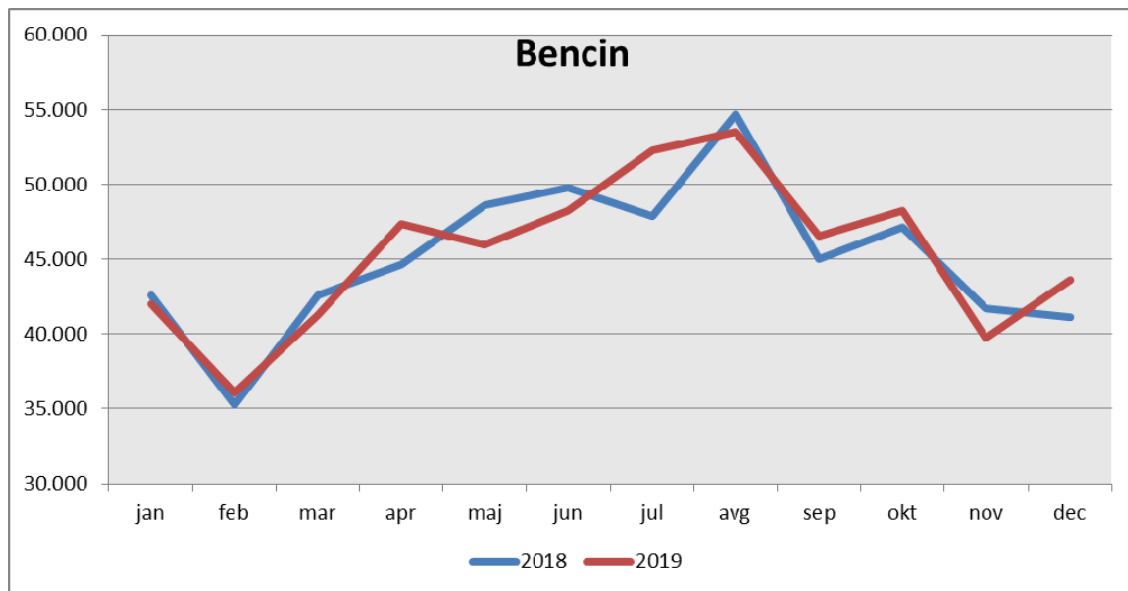
Realizacija trošarin od mineralnih olj, plina in električne energije je v letu 2019 znašala 1.009,0 mio EUR, kar je za 8,8 mio EUR (0,9 %) več od predvidenega v rebalansu proračuna za leto 2019. Nastala razlika je predvsem posledica višjih količin prodanih goriv od tistih, predvidenih v rebalansu proračuna.

Slika 8: Prikaz gibanja trošarine na liter NMB in sprememba trošarinske politike v letu 2019 v konkretnem primeru NMB (bencin)

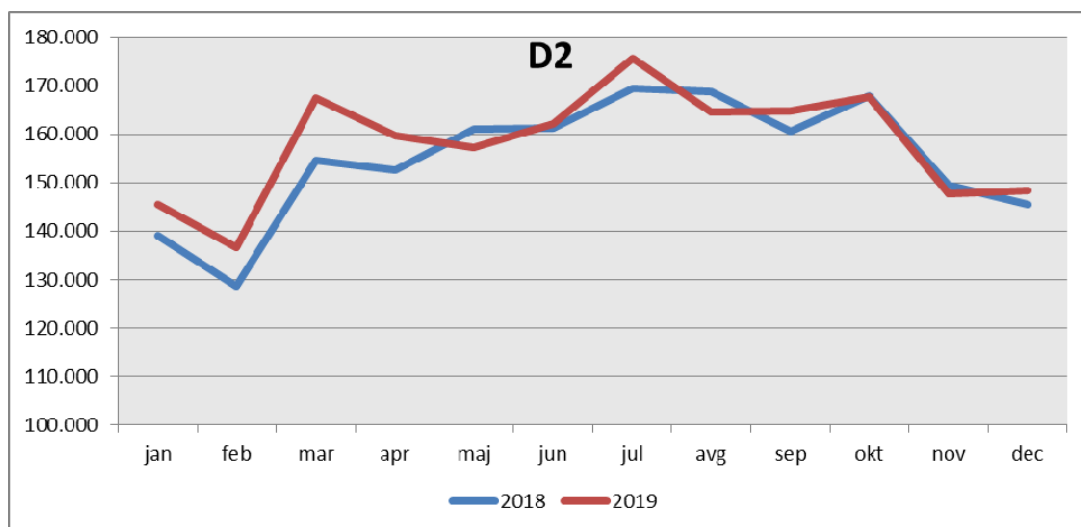
Vir: Ministrstvo za finance

Slika 9: Količine prodanega bencina v letih 2018-2019 (v 1000L)

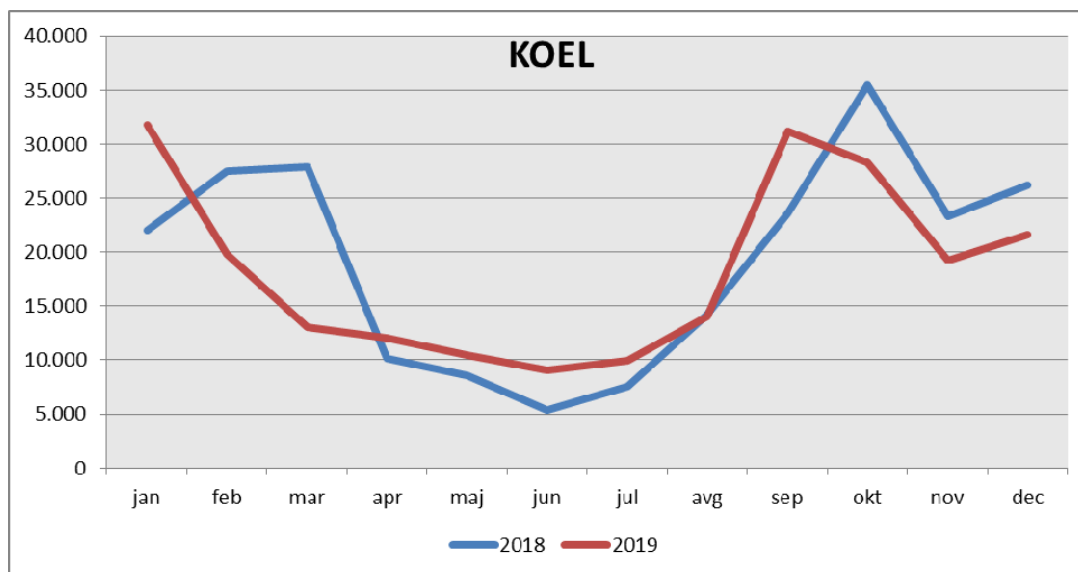
Vir: Ministrstvo za finance

Slika 10: Količine prodanega dizla v letih 2018-2019 (v 1000L)

Vir: Ministrstvo za finance

Slika 11: Količine prodanega kurilnega olja v letih 2018-2019 (v 1000L)

Vir: Ministrstvo za finance

V letu 2019 je bila količina prodanega bencina glede na realizacijo 2018 višja za 0,7 %, dizla za 2,1 % in kurilnega olja nižja za 4,9 %.

V letu 2019 je bilo pobranih za 31,7 mio EUR prihodkov od trošarin na električno energijo.

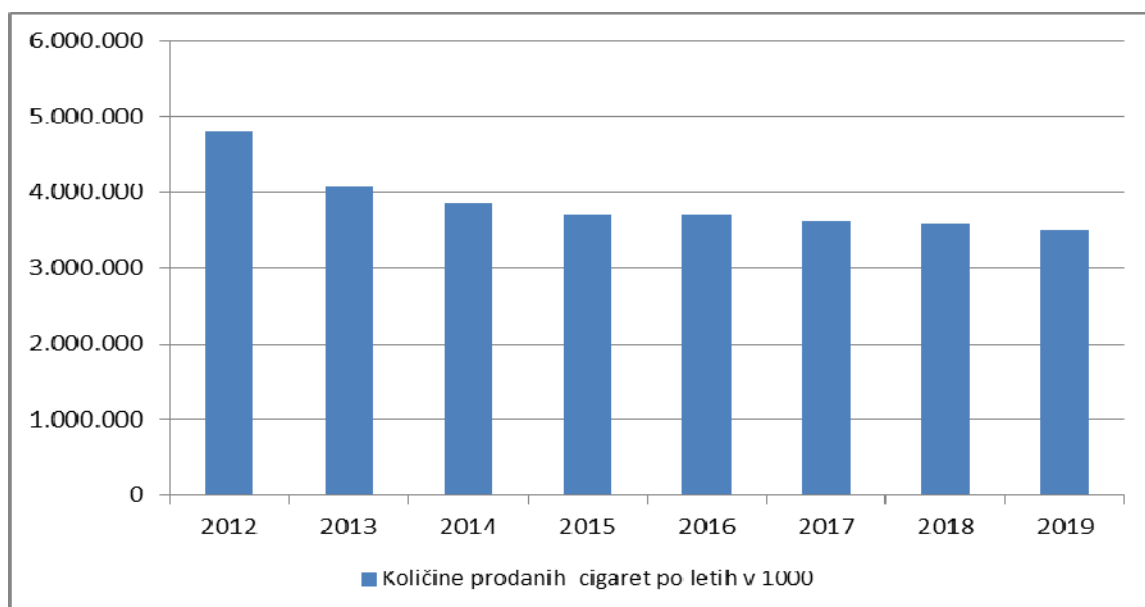
Trošarine od alkohola in alkoholnih pijač

Trošarine od alkohola in alkoholnih pijač so v letu 2019 znašale 117,7 mio EUR, kar je 3,3 mio EUR (2,7 %) manj od napovedi ob pripravi proračuna 2019 ter 0,7 % manj glede na leto 2018.

Trošarine od tobačnih izdelkov

Prihodki iz naslova trošarin od tobačnih izdelkov so bili v letu 2019 realizirani v višini 416,5 mio EUR in so bili za 5,5 mio EUR (1,3 %) nižji od načrtovanih v rebalansu proračuna za leto 2018. V maju 2019 se je začel uporabljati sistem sledljivosti vsake enote cigaret. Distributerji cigaret iz navedenega razloga niso naročali izdelave cigaret za trg v RS, saj niso mogli pridobiti kod, ki so jih potrebovali proizvajalci. Posledično je to povzročilo manjši likvidnostni izpad.

Slika 12: Gibanje količin prodanih cigaret v 1000

Vir: Ministrstvo za finance

7044 Davki na posebne storitve

V letu 2019 je bilo iz naslova davkov na posebne storitve v državni proračun vplačanih skupaj 241,3 mio EUR, kar je za 3,4 mio EUR oziroma za 1,4 % več, kot je bilo predvideno v rebalansu proračuna. Iz naslova davka od posebnih in klasičnih iger na srečo je bilo v državni proračun vplačanih 46,1 mio EUR, davka na finančne storitve 71,1 mio EUR, realizacija prihodkov iz naslova davka od prometa zavarovalnih poslov je znašala 101,1 mio EUR (2,5 % rast glede na napoved iz rebalansa proračuna). Davka od srečk je bilo za 19,7 mio EUR.

7046 Letna dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu

Dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu vplačujejo lastniki motornih vozil ob vsaki obvezni registraciji vozil. Iz tega naslova je bilo v letu 2019 v državni proračun vplačanih 159,7 mio EUR, kar je za 0,1 mio EUR manj, kot je bilo načrtovano v rebalansu proračuna.

7047 Drugi davki na uporabo blaga in storitev

Drugi davki na uporabo blaga in opravljanje storitev vključujejo okoljsko dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda, vodna povračila, požarno takso, okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi uporabe mazalnih olj in tekočin, zaradi odlaganja odpadkov, zaradi nastajanja izrabljenih motornih vozil, zaradi starih bremen odpadne električne in elektronske opreme iz gospodinjstev, zaradi nastajanja izrabljenih gum, zaradi starih bremen odpadne embalaže in zaradi uporabe hlapnih organskih spojin ter sredstva za vzdrževanje melioracijskih sistemov.

V državni proračun je bilo v letu 2019 skupaj vplačanih 66,2 mio EUR davkov iz tega naslova, kar je za 1,4 mio EUR oziroma 2,1 % manj od načrtovanega in 45,7 % ali 20,8 mio EUR več kot je bilo realizirano v letu 2018. Povišanje teh prihodkov glede na preteklo leto je predvsem posledica uvedbe dveh novih prihodkovnih virov v letu 2019, ki sta hkrati namenska prihodka MZI. V letu 2019 smo iz naslova pribitka na cestnino pobrali 12,3 mio EUR in iz naslova takse na pretovor pa 5,7 mio EUR, skupaj 18 mio EUR dodatnih prihodkov.

Med drugimi davki na uporabo blaga in storitev največji delež v letu 2019 predstavljajo vodna povračila. Teh je bilo v letu 2019 realiziranih 32,0 mio EUR, kar je za 2,1 % oziroma za 0,7 mio EUR več, kot smo načrtovali ob rebalansu proračuna 2019.

7048 Davki od prometa motornih vozil

Realizacija prihodkov iz naslova davka od prometa motornih vozil je v letu 2019 znašala 45,2 mio EUR in je za 2,2 mio EUR oziroma 5,1 % višja od načrtovanih prihodkov iz tega naslova v rebalansu proračuna. Še vedno zaradi izboljšanja na trgu dela (manj brezposelnih, višanje plač) prihaja do menjave avtomobilov pri potrošnikih. Dejstvo pa je, da se prodaja oziroma menjava avtomobilov umirja.

705 DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE

V letu 2019 je bilo realiziranih 98,6 mio EUR prihodkov iz naslova davkov na mednarodno trgovino, kar je za 4,4 mio EUR oziroma 4,7 % več, kot je bilo predvideno v rebalansu proračuna.

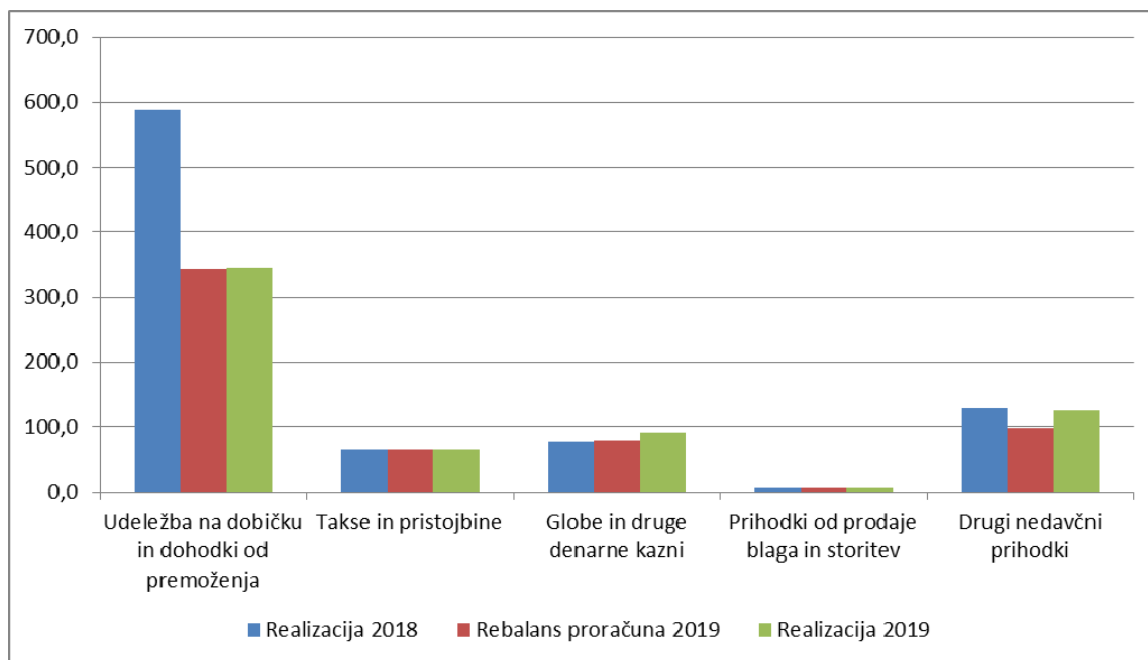
706 DRUGI DAVKI

V skupino drugi davki sodijo poznejša vplačila pozneje plačanih ali ukinjenih davkov, izterjava neplačanih davkov iz preteklih let ter nerazporejeni davki in prispevki. V letu 2019 se je na tem kontu poknjilo 0,1 mio EUR drugih davkov.

71 NEDAVČNI PRIHODKI

V sprejetem proračunu za leto 2019 je bil predviden skupen znesek nedavčnih prihodkov v višini 593,5 mio EUR, realiziranih pa je bilo 635,9 mio EUR prihodkov oziroma za 42,4 mio EUR ali 7,1 % več, kot je bilo predvideno.

Slika 13: Nedavčni prihodki v letih 2018 – 2019 (v mio EUR)

Vir: Ministrstvo za finance

710 Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja

V letu 2019 je bilo realizirano 346,7 mio EUR prihodkov iz tega naslova, kar je za 2,5 mio EUR (0,7 %) več od predvidenih v rebalansu proračuna 2019.

7100 Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki

V sprejetem proračunu za leto 2019 je bilo načrtovanih 231,3 mio EUR prihodkov od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki nefinančnih in finančnih družb, ki so v pretežni lasti države. Dejansko je bila država ob koncu obravnavanega leta udeležena na dobičkih in dividendah ter presežku prihodkov nad odhodki v višini 226,5 mio EUR, kar je za -4,9 mio EUR (2,1 %) manj od predvidenega zneska. Ob pripravi rebalansa proračuna smo presežek prihodkov nad odhodki Banke Slovenije za leto 2019 ocenjevali v višini 20 mio EUR medtem, ko je realizacija ob koncu leta znašala 15,9 mio EUR. Razlika v višini 4,1 mio EUR predstavlja poglavitni razlog nižji realizaciji prihodkov iz tega naslova.

7102 Prihodki od obresti

V primerjavi z rebalansom proračuna za leto 2019 je bilo v državno blagajno v letu 2019 vplačanih za 3,2 mio EUR več obresti od depozitov in danih posojil, kot je bilo načrtovano, saj je realizacija znašala 4,5 mio EUR, medtem ko smo planirali 1,3 mio EUR. Največ obresti se je v državni proračun steklo iz naslova drugih prihodkov od obresti in sicer 2,5 mio EUR, konkretnije natečene obresti dodatne izdaje obveznic RS za namen transakcije upravljanja dolga, ki ob pripravi proračuna niso bile predvidene.

7103 Prihodki od premoženja

Leta 2019 je bilo iz naslova prihodkov od premoženja (najemnin, podeljenih koncesij) skupaj vplačano v proračun države 115,8 mio EUR prihodkov, kar je za 4,1 mio EUR ali 3,7 % več, kot je bilo načrtovano ob pripravi proračuna.

Največji delež med prihodki od premoženja predstavljajo prihodki iz naslova koncesijskih dajatev za občasna in začasna dela študentov in dijakov v višini 22,3 mio EUR, prihodki od nadomestila za dodelitev služnostne pravice in ustanovitev stavbne pravice 16,5 mio EUR, prihodki iz naslova koncesijskih dajatev od posebnih iger na srečo v višini 19,5 mio EUR ter prihodki od nadomestil za upravljanje državnih gozdov v višini 16,6 mio EUR. S podelitvijo koncesij za vodno pravico so prejemniki pravic vplačali 11 mio EUR, za koriščenje pravice do rudarjenja pa je bilo vplačanih 2,2 mio EUR.

711 TAKSE IN PRISTOJBINE

Prihodki iz naslova taks in pristojbin so bili leta 2019 realizirani v višini 64,3 mio EUR, kar je za 1,3 mio EUR oz. 2,0 % manj, kot smo načrtovali. Zavezanci za poravnavo sodnih postopkov so vplačali 28,8 mio EUR, zavezanci za plačilo upravnih taks in pristojbin v upravnih postopkih pa 35,5 mio EUR.

712 GLOBE IN DRUGE DENARNE KAZNI

V proračun se stekajo tudi globe in druge denarne kazni za prekrške, prestopke in kazniva dejanja, ki jih vplačujejo udeleženci v prometu, upravni izvršbi, gospodarskih postopkih ipd.

Iz naslova glob in drugih denarnih kazni je bilo leta 2019 v državni proračun vplačanih 91,6 mio EUR prihodkov, kar je za 12,4 mio EUR oziroma za 15,6 % več, kot je bilo načrtovano. V letu 2018 smo bili deležni tihe stavke policistov, zaradi česar je bila določitev realne višine pobranih glob in denarnih kazni za izračunano oceno za leto 2019 otežena.

713 PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV

Neposredni uporabniki državnega proračuna, ki opravljajo lastno dejavnost, vplačujejo v proračun presežek prihodkov nad odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu. V letu 2019 so vplačali 7,0 mio EUR presežkov, kar je za 0,1 mio EUR manj, kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu za leto 2019.

714 DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI

V kategorijo drugih nedavčnih prihodkov sodijo prihodki od zaračunanih tiskovin (potnih listin, osebnih izkaznic, registrskih tablic), iz naslova zaračunanih stroškov razporejanja javnofinančnih prihodkov (provizija UJP), prihodki od storitev v postopkih homologacije in posamične odobritve vozil ter ostali izredni nedavčni prihodki (refundacije boleznin, invalidnin, vračila neupravičenih stroškov in drugih dodatkov, socialnih pomoči, vračila štipendij,...).

V rebalansu proračuna za leto 2019 je bilo načrtovanih 97,4 mio EUR drugih nedavčnih prihodkov, njihova realizacija pa je bila za 29,7 % ali 28,9 mio EUR višja in je znašala 126,3 mio EUR. Tolikšno odstopanje od napovedi je v večji meri posledica operacij zakladnice v povezavi z upravljanjem z dolgom Republike Slovenije v višini 34,6 mio EUR, ki ob pripravi proračuna niso bile predvidene.

72 KAPITALSKI PRIHODKI

Višina načrtovanih kapitalskih prihodkov temelji na odloku o programu prodaje finančnega in stvarnega premoženja države. Kapitalski prihodki predstavljajo prihodke od prodaje osnovnih sredstev (zgradbe in prostori, prevozna sredstva, oprema in drugo), prodaje zalog ter prodaje zemljišč in neopredmetenih dolgoročnih sredstev.

Za leto 2019 je bila načrtovana prodaja stvarnega premoženja v višini 83,9 mio EUR, dejansko pa je bilo prodanih za 81,6 mio EUR osnovnih sredstev ter zemljišč in drugih neopredmetenih sredstev, kar je 2,3 mio EUR manj, kot smo načrtovali. Večino razlike med oceno v rebalansu proračuna in končno realizacijo pripisujemo nižjim prihodkom od prodaje osnovnih sredstev saj so se prihodki od prodaje zemljišč in neopredmetenih sredstev, ki so bili v rebalansu proračuna ocenjeni v višini 67,8 realizirali 0,1 mio EUR višje od pričakovanj in na koncu dosegla realizacijo 67,9 mio EUR.

73 PREJETE DONACIJE

V letu 2019 smo prejeli 12,9 mio EUR nepovratnih sredstev domačih in tujih donatorjev, kar je za 0,7 mio EUR manj, kot je bilo načrtovano v rebalansu proračuna za leto 2019. Tuje nevladne organizacije in fundacije ter tuje vlade in vladne institucije so nakazale 3,1 mio EUR donacij, domači donatorji pa so darovali 9,8 mio EUR. Rast v primerjavi s preteklim letom je posledica finančnega učinka zakona o nevladnih organizacijah, ki določa da se preostali del od 0,5 % dohodnine, ki jo davčni zavezanec ne namenjuje društvu, organizaciji itd., ta namenjuje kot namenski prihodek MJU za financiranje nevladnih organizacij.

74 TRANSFERNI PRIHODKI

Iz državnega proračuna, skladov socialnega zavarovanja in iz javnih skladov je bilo leta 2019 vplačano v državni proračun 0,9 mio EUR prispevkov delodajalcev za porodniško varstvo in za zaposlovanje, nadomestil za čas brezposelnosti ter starševskih nadomestil.

78 PREJETA SREDSTVA IZ EVROPSKE UNIJE IN IZ DRUGIH DRŽAV

S sprejetim proračunom za leto 2019 je bilo načrtovanih 1.018,4 mio EUR prihodkov iz Evropske unije. Prihodki vključujejo prejeta sredstva Evropske unije za izvajanje skupne kmetijske in ribiške politike, sredstva Strukturnih skladov in Kohezijskega sklada EU, prejeta sredstva za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU, ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije ter prejeta sredstva od drugih evropskih institucij in iz drugih držav. V letu 2019 je bilo realiziranih 726,9 mio EUR prihodkov iz proračuna EU, kar pomeni 71,4 % realizacijo načrtovanih EU prihodkov.

V celotni strukturi EU prihodkov predstavljajo največji delež sredstva iz naslova izvajanja evropske kohezijske politike 2014-2020 (cilj: naložbe za rast in delovna mesta), in sicer 52,9 %. Realizirani so bili v višini 384,4 mio EUR, kar pomeni skoraj 30 % rast glede na leto 2018. Največji delež prihodkov znotraj kohezijske politike predstavljajo prihodki iz naslova Evropskega sklada za regionalni razvoj (41 %), sledijo prihodki iz Evropskega socialnega sklada (33 %) ter prihodki Kohezijskega sklada (26 %).

Slovenija ima v finančni perspektivi 2014-2020 na voljo 3,068 milijarde EUR sredstev evropske kohezijske politike, ki jih lahko koristi do konca leta 2023. Konec leta 2019 je skupna višina EU sredstev, dodeljena z izdanimi odločitvami o podpori (projekti, programi, javni razpisi), znašala 2.638 mio EUR, kar predstavlja 86 % vseh razpoložljivih sredstev, skupna višina potrjenih operacij je bila

2.159 mio EUR, kar znaša 70 % razpoložljivih sredstev, skupna vrednost izplačil pa je dosegla 1.101,9 mio EUR, kar predstavlja 36 % razpoložljivih sredstev. Izplačila predstavljajo tako izplačila iz državnega proračuna, kot tudi izplačila iz naslova finančnih instrumentov v višini 126,5 mio EUR, ki pa se ne izkazujejo v bilanci prihodkov in odhodkov državnega proračuna.

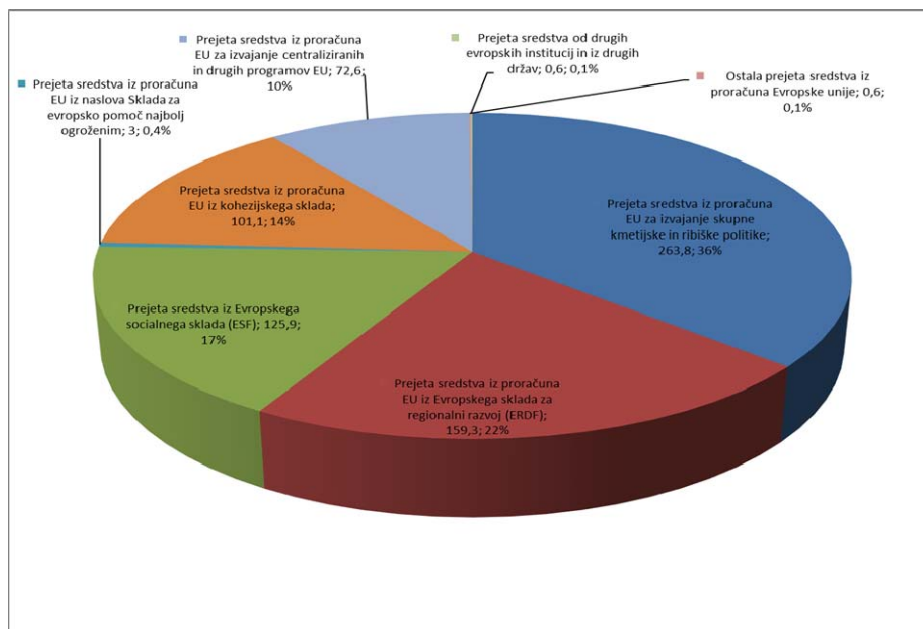
Izvajanje kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020 sicer zaostaja za predvidenim iz vrste razlogov (npr. pozen sprejem normativnih podlag, izjemen obseg normativnega okvirja, novosti v sistemu na področju celostnih teritorialnih naložb, lokalnega razvoja, finančnih instrumentov, priprava predhodnih pogojenosti za izvajanje itd.), a podatki o potrjenih projektih, dodeljenih sredstvih in sklenjenih pogodbah kažejo in potrjujejo, da je izvajanje evropske kohezijske politike prešlo iz stanja načrtovanja ter priprave v dejansko in vse večjo izvedbo na terenu. Kljub temu pa bo v prihodnje večje napore treba usmeriti v hitrejše izvajanje projektov, še posebno večletnih, da bodo lahko za izvedene aktivnosti upravičenci izdajali račune ter pospešiti njihovo potrjevanje na ministrstvih, saj je razkorak med potrjenimi operacijami in izplačili iz državnega proračuna precej velik.

Vlada RS je tako že decembra 2018 sprejela Akcijski načrt za pospešitev črpanja sredstev iz Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020. Aktivnosti, ki so opredeljene v akcijskem načrtu, se izvajajo v skladu s predvideno časovnico. Pomemben napredek je bil narejen na področju odprave pomanjkljivosti v informacijskem sistemu, med drugim pa so bile izvedene tudi aktivnosti za pospešitev načrtovanja in izvajanja večjih infrastrukturnih in okoljskih projektov.

V okviru Kohezijske politike se izvajajo tudi finančni instrumenti, ki se ne evidentirajo v bilanci prihodkov in odhodkov državnega proračuna. Operacija je bila potrjena v višini 253 mio EUR in se izvaja prek strukture sklada skladov Slovenske izvozne in razvojne banke d. d., Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: SID). Prva tranša v višini 63,3 mio EUR je bila v sklad skladov vplačana decembra 2017. Do konca leta 2019 je bilo prek finančnih posrednikov končnim prejemnikom odobrenih 82,1 mio EUR sredstev (od tega 51,3 mio EUR EU sredstev) ter sklenjenih 1.920 pogodb. V skladu z akcijskim načrtom je SID banka zagotovila pogoje za izvedbo drugega črpanja sredstev in tako je bilo izplačilo druge tranše izvedeno v začetku decembra 2019, prav tako v višini 63,3 mio EUR.

Prejeta sredstva iz proračuna EU iz naslova skupne kmetijske in ribiške politike so bila realizirana v višini 263,8 mio EUR, kar predstavlja 36,3 % vseh prejetih sredstev iz EU, od tega najvišji delež, 50,9 %, predstavljajo vračila za sheme neposrednih plačil v kmetijstvu za obdobje 2014–2020.

Slika 14: Struktura vseh prejetih sredstev iz proračuna EU (v mio EUR in % realizacije)

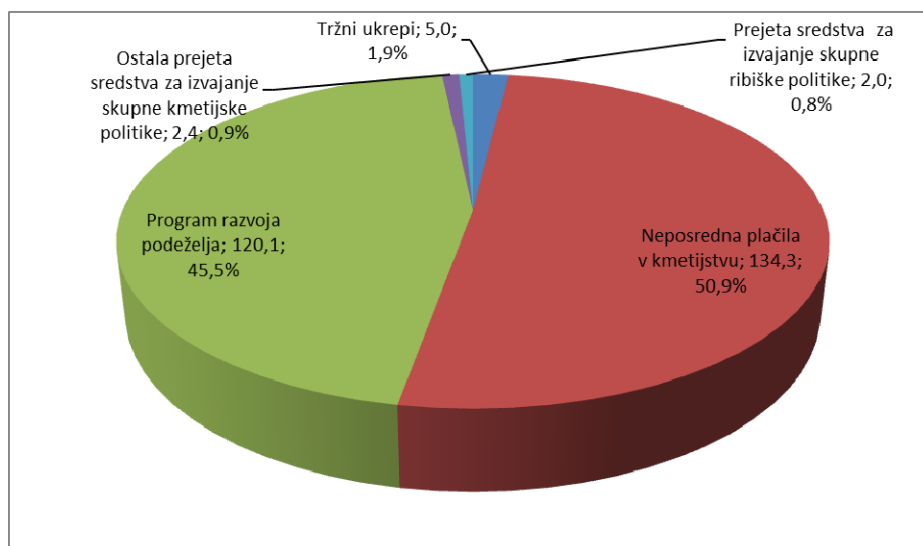
Vir: Ministrstvo za finance

781 PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU ZA IZVAJANJE SKUPNE KMETIJSKE IN RIBIŠKE POLITIKE

V sprejetem proračunu je bilo iz naslova ukrepov skupne kmetijske in ribiške politike načrtovano 282,5 mio EUR prihodkov. Dejansko je bilo realizirano 263,8 mio EUR oz. 93,4 % od načrtovanega.

Strukturno gledano je bilo 96,4 % prihodkov realiziranih iz naslova neposrednih plačil v kmetijstvu iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada ter iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja za izvajanje ukrepov programa razvoja podeželja.

Slika 15: Struktura prejetih sredstev EU za izvajanje skupne kmetijske in ribiške politike (v mio EUR in % realizacije)

Vir: Ministrstvo za finance

Prejeta sredstva EU za neposredna plačila v kmetijstvu so bila v sprejetem proračunu načrtovana v višini 135,1 mio EUR, realizirana pa so bila v višini 134,3 mio EUR oz. 99,4-odstotno. Vračila iz proračuna EU se nanašajo na izplačilo podpor za sheme neposrednih plačil, za katere so upravičenci zbirne vloge oddali v letu 2018.

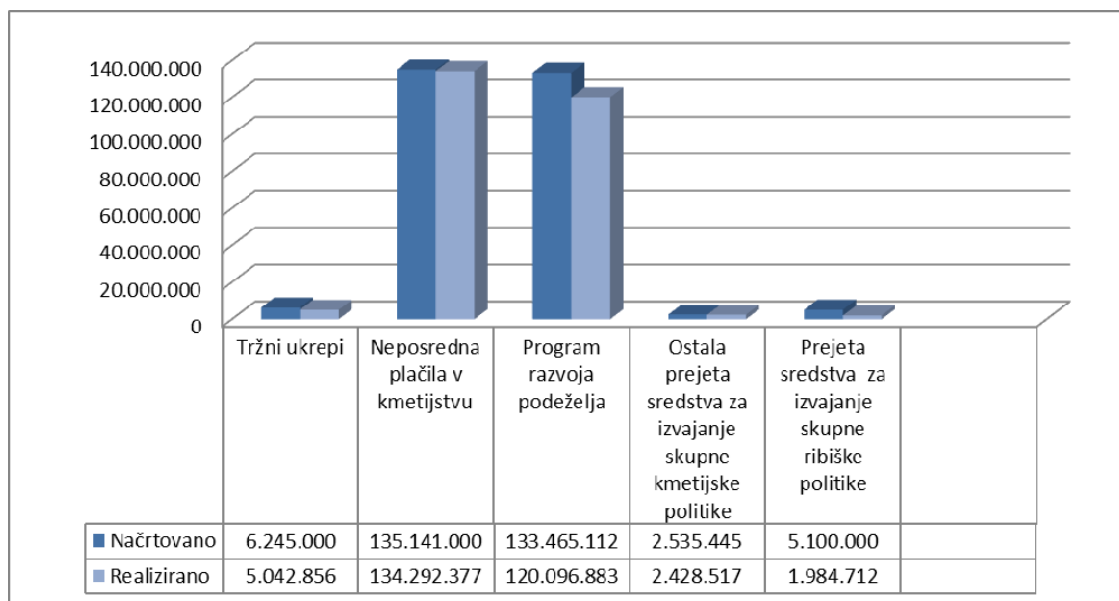
Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje programa razvoja podeželja so bila v sprejetem proračunu načrtovana v višini 133,5 mio EUR. Dejansko je bilo iz tega naslova realizirano 120,1 mio EUR oz. 90 % od načrtovanega. Vračila v višini 119,8 mio EUR se nanašajo na izplačana sredstva za ukrepe programa razvoja podeželja 2014–2020 v obdobju od 16. 10. 2018 do 15. 10. 2019. Finančni popravki Evropske komisije iz naslova programa razvoja podeželja so evidentirani v višini 0,3 mio EUR.

Sredstva za tržne ukrepe v kmetijstvu so bila v sprejetem proračunu načrtovana v višini 6,2 mio EUR. Dejansko je bilo iz tega naslova realizirano 5 mio EUR prihodkov oz. 80,8 % od načrtovanega. Povračila se nanašajo na izplačane podpore tržne ureditve za vino, namenjene izvedbi programov prestrukturiranja vinogradniških površin ter promociji vina.

Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje skupne kmetijske politike so bila v sprejetem proračunu načrtovana v višini 2,5 mio EUR. Dejansko prejeta sredstva EU iz tega naslova so bila realizirana v višini 2,4 mio EUR oz. 95,8-odstotno. Največji delež vračil se nanaša na prejeta sredstva iz proračuna EU za shemo šolskega sadja in zelenjave v višini 0,9 mio EUR.

Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje skupne ribiške politike so bila v sprejetem proračunu načrtovana v višini 5,1 mio EUR. Od tega je bilo dejansko realizirano 38,9 % oz. 2 mio EUR. Sredstva EU so bila povrnjena za zaključene in izplačane aktivnosti v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2020.

Slika 16: Pregled sredstev EU za izvajanje skupne kmetijske in ribiške politike (v EUR)

Vir: Ministrstvo za finance

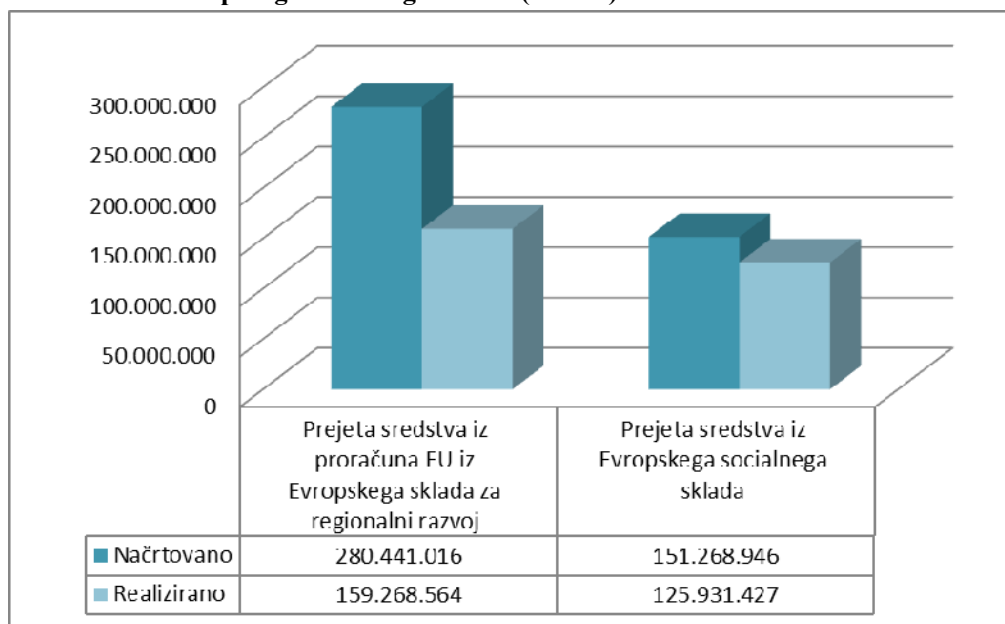
782 PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU IZ STRUKTURNIH SKLADOV

V sprejetem proračunu je bilo iz naslova prihodkov iz Strukturnih skladov EU načrtovanih 434,8 mio EUR. Dejansko je bilo iz tega naslova realizirano 288,2 mio EUR oz. 66,3 % načrtovanega.

V okviru Strukturnih skladov največji delež predstavljajo sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj (ERDF). Prihodki iz tega naslova so bili s sprejetim proračunom načrtovani v višini 280,4 mio EUR, dejanski priliv pa je znašal 159,3 mio EUR, kar je 56,8 % načrtovanega. Nižji priliv od načrtovanega je bil tudi iz Evropskega socialnega sklada (ESF). Prihodki so bili realizirani v skladu s tekočimi izdatki, izvršenimi na podlagi upravičenih zahtevkov za zaključene aktivnosti, in sicer v višini 125,9 mio EUR. Sredstva omenjenih strukturnih skladov so namenjena predvsem krepitvi raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij, spodbudam podjetništva in razvoju poslovnih modelov za MSP, spodbudam zaposlovanju in mobilnosti delovne sile, socialnega vključevanja ter izboljšanju zaposljivosti, izobraževanja in vseživljenjskega učenja.

Sledijo prejeta sredstva iz proračuna EU iz naslova Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim za obdobje 2014–2020, ki so v letu 2019 znašala 3,0 mio EUR. Sredstva sklada se v Sloveniji namenja predvsem za financiranje nudenja materialne pomoči v obliki hrane ter za izvajanje aktivnosti socialnega vključevanja, do česar so upravičeni najbolj ogroženi prebivalci.

Slika 17: Načrtovani in realizirani prihodki iz naslova Evropskega sklada za regionalni razvoj in Evropskega socialnega sklada (v EUR)

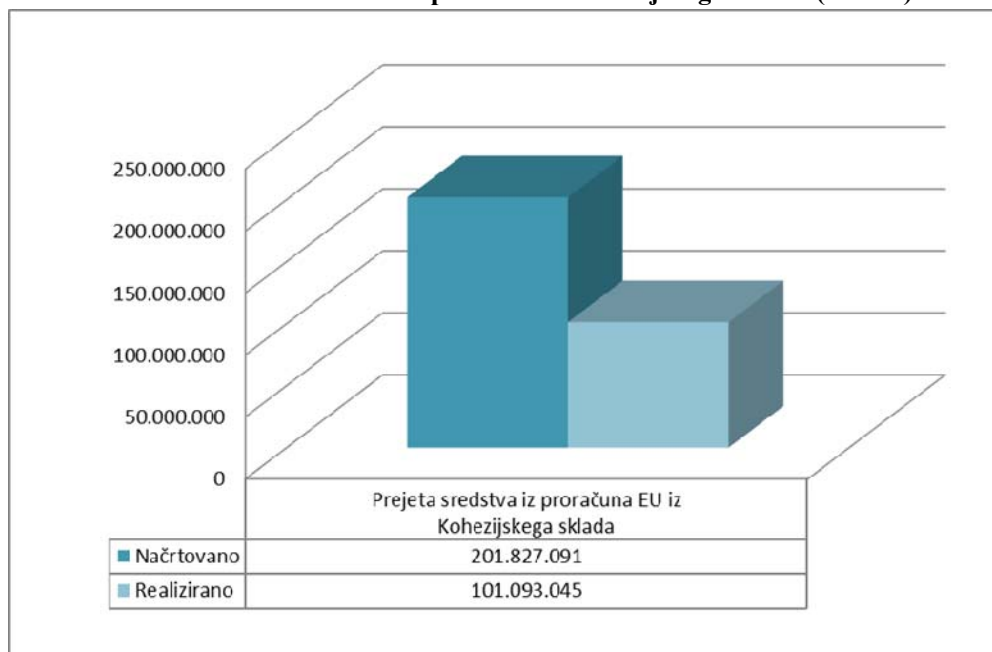
Vir: Ministrstvo za finance

783 PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU IZ KOHEZIJSKEGA SKLADA

Za leto 2019 je bilo v sprejetem proračunu predvidenih 201,8 mio EUR prihodkov iz Kohezijskega sklada EU. Dejanska prejeta sredstva EU iz tega naslova predstavljajo 50,1 % načrtovanih, in so bila realizirana v višini 101,1 mio EUR.

Prejeta sredstva Kohezijskega sklada iz naslova Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike za obdobje 2014–2020 se namenja predvsem področju izgradnje okoljske in prometne infrastrukture ter področju trajnostne rabe energije. V letu 2019 je bilo tako največ sredstev kohezijskega sklada namenjenih razvoju železniškega sistema – projekt Gradnja II. tira Maribor–Šentilj 2. faza in projektom izgradnje ustrezne infrastrukture za zagotavljanje trajne, varne in kakovostne oskrbe prebivalstva s pitno vodo ter za odvajanje in čiščenje odpadne vode.

Slika 18: Načrtovani in realizirani prihodki iz Kohezijskega sklada (v EUR)

Vir: Ministrstvo za finance

784 PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU ZA IZVAJANJE CENTRALIZIRANIH IN DRUGIH PROGRAMOV EU

Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU so bila s sprejetim proračunom načrtovana v višini 97,6 mio EUR. Dejansko prejeta sredstva EU iz tega naslova so bila v višini 72,6 mio EUR, kar je 74,3 % načrtovanega.

Skupina prihodkov vključuje prejeta sredstva EU za izvajanje projektov in programov, ki se izvajajo centralizirano preko razpisov Evropske komisije in sredstva programov, ki se izvajajo decentralizirano (skladi na področju varnosti, zunanjih mej, migracij in azila). V povezavi z EU proračunom se v navedeno podskupino kontov tako evidentirajo prihodki iz programov EU proračuna, ki niso del največjih EU politik (skupne kmetijske in ribiške ter kohezijske politike).

V letu 2019 največji delež predstavljajo prejeta sredstva iz naslova Instrumenta za povezovanje Evrope (CEF) za obdobje 2014–2020, in sicer v višini 57,9 mio EUR. Evropska sredstva finančnega instrumenta so namenjena podpiranju razvoja visoko zmogljivostnega, trajnostnega in učinkovitega medsebojno povezanega vseevropskega omrežja na področju prometa, energije in digitalnih omrežij ter zapolnjevanju manjkajočih povezav med navedenimi področji.

Iz naslova Sklada za notranjo varnost (ISF) in Sklada za azil, migracij in vključevanje (AMIF) smo prejeli 8,7 mio EUR. Sredstva sklada AMIF se namenjajo upravljanju migracijskih tokov, ukrepom povezanim z azilom, zakonitim priseljevanjem in vključevanjem državljanov tretjih držav. Iz sklada ISF se podpirajo ukrepi s področja upravljanja zunanjih meja, izvajanja skupne vizumske politike, policijskega sodelovanja, preprečevanja kriminala in boja proti težjim oblikam čezmejnega kriminala ter kriznega upravljanja in varovanja kritične infrastrukture Evropske unije.

786 OSTALA PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EVROPSKE UNIJE

Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU zajemajo prejeta sredstva za povračilo potnih stroškov na sestankih sveta EU, prejete obresti od ostalih prejetih sredstev iz proračuna EU ter ostala prejeta

sredstva. Iz navedenega naslova je bilo prejetih 0,6 mio EUR.

787 PREJETA SREDSTVA OD DRUGIH EVROPSKIH INSTITUCIJ IN IZ DRUGIH DRŽAV

Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij so bila v letu 2019 realizirana v višini 0,6 mio EUR.

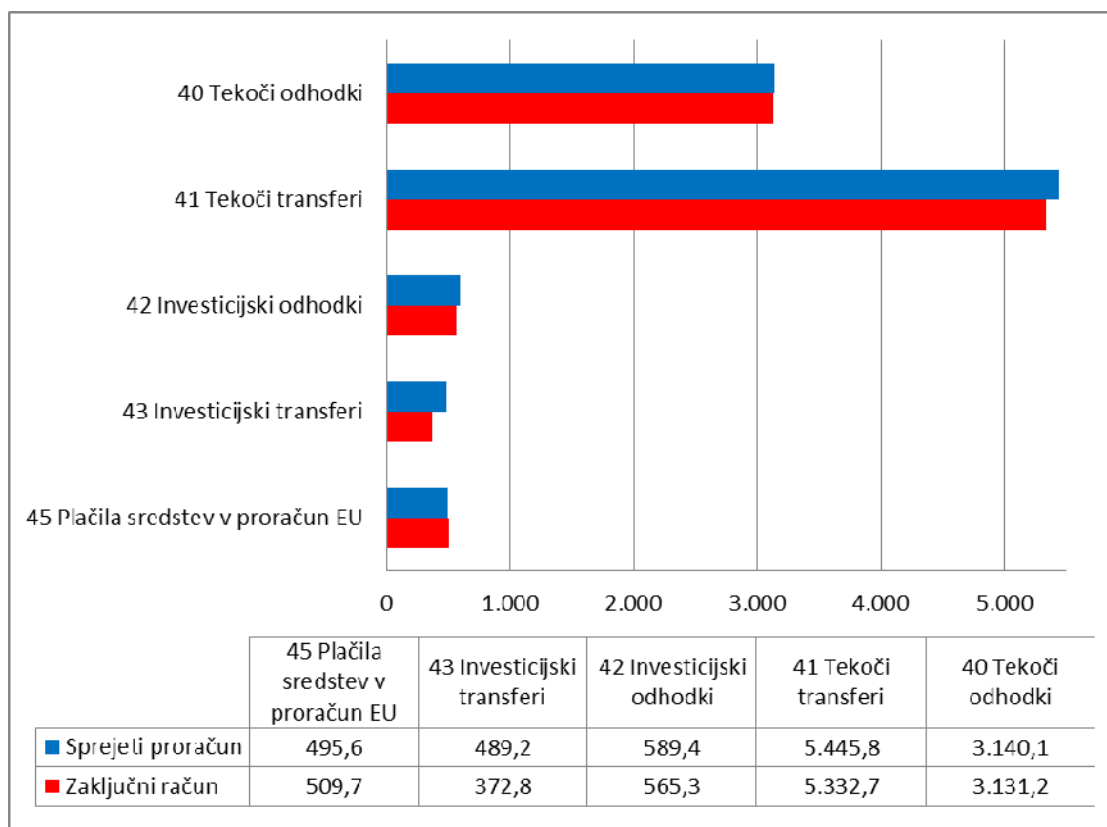
A2) ODHODKI

V sprejetem proračunu so bili odhodki načrtovani v višini 10.160,1 mio EUR. Realizirani so bili v višini 9.911,7 mio EUR, kar je manj od načrtovanih oz. 97,6 %.

Največji delež porabe proračunskih odhodkov predstavljajo tekoči transferji (53,8 %) in tekoči odhodki (31,6 %). Skupaj sta ti dve ekonomski kategoriji dosegli 85,4 % odhodkov proračuna. Ostali trije ekonomski nameni porabe so zavzemali naslednje deleže: investicijski odhodki 5,7 %, plačila sredstev v proračun EU 5,1 % in investicijski transferi 3,8 %.

V naslednji sliki so prikazani navedeni ekonomski nameni porabe odhodkov proračuna v letu 2019 s primerjavo realizacije na sprejeti proračun.

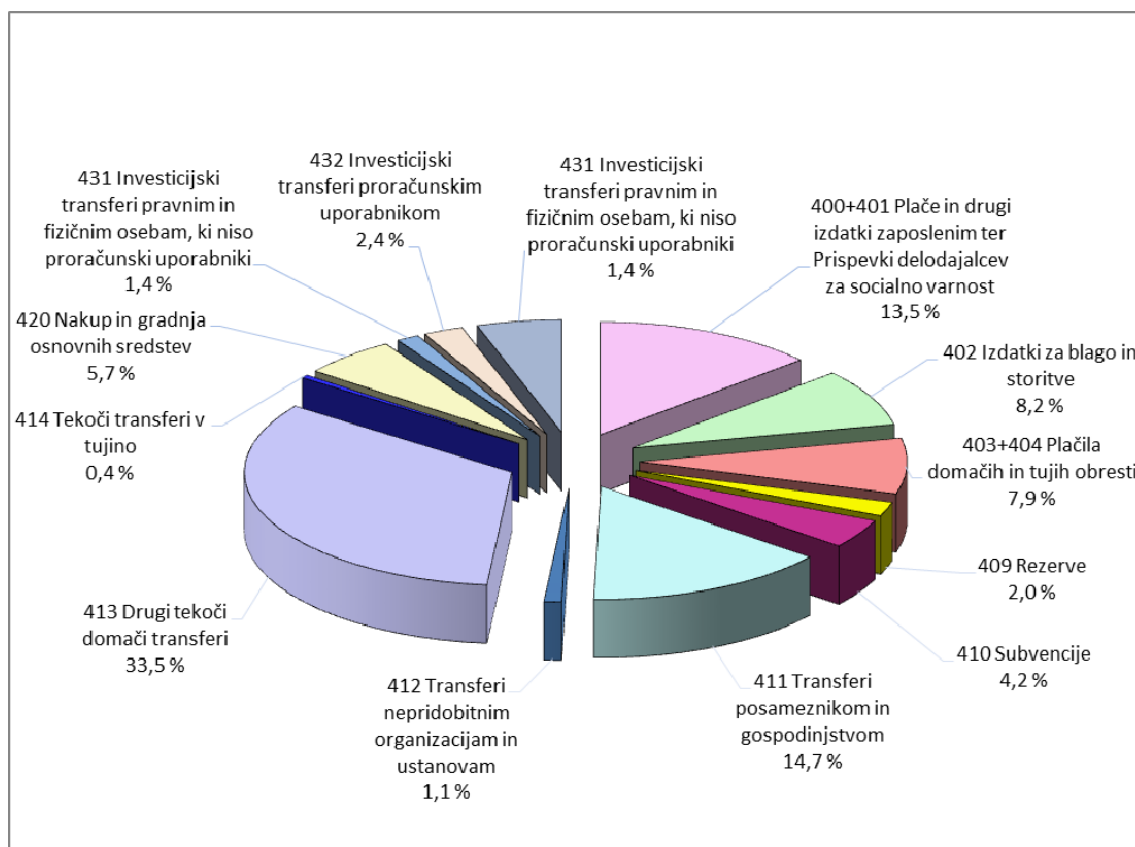
Slika 19: Odhodki proračuna po ekonomskih namenih

Vir: Ministrstvo za finance

Podrobnejši prikaz deležev realizacije odhodkov proračuna v letu 2019 po ekonomskih namenih porabe prikazuje spodnja slika. Iz nje je razvidno, da največji delež predstavljajo drugi tekoči domači transferi (podskupina kontov 413) v višini 33,5 %. Ostale večje deleže izkazujejo še transferi posameznikom in gospodinjstvom (podskupina kontov 411), ki dosegajo 14,7 %, plače in prispevki (podskupini kontov 400 in 401 skupaj) v višini 13,5 % ter izdatki za blago in storitve (podskupina kontov 402) v višini 8,2 %. Vsi ostali ekonomski nameni porabe izkazujejo deleže, manjše od 8 %.

Slika 20: Deleži ekonomskih namenov v skupnih odhodkih

Vir: Ministrstvo za finance

40 TEKOČI ODHODKI

Tekoči odhodki zajemajo plače in druge izdatke zaposlenim, prispevke delodajalcev za socialno varnost, izdatke za blago in storitve (vključno z odhodki za operativno delovanje državnih organov, ki jih imenujemo materialni stroški, ter odhodki za vojaške namene in za specialno policijsko opremo), plačila obresti ter sredstva, izločena v rezerve.

400 PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM

401 PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOCIALNO VARNOST

V okviru sredstev za stroške dela zaposlenih pri neposrednih proračunskih uporabnikih so vključene pravice porabe in njihova realizacija za plače in druge izdatke zaposlenim ter prispevke delodajalcev za socialno varnost.

Podskupina kontov 400 »Plače in drugi izdatki zaposlenim« vključuje plače in dodatke, regres za letni dopust, povračila in nadomestila, sredstva za delovno uspešnost, nadurno delo in druge izdatke zaposlenim. Z rebalansom proračuna so bile na tem namenu zagotovljene pravice porabe v skupni višini 1.118 mio EUR, ki so se s prerazporeditvami do konca leta povečale za 17,5 mio EUR. Za izplačilo obveznosti, ki sodijo v navedeno kategorijo izdatkov, so bila porabljena sredstva v višini 1.127,5 mio EUR ali 99,3 % veljavnega proračuna.

Za pokrivanje obveznosti delodajalca iz naslova prispevkov za socialno varnost in premij kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbenke (podskupina kontov 401) so bile z rebalansom proračuna zagotovljene pravice porabe v višini 205,4 mio EUR, s prerazporeditvami pa so se povečale za 3,8 mio EUR. Zagotovljena sredstva za ta namen so bila realizirana v višini 207,8 mio EUR oziroma 99,3 % veljavnega proračuna.

V strukturi celotnih odhodkov je delež sredstev za stroške dela neposrednih proračunskih uporabnikov znašal 13,5 %, kar je za 0,5 odstotne točke več kot v preteklem letu.

Preglednica 4: Sredstva za stroške dela po nadskupinah proračunskih uporabnikov

v mio EUR

Skupine proračunskih uporabnikov	Rebalans proračuna 2019	Veljavni proračun 2019	Razlika VP 19-SP19	Realizacija 2019	Razlika Real. 19-VP19
	1	2	3 = 2 - 1	4	5 = 4 - 2
Nevladni PU	39,9	39,6	-0,3	39,3	-0,3
Vladni PU	1.122,3	1.144,9	22,6	1.136,1	-8,8
Pravosodni PU	161,2	160,2	1,0	160,0	-0,2
SKUPAJ	1.323,4	1.344,7	21,3	1.335,4	-9,3

Vir: Ministrstvo za finance

Neposrednim uporabnikom državnega proračuna so se z rebalansom proračuna zagotovljene pravice porabe za stroške dela s prerazporeditvami do konca leta povečale za 21,3 mio EUR. Ob koncu leta pa je ostalo 9,3 mio EUR neporabljenih sredstev, kar predstavlja 0,7 % veljavnega proračuna za stroške dela. Razlog je predvsem v razkoraku med načrtovanimi in realiziranimi sredstvi iz virov EU.

V strukturi porabe so bili po nadskupinah proračunskih uporabnikov doseženi naslednji deleži:

- nevladni proračunski uporabniki 2,9 %,
- vladni proračunski uporabniki 85,1 %,
- pravosodni proračunski uporabniki 12,0 %.

Skladno z izhodišči ter upošteva cilje in zaveze vlade glede fiskalne politike, so proračunski uporabniki v rebalansu proračuna za leto 2019 načrtovali sredstva v višini 1.323,4 mio EUR, kar je za 96,9 mio EUR več od realizacije sredstev za te namene v preteklem letu. Razlog za navedeno povišanje je predvsem v realizaciji sklenjenega dogovora s sindikati javnega sektorja ter učinkih rednih napredovanj in spremembi Zakona o minimalni plači.

Ob upoštevanju navedenega ter tudi učinkovanju kadrovske politike posameznih organov, je bila skupna realizacija sredstev za plače in prispevke delodajalcev v letu 2019 za 108,8 mio EUR višja kot v letu 2018, kar predstavlja povečanje sredstev za 8,9 %.

Preglednica 5: Pregled realizacije za stroške dela v letu 2019 po posameznih kontih ekonomske klasifikacije v primerjavi z letom 2018

v EUR

Številka in naziv konta	Realizacija 2018	Realizacija 2019	Indeks 2019:2018
4000 - Plače in dodatki	899.207.257	968.291.981	107,7
4001 - Regres za letni dopust	31.908.617	33.579.478	105,2
4002 - Povračila in nadomestila	68.659.753	68.626.375	100,0
4003 - Sredstva za delovno uspešnost	16.246.083	28.688.579	176,6
4004 - Sredstva za nadurno delo	13.741.846	19.684.183	143,2
4009 - Drugi izdatki zaposlenim	7.985.055	8.621.819	108,0
4010 - Prispevek za pok. in inv. zavarovanje	107.717.913	119.302.474	110,8
4011 - Prispevek za zdravstveno zavarovanje	65.009.128	71.233.310	109,6
4012 - Prispevek za zaposlovanje	825.443	911.063	110,4
4013 - Prispevek za starševsko varstvo	916.266	1.003.917	109,6
4015 - Premije kolek. dodat. pok. zavarovanje	14.310.336	15.389.123	107,5
Skupaj 400 + 401	1.226.527.697	1.335.332.302	108,9

Vir: Ministrstvo za finance

Vladna in sindikalna stran sta v okviru razrešitve stavkovnih zahtev konec leta 2018 dogovorili povišanja, ki se nanašajo na višino pravic javnih uslužbencev z naslova plač in drugih prejemkov v letu 2019. Tako so za večino delovnih mest in nazivov v vseh plačnih skupinah (razen za funkcionarje, direktorje in zdravnike) določeni višji plačni razredi in sicer je zvišanje praviloma za 1 - 2 plačna razreda, nekatera specifična delovna mesta pa pridobijo tudi več plačnih razredov. Pravico do izplačila višjih plač s tega naslova so javni uslužbenci pridobili postopno in sicer so se za prvi plačni razred plače povečale s 1. 1. 2019, za drugi plačni razred s 1. 11. 2019, za morebitni tretji in ostale plačne razrede pa s 1. 9. 2020. S septembrom 2019 so dodatni plačni razred prejeli učitelji razredniki, veljati pa so začeli tudi višji dodatki za nedeljsko, nočno, praznično delo ter za deljen delovni čas. Z letom 2019 je uvedena pravica do jubilejne nagrade za 40 let ter v primeru upokojitve pravica do odpravnine v višini treh plač.

Izplačila za plače in dodatke (konto 4000) zaposlenih pri neposrednih uporabnikih državnega proračuna so znašala 968,3 mio EUR, kar predstavlja 7,7-odstotno nominalno povečanje sredstev v primerjavi z letom 2018 in je predvsem posledica učinka navedenega dogovora s sindikati ter rednih napredovanj. Za napredovanja v plačne razrede in nazive v letu 2019 velja, da se višje plače s tega naslova pričnejo izplačevati z decembrom 2019, kar pomeni, da bo finančni učinek šele v letu 2020. Z decembrom 2018 (izplačilo z januarjem 2019) pa so prejeli višje plače zaradi napredovanj tisti javni uslužbenci, ki so napredovali v letu 2018.

Regres za letni dopust za leto 2019 je bil izplačan pri plači za mesec maj (izplačilo v juniju) in sicer v višini minimalne plače to je 886,63 EUR na zaposlenega, kar pomeni za 5,2 % višji znesek na individualni ravni od izplačanega regresa v preteklem letu. Javni uslužbenci, ki so na dan izplačila regresa prejeli osnovno plačo, ki ustreza 18. ali nižjemu plačnemu razredu, pa so prejeli regres v višini 1.050 EUR. Zaradi spremenjene davčne zakonodaje, na podlagi katere je regres za letni dopust razbremenjen plačila dohodnine in prispevkov, so zaposleni prejeli celotno izplačilo v neto znesku.

Sredstva za povračila in nadomestila so se izplačevala skladno z dogovorjenimi višinami na tem segmentu, in sicer na podlagi določil Zakona za uravnoteženje javnih financ in Aneksov h Kolektivnim pogodbam. Skupna realizacija izplačil iz tega naslova je v letu 2019 znašala 68,6 mio EUR, kar je skoraj enaka raven sredstev kot v preteklem letu.

V letu 2019, skladno z dogovorom med sindikalnimi partnerji, še vedno velja ukrep glede delovne uspešnosti. Tako javnim uslužbencem ni pripadal del plače za redno delovno uspešnost, omejena pa je

bila tudi višina delovne uspešnosti za plačilo povečanega obsega dela in sicer tako na individualni ravni kot tudi na ravni skupnega obsega sredstev pri posameznem uporabniku, ki se lahko porabi za ta namen. Skupna realizacija sredstev za delovno uspešnost v letu 2019 je izkazana v višini 28,7 mio EUR, kar predstavlja povečanje skupne mase sredstev za ta namen za 76,6 % glede na preteklo leto. Poraba sredstev je po posameznih organih zelo različna saj je pri nekaterih organih izkazana nižja realizacija glede na preteklo leto, pri nekaterih organih pa kaže precejšnji porast. K skupnemu povečanju je največ prispevala višja realizacija glede na preteklo leto pri Ministrstvu za notranje zadeve zaradi izplačevanja delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela za izvajanje projekta "Varovanje schengenske meje EU in obvladovanje problematike ilegalnih migracij", ki ga je Vlada RS potrdila v začetku tega leta.

Sredstva za nadurno delo so bila realizirana v višini 19,7 mio EUR oziroma za 43,2 % več kot v letu 2018. Poglavitni razlog za skupno izkazano višjo realizacijo je v visoki porabi tovrstnih sredstev pri Ministrstvu za notranje zadeve in Ministrstvu za obrambo, ki je posledica povečanja aktivnosti pri varovanju schengenske meje in obvladovanju problematike ilegalnih migracij.

Izplačila za druge izdatke zaposlenim vključujejo izplačila jubilejnih nagrad zaposlenim za doseženih 10, 20, 30 ali 40 let delovne dobe v javnem sektorju, odpravnin, solidarnostnih pomoči in drugih izdatkov zaposlenim. Izkazana realizacija na tem segmentu odhodkov je za 8 % višja od tovrstne realizacije v letu 2018.

Prispevki delodajalcev za socialno varnost so bili realizirani skladno s predpisanimi prispevnimi stopnjami na podlagi veljavne zakonodaje. Višina odhodkov za navedene namene je pri posameznih proračunskih uporabnikih vezana na višino izplačanih bruto plač. Poleg prispevkov za socialno varnost pa se v okviru podskupine kontov 401 evidentirajo tudi sredstva za plačilo premij kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja javnih uslužbencev.

402 IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE

Sredstva, ki so v proračunu predvidena za plačilo dobavljenega blaga in opravljenih storitev neposrednih proračunskih uporabnikov, pokrivajo izdatke za izvedbo različnih programskih nalog. Sem štejemo izdatke za splošni material in storitve (varovanja zgradb, revizorske storitve, strokovna literatura, pisarniški in čistilni material, prehrana ipd.), za posebni material in storitve, za energijo, komunalne storitve in komunikacije, za plačila prevoznih stroškov, za službena potovanja, za stroške tekočega vzdrževanja, za plačila najemnin in zakupnin, plačila kazni in odškodnin ter druge operativne odhodke posameznih proračunskih uporabnikov. Najobsežnejši sta področji za posebni material in storitve (predvsem oprema slovenske vojske) in stroški tekočega vzdrževanja (vzdrževanje cestne in železniške infrastrukture).

Za izdatke za blago in storitve je bilo z rebalansom na voljo 844,7 mio EUR, kar je 8,3 % vseh odhodkov proračuna. Ta delež je za 0,3 odstotne točke večji kot v letu 2018. Obseg sredstev se je med letom z izvrševanjem proračuna, to je s prerazporeditvami in razporeditvami, spreminjal, tako da je veljavni proračun ob koncu leta znašal 913,6 mio EUR (povečanje za 8,1 %). Za blago in storitve je bilo porabljeno 811,8 mio EUR, kar je za 3,9 odstotne točke manj kot je bilo načrtovanih sredstev. Poraba sredstev za blago in storitve je bila za 3,5 % večja kot v letu 2018.

Integralna sredstva za izdatke za blago in storitve so bila načrtovana v višini 771,9 mio EUR, veljavni proračun pa je ob koncu leta znašal 760,7 mio EUR. Porabljena integralna sredstva so znašala 752,6 mio EUR, kar je 2,5 % manj, kot je bilo načrtovano z rebalansom proračunom 2019. **Namenska sredstva** so bila načrtovana v višini 24,7 mio EUR, z izvrševanjem proračuna se je veljavni proračun povišal na 94,2 mio EUR, realizacija pa je znašala 29,9 mio EUR oz. 121,1 % načrtovanih sredstev. **EU sredstva** so bila načrtovana v višini 37,6 mio EUR, realizirana pa v višini 23,4 mio EUR, kar pomeni 62,2 % načrtovanih sredstev.

Izdatki za blago in storitve po proračunskih uporabnikih – predlagateljih finančnih načrtov

Realizacija izdatkov za blago in storitve po proračunskih uporabnikih izkazuje, da je največ sredstev za izdatke za blago in storitve porabilo Ministrstvo za infrastrukturo, in sicer 227,6 mio EUR, kar predstavlja 28 % vseh izdatkov za blago in storitve. Navedeno ministrstvo je porabilo za 4,3 % več sredstev kot v letu 2018 in za 3 % več, kot je bilo načrtovano. Sredstva so bila porabljen predvsem za upravljanje in vzdrževanje javne železniške infrastrukture ter državnih cest (74 % vseh izdatkov za blago in storitve pri tem ministrstvu) in za zagotavljanje varnosti v železniškem prometu (19 %).

Po obsegu porabljenih sredstev tega segmenta je drugi največji porabnik Ministrstvo za obrambo s 163,1 mio EUR (20,1 %). Obseg porabe pri tem ministrstvu je največji predvsem v okviru podprograma »Operativno delovanje in pripravljenost slovenske vojske« (50,5 % vseh izdatkov za blago in storitve pri tem ministrstvu) ter v okviru »Infrastruktura in opremljenost slovenske vojske« (24,3 %).

Ministrstvu za javno upravo je po obsegu porabljenih sredstev tega segmenta (8,8 %) z 71,8 mio EUR tretji največji porabnik. Obseg porabe je največji v okviru podprograma »Prostorski in drugi pogoji za delo državnih organov« (43,9 %).

Ministrstvo za okolje in prostor je porabilo 44,4 mio EUR, to je za 19,8 % več sredstev kot v letu 2018. Sredstva so bila porabljen predvsem v okviru podprograma »Upravljanje z vodami« (34,2 %).

Realizacija po ekonomskem namenu

Izdatki za blago in storitve proračuna so znašali 811,8 mio EUR. Glede na ekonomski namen se je največ sredstev porabilo za tekoče vzdrževanje, in sicer 225,9 mio EUR, to je 27,8 %, kar je 3 % več, kot je bilo načrtovano, in 5 % manj, kot je bilo porabljen v 2018. Dve tretjini teh sredstev (150 mio EUR) je porabilo Ministrstvo za infrastrukturo predvsem za vzdrževanje cestne in železniške infrastrukture, sledi Ministrstvo za obrambo s 18,8 mio EUR porabe tega ekonomskega namena, in sicer večji del za vzdrževanje materialnih sredstev vojske in vojaške infrastrukture. Ministrstvo za javno upravo je porabilo 8 % sredstev za razvoj ter vzdrževanje in upravljanje skupne komunikacijske infrastrukture (strežniške in licenčne) ter razvoj in vzdrževanje e-storitev. Ministrstvo za okolje in prostor je porabilo 7 % sredstev za izvajanje vodnogospodarske javne službe.

Dobra petina sredstev, porabljenih za blago in storitve, v višini 181,6 mio EUR (22,4 %) je bila namenjena posebnem materialu in storitvam. Za ta ekonomski namen je bilo porabljen za 4,4 % manj sredstev, kot je bilo načrtovanih, in 17,5 % več od porabe v 2018. Največ je bilo porabljenih pri Ministrstvu za obrambo, to je 83,7 mio EUR, in sicer za stroške modernizacije enot Slovenske vojske ter za osebno opremo in izdatke za osebje.

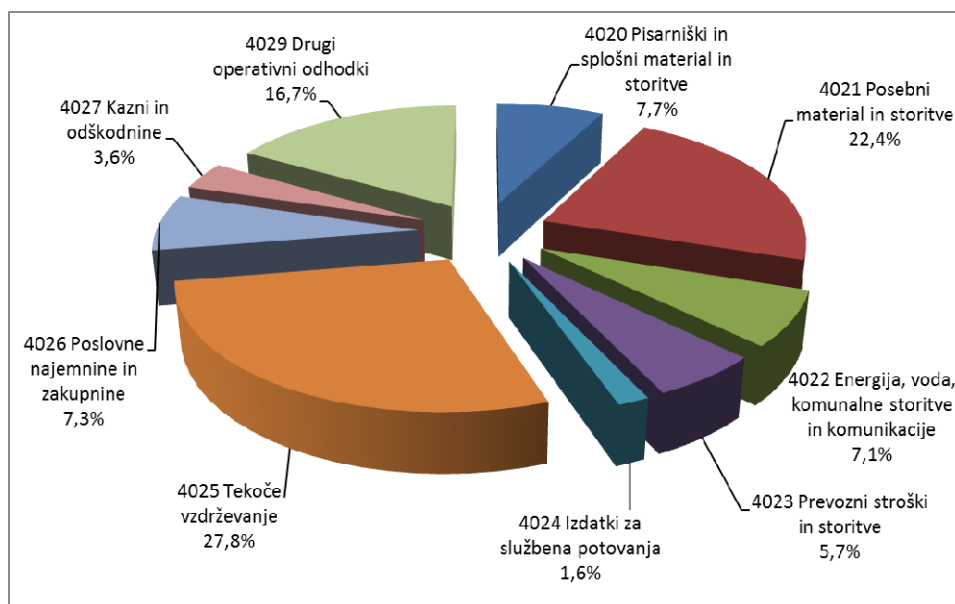
Glede na rebalans proračuna načrtovana sredstva je bila poraba manjša na področju drugih operativnih odhodkov, za kar je bilo porabljenih 135,6 mio EUR, kar je za 6,7 % manj glede na porabo v letu 2018. Večja poraba je bila predvsem pri Ministrstvu za finance za stroške za stroške dolgoročnega in kratkoročnega zadolževanja, stroške finančnih razmerij ter za upravljanje finančnega premoženja.

Porabljen sredstva za pisarniški in splošni material in storitve so se glede na porabo v letu 2018 povečala, medtem ko so se sredstva za kazni in odškodnine zmanjšala za 38 % glede na leto 2018. Povečala so se tudi sredstva za poslovne najemnine in zakupnine glede na porabo v letu 2018 in sicer največ pri Ministrstvu za javno upravo.

Rahlo so se povečala porabljen sredstva glede na leto 2018 za energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije, prevozni stroški in storitve ter izdatki za službena potovanja.

V naslednji sliki je prikazana struktura realizacije z deleži odhodkov za blago in storitve po ekonomskih namenih.

Slika 21: Struktura realizacije z deleži odhodkov za blago in storitve po ekonomskih namenih

Vir: Ministrstvo za finance

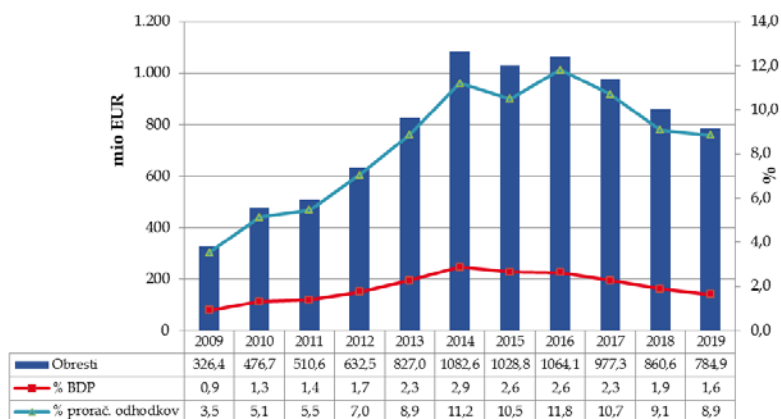
403 PLAČILA DOMAČIH OBRESTI

404 PLAČILA TUJIH OBRESTI

Realizacija plačil obresti je bila 784,9 mio EUR, kar je skoraj 100 % predvidenih sredstev v rebalansu proračuna za leto 2019.

Plačila obresti iz naslova dolga državnega proračuna v obdobju od leta 2009 do leta 2019 prikazuje spodnja slika.

Slika 22: Plačila obresti iz naslova dolga državnega proračuna

Vir: Ministrstvo za finance

Realizacija domačih obresti v letu 2019 je bila v višini 701,7 mio EUR, kar je skladno s predvidenimi sredstvi v rebalansu proračuna za leto 2019. Pri realiziranih domačih obrestih gre v celoti za obresti iz naslova dolgoročnega dolga, saj so bile obresti iz naslova zakladnih menic zaradi negativne obrestne mere realizirane na prihodkovni stani v skupni višini 2,8 mio EUR. Pretežen del realiziranih domačih

obresti je iz naslova vrednostnih papirjev in sicer v znesku 691,9 mio EUR, od tega 19,3 mio EUR iz naslova poslov ščitenja pred obrestnim tveganjem.

Prav tako ni odstopanj med realizacijo in predvidenimi sredstvi v rebalansu proračuna pri plačilu tujih obresti, ki so v letu 2019 znašala 83,2 mio EUR. Pretežen del realiziranih tujih obresti je iz naslova tujih vrednostnih papirjev in sicer v znesku 70,3 mio EUR, obresti iz naslova posojil najetih pri mednarodnih finančnih inštitucijah pa so bile realizirane v višini 12,8 mio EUR.

Konec leta 2019 je bilo kar 99,1 % dolga državnega proračuna obrestovanega s fiksno obrestno mero, delež dolga v evrih pa je predstavljal 99,9 % celotnega dolga (upoštevaje transakcijo valutne zamenjave USD obveznosti v EUR ob zadolžitvah v ameriških dolarjih v obdobju od 2012 do 2014).

Zaradi navedene strukture portfelja je napovedovanje obresti iz naslova dolgoročnega zadolževanja v pretežnem delu precej natančno predvidljivo. Zato tudi realizacija plačil obresti pri instrumentih, ki so bili v času načrtovanja proračuna v portfelju dolga, bistveno ne odstopa od planiranih vrednosti. Prav tako je, zaradi majhnega dela dolga obrestovanega z variabilno obrestno mero, vpliv sprememb obrestnih mer na višino obresti minimalen.

Odstopanja so mogoča le pri obrestih iz naslova novega zadolževanja in upravljanja z dolgom, ki jih ob pripravi proračuna ni mogoče v celoti oceniti ter pri obrestih iz naslova obveznic RS21 in RS39, katerih dinamike izročanja ob pripravi proračuna ni mogoče predvideti.

409 REZERVE

V okviru te podskupine kontov so zajeta sredstva rezerv pri Ministrstvu za finance (proračunska rezerva in splošna proračunska rezervacija in druge rezerve) kot tudi sredstva za posebne namene pri nekaterih drugih proračunskih uporabnikih.

4090 Splošna proračunska rezervacija

Z Rebalansom proračuna so bila na proračunski postavki Tekoča proračunska rezerva načrtovana sredstva v višini 25 mio EUR. Vlada Republike Slovenije je na proračunsko postavko dodatno prerazporedila pravice porabe v višini 32,6 mio EUR. Skladno z 42. členom Zakona o javnih financah so se sredstva tekoče proračunske rezerve razporejala na postavke proračunskih uporabnikov po sklepih Vlade Republike Slovenije, v skupni višini 55,4 mio EUR; nerazporejenih sredstev je ostalo 2,2 mio EUR.

Z Rebalansom proračuna so bila na proračunski postavki Rezerva za stroške predsedovanja Svetu EU načrtovana sredstva v višini 9 mio EUR. Skladno z 42. členom Zakona o javnih financah so se sredstva rezerve za stroške predsedovanja Svetu EU razporejala na postavke proračunskih uporabnikov po sklepih Vlade Republike Slovenije, v skupni višini 8,9 mio EUR, od tega 2,6 mio EUR na podprogram Predsedovanje Svetu EU, kar je kot izjemo od 42. člena določal 68. a člen ZIPRS1819, preostalih 6,3 mio EUR pa se je preneslo v splošno proračunsko rezervacijo za namene za katere se je med letom izkazalo, da niso zagotovljena sredstva v zadostnem obsegu, ker jih pri pripravi rebalansa proračuna ni bilo mogoče načrtovati. Ministrstvo za obrambo je na postavko Rezerve za stroške predsedovanja Svetu EU vrnilo neporabljene pravice porabe v višini 0,02 mio EUR.

Z Rebalansom proračuna Republike so bila na proračunski postavki Rezervacija za financiranje skupnih evropskih politik – EU načrtovana sredstva v višini 9,9 mio EUR. Skladno z 42. členom Zakona o javnih financah so se sredstva razporedila na proračunsko postavko Državne revizijske komisije za revizijo postopkov oddaje javnih naročil, po sklepu Vlade Republike Slovenije, v višini 0,2 mio EUR; nerazporejenih sredstev je ostalo 9,7 mio EUR.

Z Rebalansom proračuna so bila na proračunski postavki Rezervacija za financiranje skupnih evropskih politik – slovenska udeležba načrtovana sredstva v višini 1,5 mio EUR. Skladno z 42. členom Zakona o javnih financah so se sredstva razporedila na proračunsko postavko Tekoča

proračunska rezerva Ministrstva za finance, po sklepu Vlade Republike Slovenije, v višini 1,5 mio EUR.

4091 Proračunska rezerva

Z Rebalansom proračuna so bila v okviru proračunske rezerve načrtovana sredstva v višini 5 mio EUR, ki so bila v celoti izločena v proračunski sklad stalne proračunske rezerve.

Na podlagi 5. točke drugega odstavka 28. člena ZIPRS1819 so bile dodatno povečane pravice porabe v višini 6 mio EUR. V sklad rezerve so bila tako izločena sredstva v skupni višini 11 mio EUR. Skupaj s prenesenimi sredstvi iz leta 2018 v višini 26,4 mio EUR je bilo na skladu proračunske rezerve skupaj razpoložljivih 37,4 mio EUR. Pregled oblikovanja, obveznosti in realizacije sredstev proračunske rezerve je razviden v Poročilu o porabi sredstev proračunske rezerve.

4092 Druge rezerve

V letu 2019 je bilo za varnostne rezerve SID banki zagotovljenih 10 mio EUR. Na podlagi 8. člena Pravilnika o sredstvih varnostnih rezerv (Uradni list RS, št. 44/16) SID banka v primeru, da ocena potrebnih varnostnih rezerv dvakrat zaporedoma presega stanje obstoječih varnostnih rezerv za več kot 10 % vendar ne za manj kot 10 mio EUR, na Ministrstvo za finance poda vlogo za vplačilo v varnostne rezerve, skupaj z oceno potrebnih varnostnih rezerv. SID banka v letu 2019 vloge za vplačilo varnostnih rezerv ni podala, ker so varnostne rezerve zadoščale. Vplačilo varnostnih rezerv je potrebno za učinkovito izvajanje dejavnosti zavarovanja in financiranja mednarodnih gospodarskih poslov na podlagi II. Poglavlja Zakona o zavarovanju in financiranju mednarodnih gospodarskih poslov (Uradni list RS, št. 2/04, 56/08 – ZSIRB in 82/15) kot instrumentov trgovinske politike RS ter vlogo države pri teh aktivnostih, ki gospodarstvu zagotavljajo ustrezno varnost in možnost konkurenčnega nastopanja na tujih trgih po mednarodno dogovorjenih pravilih in pogojih.

4093 Sredstva za posebne namene

Sredstva za posebne namene so viri financiranja posameznega proračunskega sklada kot je določeno v aktu o ustanovitvi posameznega sklada in so namenski prihodki proračuna, ki se izločajo na podračun proračunskega sklada. Proračunski skladi so posebej opredeljeni tudi v vsakokratnem Zakonu o izvrševanju proračuna RS. V letu 2019 se je na sklad izločilo 188,2 mio EUR, in sicer v okviru:

- Ministrstva za zdravje 11,4 mio EUR, na podlagi zakona, ki ureja investicije v javne zdravstvene zavode, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija,
- Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport 5,2 mio EUR od podeljenih koncesij, na podlagi Zakona o dodatni koncesijski dajatvi od prejemkov, izplačanih za občasna dela študentov in dijakov,
- Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti 28,9 mio EUR, na podlagi Zakona za uravnoteženje javnih financ in na podlagi drugega odstavka 27.f člena Zakona o urejanju trga dela,
- Ministrstva za okolje in prostor 44,1 mio EUR, na podlagi Zakona o vodah,
- Ministrstva za okolje in prostor 65,3 mio EUR, na podlagi Zakona o varstvu okolja,
- Ministrstva za finance 11 mio EUR, na podlagi Zakona o Slovenskem državnem holdingu,
- Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano 17,5 mio EUR, na podlagi Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti RS,
- Ministrstva za javno upravo 4,8 mio EUR, na podlagi Zakona o nevladnih organizacijah.

Poraba proračunskih skladov se evidentira na posebnih podračunih, katerih upravitelji so posamezni proračunski uporabniki. Upravitelji posameznega sklada kot neposredni proračunski uporabnik podrobneje pojasnijo porabo proračunskega sklada v obrazložitvi posebnega dela zaključnega računa finančnega načrta. Sredstva proračunskega sklada predstavljajo ostale vire financiranja projektov in ukrepov v Načrtu razvojnih programov.

41 TEKOČI TRANSFERI

Med tekoče transfere uvrščamo vsa nepovratna plačila, za katera država (plačnik) od prejemnika sredstev v povračilo ne pridobi materiala ali drugega blaga oz. prejemnik teh sredstev za plačnika (državo) ne opravi nikakršne storitve. Uporaba sredstev mora biti pri prejemniku tekoče ali splošne narave in ne investicijskega značaja. V sprejetem proračunu je bilo načrtovanih 5.445,8 mio EUR tekočih transferjev, realiziranih pa je bilo 5.332,7 mio EUR, kar predstavlja 97,9 %.

410 SUBVENCije

V sprejetem proračunu je bilo za subvencije predvidenih 503,5 mio EUR, kar predstavlja 5,0 % vseh načrtovanih odhodkov. Glavnina subvencij v višini 88,3 % je bila namenjena privatnim podjetjem in zasebnikom, ostalih 11,7 % javnim podjetjem. Skupaj je bilo iz naslova subvencij izplačano 413,2 mio EUR oz. 82,1 % od načrtovanega, kar predstavlja 90,3 mio EUR manj od načrtovanih odhodkov v sprejetem proračunu. Največje odstopanje se nanaša na sredstva pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki je izplačalo 47,0 mio EUR manj subvencij, kot jih je načrtovalo v sprejetem proračunu.

4100 Subvencije javnim podjetjem

V sprejetem proračunu je bilo za subvencije javnim podjetjem predvideno 58,8 mio EUR, realizacija iz tega naslova je bila 105,5 %. Največje odstopanje se nanaša na izplačila iz pristojnosti Ministrstva za infrastrukturo, v okviru katerega so bila med proračunskim letom zagotovljena dodatna sredstva za izvajanje železniškega potniškega prometa.

4102 Subvencije privatnim podjetjem in zasebnikom

V sprejetem proračunu je bilo za subvencije privatnim podjetjem in zasebnikom predvideno 444,7 mio EUR, izplačano pa je bilo 79,0 % načrtovanih sredstev v višini 351,2 mio EUR.

Največji delež subvencij privatnim podjetjem in zasebnikom je izplačalo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, in sicer 236,7 mio EUR oz. 95,5 % od načrtovanega. Sredstva so bila v pretežni meri namenjena za sheme neposrednih plačil in ukrepe programa razvoja podeželja 2014–2020.

Pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo je bilo za subvencije privatnim podjetjem in zasebnikom izplačano 50,9 mio EUR oz. 52,0 % načrtovanega proračuna. Glavnina izplačil se nanaša na sredstva EU s pripadajočo slovensko udeležbo, ki so bila namenjena predvsem spodbujanju naložb podjetij v raziskave in razvoj, spodbujanju podjetništva ter podpori malim in srednje velikim podjetjem v procesu internacionalizacije. Sredstva proračuna RS so bila izplačana v skladu z zaključenimi in upravičenimi aktivnostmi na posameznih projektih, ki so bila realizirane v manjšem obsegu od načrtovanega v sprejetem proračunu.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je za subvencije privatnim podjetjem in zasebnikom v sprejetem proračunu načrtovalo 49,5 mio EUR, porabilo pa je 33,6 mio EUR oz. 68,0 % od načrtovanega. Izplačila so bila v glavnini namenjena spodbudam za zaposlovanje in celoviti podpori podjetjem za učinkovito upravljanje starejših zaposlenih in krepitvi njihovih kompetenc z vidika podaljševanja delovne aktivnosti. Sredstva so bila izplačana v okviru programov EU v skladu z odobrenimi zahtevki za plačilo, ki so bili z ozirom na dinamiko izvajanja projektov realizirani v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je za subvencije privatnim podjetjem in zasebnikom v sprejetem proračunu načrtovalo 34,9 mio EUR. Dejansko je bilo iz tega naslova izplačano 23,3 mio EUR oz. 66,6 % načrtovanih sredstev. Odstopanje od načrtovanega je predvsem posledica nižje

realizacije iz naslova sredstev EU s pripadajočo slovensko udeležbo, in sicer za projekte raziskovalne infrastrukture ter razvoja znanja, saj projekti niso bili pripravljeni za potrditev in izvedbo v letu 2019.

411 TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM

Transferi posameznikom in gospodinjstvom so pravice v obliki denarnih prejemkov. Namenjeni so za tekočo porabo posameznikov ali gospodinjstev in kot takšni pomenijo dodatek k družinskim dohodkom ali nadomestilo za posebne vrste izdatkov. Transferi posameznikom in gospodinjstvom, ki se izplačujejo iz državnega proračuna, so sestavljeni iz transferov nezaposlenim, družinskih prejemkov in starševskih nadomestil, transferov za zagotavljanje socialne varnosti, transferov vojnim invalidom, veteranom in žrtvam vojnega nasilja, štipendij ter drugih transferov posameznikom.

Upravičenost do posameznih transferov urejajo posamezni zakonski in podzakonski akti. Obseg porabe sredstev v proračunskem letu je odvisen od števila upravičencev, višine transferov, pogojev za dodelitev posamezne pravice in višine uskladitve transferov glede na rast cen življenjskih potrebščin v tekočem oz. preteklem letu.

Za transfere posameznikom in gospodinjstvom je bilo s sprejetim proračunom načrtovanih 1.340,1 mio EUR in z veljavnim proračunom 1.457,6 mio EUR. Izplačila so bila realizirana v skupni vrednosti 1.453,2 mio EUR, kar pomeni 108,4 % s sprejetim proračunom načrtovanih sredstev in 99,7 % sredstev, ki so bila za ta namen načrtovana z veljavnim proračunom. Realizacija izplačil za transfere posameznikom in gospodinjstvom predstavlja 14,7 % vseh proračunskih odhodkov.

Realizacija transferov posameznikom in gospodinjstvom je bila višja od načrtovanih v sprejetem proračunu za 8,4 % oz. za 113,1 mio EUR in od načrtovanih v veljavnem proračunu nižja za 0,3 % oz. za 4,4 mio EUR. Največ transferov posameznikom in gospodinjstvom je bilo izplačanih v okviru Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, in sicer 1.312,4 mio EUR oz. 90,3 % vseh odhodkov za transfere posameznikom in gospodinjstvom. V okviru Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport je bilo realiziranih 78 mio EUR, v okviru Ministrstva za infrastrukturo 44,3 mio EUR, Ministrstva za kulturo 11,3 mio EUR in Ministrstva za finance 3,1 mio EUR. Manjši del je bil realiziran v okviru Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Generalnega sekretariata vlade, Ministrstva za pravosodje, Ministrstva za obrambo, Ministrstva za zdravje, Ministrstva za notranje zadeve ter Ministrstva za javno upravo.

V strukturi realizacije transferov posameznikom in gospodinjstvom dosegajo družinski prejemki s starševskimi nadomestili 39,3 %, sledijo jim transferi za zagotavljanje socialne varnosti s 27,9 %, drugi transferi posameznikom s 13,1 %, transferi nezaposlenim z 11 %, štipendije s 4,6 % ter transferi vojnim invalidom, veteranom in žrtvam vojnega nasilja s 4,1 %.

Za zadevne namene je bilo glede na sprejeti proračun izplačano:

- za družinske prejemke in starševska nadomestila 571 mio EUR oz. 107,3 % načrtovanih sredstev,
- za transfere za zagotavljanje socialne varnosti 405,3 mio EUR oz. 120,7 % načrtovanih sredstev,
- za druge transfere posameznikom 190,1 mio EUR oz. 97,7 % načrtovanih sredstev,
- za transfere nezaposlenim 160,1 mio EUR oz. 108,7 % načrtovanih sredstev,
- za štipendije 67,1 mio EUR oz. 90,3 % načrtovanih sredstev,
- za transfere vojnim invalidom, veteranom in žrtvam vojnega nasilja 59,5 mio EUR oz. 106,6 % načrtovanih sredstev.

Realizacija transferov za zagotavljanje socialne varnosti je za 69,6 mio EUR višja od načrtovanih sredstev v sprejetem proračunu. Razlog je predvsem v izvajanju novega Zakona o osebni asistenci, ki omogoča upravičencem, da kljub določeni vrsti in stopnji invalidnosti lahko s pomočjo asistenta živijo neodvisno, aktivno in so enakopravno vključeni v družbo.

Izplačila družinskih prejemkov in starševskih nadomestil so bila za 38,7 mio EUR višja zaradi delne sprostitev varčevalnih ukrepov na področju družinskih prejemkov in sicer je materinsko nadomestilo ponovno neomejeno, očetovsko in starševsko nadomestilo ponovno znaša 100 odstotkov osnove (doslej 90 odstotkov), poleg tega so v 2019 dodatek za veliko družino ponovno prejele vse velike družine, ne glede na dohodkovni položaj. Višja izplačila so posledica tudi višjih starševskih nadomestil, ki so vezana na rast plač.

Izplačila nezaposlenim so bila glede na sprejeti proračun višja za 12,8 mio EUR. Kljub nižjim stopnjam brezposelnosti, je bil ključni izziv v 2019 še vedno podpora pri vključevanju na trg dela ranljivim skupinam brezposelnih, med njimi v največjem deležu dolgotrajno brezposelnim osebam, osebam, starejšim od 50 let in osebam z nizko izobrazbo.

Realizacija štipendij je bila nižja za 7,2 mio EUR glede na sprejeti proračun predvsem zaradi slabšega črpanja evropskih sredstev. V 2019 so bili do državne štipendije ponovno upravičeni dijaki in študenti iz družin z dohodki pod 659,30 EUR neto povprečno na družinskega člana, kar je povišalo število upravičencev.

412 TRANSFERI NEPRIDOBITNIM ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM

Transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam zajemajo odhodke nevladnemu nepridobitnemu sektorju. Med nepridobitne organizacije sodijo dobrotelne organizacije, društva (kulturna, športna, humanitarna, invalidska, veteranska itd.) ter kulturne in podobne ustanove, ki izvajajo programe v javnem interesu. Nevladni nepridobitni sektor je pomemben del civilne družbe, ki s svojo dejavnostjo dopolnjuje dejavnost države. V to podskupino so uvrščeni tudi transferi političnim strankam.

V sprejetem proračunu je bilo za transfere nepridobitnim organizacijam in ustanovam načrtovanih 141,7 mio EUR, realizacija pa je znašala 105,1 mio EUR oz. 74,2 %. Med letom se je veljavni proračun za ta namen zmanjšal za 18,5 mio EUR, večinoma pri Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti zaradi nizkega črpanja evropskih sredstev. Realizacija je v primerjavi z veljavnim proračunom znašala 85,4 %. Na integralnem delu je bilo realiziranih 77,9 mio EUR, kar predstavlja 95,5 % sprejetega proračuna. Sredstva EU so bila realizirana v višini 17 mio EUR, kar v primerjavi s sprejetim proračunom znaša 38,5 %, sredstva slovenske udeležbe pa v višini 4,4 mio EUR oz. 40,1 % sprejetega proračuna. Na namenskih postavkah je znašala realizacija 5,8 mio EUR.

Največ sredstev omenjene podskupine kontov je bilo izplačanih v okviru finančnega načrta Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (35,2 %), kjer je bilo realiziranih 37 mio EUR. V primerjavi s sprejetim proračunom je realizacija znašala 59,9 %. Od 30,9 mio EUR načrtovanih integralnih sredstev je bilo realiziranih 28,4 mio EUR oz. 91,9 %. Zaradi nizkega črpanja evropskih sredstev je bila realizacija evropskih sredstev s pripadajočo slovensko udeležbo zgolj 27,9 %.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je drugi največji prejemnik sredstev iz tega naslova (20,7 % odhodkov te podskupine kontov) in je realiziralo 21,7 mio EUR od načrtovanih 22,9 mio EUR. Od tega je bilo realiziranih integralnih sredstev v višini 15,7 mio EUR in 6 mio EUR evropskih sredstev s pripadajočo slovensko udeležbo. V primerjavi s sprejetim proračunom je realizacija znašala 94,5 %.

V finančnem načrtu Ministrstva za kulturo je bilo načrtovanih 20,7 mio EUR, realiziranih pa 15,8 mio EUR (15 % odhodkov te podskupine kontov). Realizacija je tako znašala 76,4 % načrtovanih sredstev.

413 DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERI

Za Druge tekoče domače transfere je bilo v sprejetem proračunu načrtovanih 3.414,7 mio EUR. V letu 2019 je bilo iz proračuna izplačano 3.318 mio EUR, kar je za 96,7 mio EUR manj oz. 97,2 % od načrtovanega.

4130 Tekoči transferi občinam

Tekoči transferi občinam so bili v sprejetem proračunu načrtovani v višini 38,2 mio EUR. Tekom leta se je veljavni proračun povečal na 39,9 mio EUR. Letna realizacija je znašala 39,7 mio EUR, kar je za 4 % več glede na sprejeti proračun. Od tega je bilo realiziranih v okviru integralnih sredstev 39 mio EUR ter EU sredstev s pripadajočo slovensko udeležbo 0,7 mio EUR. Realizacija tekočih transferov občinam je v letu 2019 predstavljala 0,7 % celotnih tekočih transferov.

Večina sredstev je bila realiziranih v okviru Ministrstva za finance. Sredstva so bila načrtovana in realizirana v višini 18,4 mio EUR za plačilo finančne izravnave občinam (zvišanje povprečnine na 573,50 EUR).

V okviru Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je bilo načrtovanih 7,9 mio EUR, realiziranih pa v višini 6,1 mio EUR, za spodbude za zaposlitev brezposelnih oseb ter družinskega pomočnika – poračun občinam.

Pri Ministrstvu za okolje in prostor so bila načrtovana sredstva v višini 3,9 mio EUR, realizirana pa v višini 4 mio EUR, predvsem iz naslova stanovanjske dejavnosti.

V okviru Ministrstva za javno upravo je bilo načrtovanih 3,3 mio EUR ter realiziranih 5,9 mio EUR, in sicer za tekoče sofinanciranje skupnih občinskih uprav.

V okviru Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport je bilo načrtovanih 1 mio EUR in realiziranih 1,1 mio EUR, in sicer predvsem za regresiranje prevozov učencem zaradi nevarnih zverí.

Pri Uradu Vlade RS za narodnosti so bila načrtovana sredstva v višini 1,8 mio EUR in v takšni višini tudi realizirana, in sicer za sofinanciranje dvojezičnega poslovanja občin in delovanja občinskih samoupravnih narodnih skupnosti.

Znotraj Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je bilo načrtovanih 1,7 mio EUR in realiziranih 1,5 mio EUR, predvsem za popravila gozdnih cest v gozdovih.

V okviru Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo je bilo načrtovanih 0,1 mio EUR, realiziranih pa je bilo 0,7 mio EUR EU sredstev s pripadajočo slovensko udeležbo, in sicer predvsem za izvajanje lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost.

Pri Ministrstvu za kulturo so bila načrtovana sredstva v višini 0,1 mio EUR in realizirana v višini 0,2 mio EUR.

4131 Tekoči transferi v sklade socialnega zavarovanja

V sprejetem proračunu so bile za tekoče transfere v sklade socialnega zavarovanja načrtovane pravice porabe v višini 1.110 mio EUR. Odhodki iz tega naslova so bili realizirani v višini 1.078,7 mio EUR, kar predstavlja 97,2 % načrtovanih sredstev v sprejetem proračunu oz. 94,2 % glede na realizacijo v letu 2018 (1.144,8 mio EUR).

V okviru Ministrstva za finance so bili transferi v ZPIZ realizirani v višini 918,7 mio EUR, in sicer 246,2 EUR za tekoče obveznosti države in 672,4 mio EUR za dodatne obveznosti države. Dodatne obveznosti države do ZPIZ so bile v primerjavi z izplačili v letu 2018 nižje za 19,9 %.

Obveznosti državnega proračuna do ZPIZ opredelujeta Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter Zakon o poračunavanju finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

V okviru tekoče zakonske obveznosti do ZPIZ je država nakazovala sredstva za izplačilo pokojnin po posebnih predpisih (npr. administrativne pokojnine, pokojnine borcev NOV, izjemne pokojnine, pokojnine po predpisih o poslancih, pokojnine žrtvam dachavskih procesov, izjemne pokojnine rudarjev, pokojnine prisilno mobiliziranih, oskrbnine ter prispevke zavarovanca in delodajalca za zaposlene v invalidskih podjetjih, za upravičence do starševskega dodatka, kmete in vajence itd.). Sredstva so bila realizirana v višini 246,2 mio EUR in so bila glede na sprejeti proračun višja za 11,2 mio EUR.

Republika Slovenija iz državnega proračuna ali drugih virov zagotavlja sredstva za pokrivanje razlike med prihodki ZPIZ in njegovimi odhodki oz. se iz državnega proračuna zagotavljajo manjkajoča likvidna sredstva za izplačilo pokojnin in drugih obveznosti. Iz naslova dodatnih transferov države v ZPIZ je bilo izplačanih 672,4 mio EUR, kar je 61,8 mio EUR manj od načrtovanega v sprejetem proračunu. Razlog je predvsem v višjih prispevkih kot posledice rasti plač in rasti zaposlenosti.

Preostale transfere v sklade socialnega zavarovanja predstavljajo prispevki delodajalcev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter za zdravstveno zavarovanje, pravico do zdravstvenega varstva in pokojninsko-invalidskega zavarovanja za pravice registrirano brezposelnih oseb ter plačila prispevkov za socialno varnost zaradi krajšega delovnega časa zaradi starševstva ter prispevkov za socialno varnost za čas očetovskega dopusta brez nadomestila. Sredstva so bila v celoti načrtovana pri Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. S sprejetim proračunom so bila načrtovana v višini 57,3 mio EUR, realizirana pa v višini 69,4 mio EUR.

Ministrstvo za zdravje je za tekoče transferje v sklade socialnega zavarovanja za plačilo do polne vrednosti zdravstvenih storitev za socialno ogrožene s sprejetim proračunom načrtovalo 14,2 mio EUR, realiziralo pa 16,5 mio EUR. Za dodatne transfere sredstev iz državnega proračuna v ZZZS za pokrivanje izdatkov za plače in nadomestil pripravnikom, sekundarijem ter specializantom je bilo realiziranih 70 mio EUR.

Ministrstvo za pravosodje je za zdravstveno zavarovanje obsojencev, ki se iz državnega proračuna plačuje v ZZZS, načrtovalo 3,3 mio EUR, izplačalo pa 3,6 mio EUR.

4132 Tekoči transferi v javne sklade

Največ sredstev je bilo načrtovanih v okviru finančnega načrta Ministrstva kulturo, in sicer 35,0 % vseh sredstev za delovanje Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti. Realizacija je znašala 4,1 mio EUR, kar predstavlja 95,5 % načrtovanih sredstev.

Pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo so bila sredstva izplačana v višini 3,3 mio EUR, kar je za 2,5 mio EUR več glede na sprejeti proračun, in sicer predvsem iz naslova EU sredstev s pripadajočo slovensko udeležbo za namene spodbujanje podjetništva.

Največje odstopanje je pri Ministrstvu za finance, kjer znaša realizacija 1,0 % sprejetega proračuna. Razlog odstopanja je v tem, ker sredstva ob koncu leta niso bila realizirana v višini načrtovanega proračuna, in sicer iz naslova Sklada RS za nasledstvo. Plan odhodkov za financiranje Sklada namreč vključuje tudi oceno stroškov odvetniških storitev v sodnih postopkih, vezanih na nasledstvena vprašanja oziroma na izvajanje Sporazuma o vprašanih nasledstva. Ker je dinamika sodnih postopkov zelo nepredvidljiva, saj je velikokrat pogojena z aktivnostmi, ki niso odvisne od Sklada, je prisotno izrazito nihanje realizacije. Poleg tega je Sklad v letu 2019 realiziral visoke prihodke iz naslova upravljanja namenskega premoženja in je velik del stroškov delovanja kril iz lastnih sredstev.

4133 Tekoči transferi v javne zavode

V okviru tekočih transferov v javne zavode so vključena sredstva, ki se iz državnega proračuna namenjajo za izvajanje javne službe in so namenjena za plače in dodatke zaposlenih, regres za letni dopust, povračila in nadomestila, sredstva za delovno uspešnost, nadurno delo in druge izdatke zaposlenim, prispevke za socialno varnost zaposlenih, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega

zavarovanja, za izdatke za blago in storitve ter druge morebitne stroške za izvajanje javne službe. Javnim zavodom se iz državnega proračuna zagotavlja in izplačuje skupen transfer za izvajanje javne službe oziroma opravljanje določenih nalog, ki zajema vse zgoraj našteje stroške.

Za tekoče transfere v javne zavode je bilo v rebalansu načrtovano 2.083,7 mio EUR, kar predstavlja 20,5 % vseh odhodkov proračuna. Od tega je bilo načrtovano 1.968,5 mio EUR integralnih sredstev in 115,2 mio EUR sredstev EU skupaj s slovensko udeležbo. Skupna realizacija sredstev namenjena javnim zavodom je v letu 2019 znašala 2.042,1 mio EUR oziroma 98,0 % rebalansa. Integralna sredstva so bila realizirana v višini 1.977,1 mio EUR (100,4 % rebalansa), medtem ko je bila zaradi nizkega črpanja evropskih sredstev realizacija evropskih sredstev s pripadajočo slovensko udeležbo zgolj 56,5 % rebalansa, oziroma 65,0 mio EUR.

Realizacija tekočih transferov v javne zavode izkazuje, da je bilo največ sredstev izplačano javnim zavodom s področja izobraževanja, znanosti in športa in sicer 1.673,1 mio EUR, kar pomeni 81,9 % vseh tekočih transferov javnim zavodom. V letu 2019 je bilo največ sredstev porabljenih za področje osnovnega in glasbenega šolstva, in sicer 871,0 mio EUR, ter srednjega in poklicnega šolstva 294,4 mio EUR. Za višje in visokošolsko izobraževanje je bilo izplačano 292,2 mio EUR, za področje znanosti in informacijske družbe pa 175,6 mio EUR. Preostalih 40,0 mio EUR je bilo namenjeno financiranju dejavnosti izobraževanja odraslih, zavodom s področja predšolske vzgoje in športa ter infrastrukturnim zavodom.

Poleg Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, se največ sredstev za delovanje javnih zavodov oziroma za izvajanje javne službe zagotavlja v finančnem načrtu Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (145,5 mio EUR), Ministrstva za kulturo (110,8 mio EUR), Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (53,7 mio EUR) ter Ministrstva za zdravje (35,6 mio EUR).

4134 Tekoči transferi v državni proračun

V okviru tekočih transferov v državni proračun se izkazujejo plačila prispevka delodajalca za:

- zaposlovanje od starševskih nadomestil,
- starševsko varstvo od starševskih nadomestil,
- zaposlovanje od nadomestil za čas brezposelnosti,
- starševsko varstvo od nadomestil za čas brezposelnosti,
- zaposlovanje od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije neposredno izplačuje upravičencem in
- starševsko varstvo od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije neposredno izplačuje upravičencem.

Vsa sredstva so bila načrtovana in realizirana v okviru Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Sredstva so bila realizirana v višini 39,5 %. Razlog za tako nizko realizacijo je v tem, da je bila ocena realizacije, iz naslova sprostitev varčevalnih ukrepov na področju starševskih nadomestil, načrtovana previsoko.

4135 Tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni proračunski uporabniki

Tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb predstavljajo sredstva, ki se iz državnega proračuna namenjajo za plačila storitev drugim izvajalcem javnih služb, ki niso javni zavodi in niso na seznamu proračunskih uporabnikov. To so:

- javni gospodarski zavodi, ki opravljajo določeno javno gospodarsko službo na podlagi zakona, drugih predpisov ali koncesije,
- zasebni zavodi ali drugi izvajalci javnih služb (pravne ali fizične osebe), ki imajo z državo sklenjeno koncesijo za opravljanje določene javne službe na posameznem področju ter
- drugi zasebni zavodi ali zasebniki, katerim se plačujejo storitve za opravljanje določene javne službe.

Za te namene je realizacija znašala 113,8 mio EUR, od tega 109,8 mio EUR integralnih sredstev, kar je za 3,8 % oz. za 4,3 mio EUR manj od sprejetega proračuna.

Največ sredstev v okviru tekočih plačil drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni proračunski uporabniki, je namenilo Ministrstvo za infrastrukturo, in sicer v višini 44,0 mio EUR za izvajanje gospodarske javne službe linijskega prevoza potnikov, katerega izvajajo koncesionarji, in za izvajanje Zakona o družbi Slovenske železnice. Izobraževalnim zavodom v okviru Ministrstva za izobraževanje, znanosti in šport je bilo namenjeno 29,9 mio EUR. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je namenilo 11,0 mio EUR za kobilarno Lipica, obnavljanju in dopolnjevanju blagovnih rezerv ter Zavodu Republike Slovenije za blagovne rezerve. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je namenilo 10,9 mio EUR za zdravstveno varstvo živali, za ukrepe v veterini in za odstranjevanje odpadkov živalskega izvora. V okviru koncesij na področju socialnega varstva in zaposlitvene rehabilitacije invalidov je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti namenilo 7,3 mio EUR. Za JGZ Brdo in STA je Generalni sekretariat vlade namenil 6,6 mio EUR sredstev.

Realizacija sredstev EU s pripadajočo slovensko udeležbo je znašala 4,1 mio EUR, kar je za 3,0 mio EUR več od sprejetega proračuna. Največja poraba sredstev je bila pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki so bila namenjena za ukrepe v veterini.

4136 Tekoči transferi v javne agencije

S sprejetim proračunom je bilo za transfere v javne agencije načrtovanih 53,6 mio EUR, realiziranih pa 30,7 mio EUR oz. 57,2 % glede na sprejeti proračun.

Gre skoraj v celoti za integralna sredstva, ki predstavljajo 83,8 % vseh tekočih transferov v javne agencije, 8,1 % vseh tekočih transferov v javne agencije pa predstavljajo namenska sredstva. Po programski strukturi je bilo največ tovrstnih transferov namenjenih področju podjetništva in konkurenčnosti, in sicer 40,2 % ter 28,4 % na področju prometa in prometne infrastrukture.

Pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo so bila sredstva načrtovana v višini 33,5 mio EUR, realizirana pa v višini 12,3 mio EUR. Sredstva so bila realizirana predvsem za namen Slovenske turistične organizacije, razvoja in spodbujanja internacionalizacije, Javno agencijo za spodbujanje podjetništva, inovativnosti, razvoja, investicij in turizma Slovenije ter Javno agencijo za varstvo konkurence.

Preostala sredstva so bila realizirana v okviru Ministrstva za finance (AJPes), Ministrstva za infrastrukturo (aktivnosti, vezane predvsem na zagotavljanje varnosti v cestnem prometu), Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (Javna agencija za raziskovalno dejavnost) in Ministrstva za kulturo (Slovenski filmski center, Javna agencija za knjigo).

414 TEKOČI TRANSFERI V TUJINO

V sprejetem proračunu je bilo za tekoče transfere v tujino predvidenih 45,7 mio EUR. Skupaj je bilo v tujino izplačanih 43,2 mio EUR. Glavnino izplačil predstavljajo transferi, namenjeni mednarodnim institucijam v višini 33,6 mio EUR, sledijo izplačila neprofitnim organizacijam v tujini v višini 8,3 mio EUR in drugi tekoči transferi v tujino z 1,3 mio EUR.

Največ izplačil mednarodnim institucijam je imelo Ministrstvo za obrambo v višini 15,1 mio EUR, in sicer za plačilo prispevkov v EU in skupnim projektom 9,3 mio EUR ter prispevka v NATO vojaški proračun v višini 3,9 mio EUR, medtem ko preostalo odpade na drugo mednarodno sodelovanje. Sledi Ministrstvo za zunanje zadeve, ki je izplačalo 10,8 mio EUR, od tega 9,9 mio EUR za namene razvojnega sodelovanja in humanitarno pomoč ter 0,8 mio EUR za plačilo prispevka v instrument pomoči za begunce v Turčiji. Pri Ministrstvu za finance največji delež odpade za finančno pomoč Grčiji v višini 4,4 mio EUR, sledi plačilo donacije skladu svetovne banke (GEF) v višini 0,9 mio EUR in prispevka v sklad Mednarodnega združenja za razvoj v višini 0,9 mio EUR. Sledijo še plačila

v namenski sklad za financiranje projektov MFI v višini 0,5 mio EUR ter za namene multilateralnega odpisa dolgov (MDRI) in prispevka v investicijski okvir za Zahodni Balkan. Za programe mednarodnega znanstvenega sodelovanja je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šolstvo namenilo 0,3 mio EUR.

V okviru izplačil neprofitnim organizacijam v tujini predstavljajo največji delež (več kot 84%) izplačila Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu za kritje ustavne obveznosti oz. podporo avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu in podporo Slovincem po svetu.

V okviru drugih tekočih transferov v tujino predstavlja največji delež (66%) plačilo za namene izvajanja dopolnilnega pouka slovenskega jezika v tujin pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šolstvo. Preostalo odpade na programe mednarodnega znanstvenega sodelovanja in raziskovalno razvojno dejavnost. Ministrstvo za kulturo je namenilo 0,2 mio EUR za projekte, ki jih je izvajala javna agencija za knjigo in za mednarodno sodelovanje.

42 INVESTICIJSKI ODHODKI

Za investicijske odhodke je bilo namenjenih 565,3 mio EUR, kar predstavlja 5,7 % celotne realizacije odhodkov državnega proračuna. Skoraj polovica teh odhodkov (249,1 mio EUR) je bila namenjena za novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije, slaba petina (103,2 mio EUR) pa za investicijsko vzdrževanje in obnove – ti dve kategoriji skupaj torej predstavljata skoraj dve tretjini vseh investicijskih odhodkov.

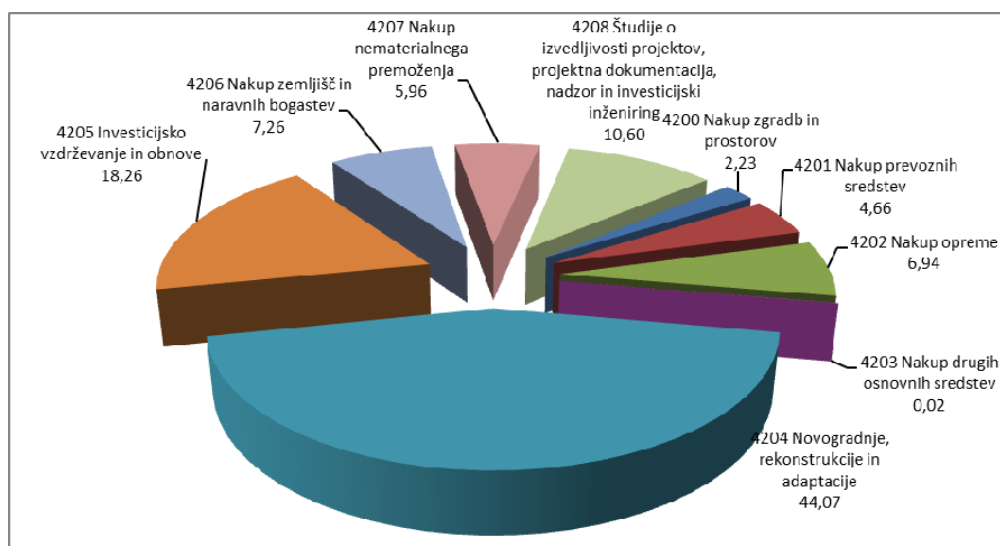
Investicijski odhodki so bili načrtovani v višini 589,4 mio EUR, kar pomeni, da je realizacija dosegla 95,9 % sprejetega proračuna. V primerjavi z letom 2018 je bila poraba višja za slabo petino oz. za 82,2 mio EUR. Na rast teh odhodkov še vedno vpliva tudi pospešeno izvajanje projektov, sofinanciranih iz evropskih sredstev.

V strukturi realizacije po virih sredstev sicer sredstva EU skupaj s pripadajočo slovensko udeležbo predstavljajo slabo četrtno realizacije (132,0 mio EUR), vendar pa so pri izvajanju projektov, sofinanciranih s sredstvi EU, zelo pomembna tudi namenska sredstva. Le-ta predstavljajo skoraj polovico (259,5 mio EUR) vseh realiziranih investicijskih odhodkov.

Namenska sredstva so se v letu 2019 v primerjavi z rebalansom proračuna povečala za 108,0 mio EUR oz. za več kot polovico – večinoma zaradi prenosa neporabljenih sredstev iz leta 2018. Čeprav je bil ta prenos obsežen, je realizacija leta 2019 dosegla 84,1 % veljavnega proračuna, z rebalansom načrtovane poraba pa je bila presežena skoraj za tretjino. Realizacija namenskih sredstev je bila v letu 2019 za petino oz. za 41,8 mio EUR višja od realizacije leta 2018.

Po programski strukturi je bilo skoraj tri četrtine teh odhodkov (oz. 410,9 mio EUR) namenjenih za cestni in železniški promet in infrastrukturo. S 5 % deležem sledi področje notranjih zadev in varnosti, ostala področja ne dosegajo niti tega deleža.

Slika 23: Struktura investicijskih odhodkov po ekonomski klasifikaciji

Vir: Ministrstvo za finance

43 INVESTICIJSKI TRANSFERI

Investicijski transferi vključujejo izdatke državnega proračuna, ki predstavljajo nepovratna sredstva. Namenjeni so plačilu investicijskih odhodkov prejemnikov sredstev: za njihov nakup ali gradnjo osnovnih sredstev, nabavo opreme ali drugih opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, za investicijsko vzdrževanje, obnove idr. Investicijski transferi zajemajo investicijske transfere pravnim in fizičnim osebam, ki niso proračunski uporabniki, ter investicijske transfere proračunskim uporabnikom. Izplačanih je bilo 372,8 mio EUR investicijskih transferov, kar predstavlja 3,8 % vseh odhodkov državnega proračuna.

431 INVESTICIJSKI TRANSFERI PRAVNIM IN FIZIČNIM OSEBAM, KI NISO PRORAČUNSKI UPORABNIKI

Investicijski transferi pravnim in fizičnim osebam, ki niso proračunski uporabniki, predstavljajo nepovratna sredstva in so namenjena plačilu investicijskih odhodkov prejemnikov sredstev. V rebalansu proračuna so bili načrtovani v višini 157,1 mio EUR, realizacija v višini 135,1 mio EUR pa predstavlja 85,9 % načrtovanih sredstev.

Po programski strukturi je bila skoraj polovica teh transferov namenjenih področju kmetijstva, gozdarstva in prehrane (v glavnem za izvajanje ukrepov razvoja podeželja), v približno petinskih deležih pa področjema prometa in prometne infrastrukture (skoraj v celoti za železniški promet in infrastrukturo) ter podjetništva in konkurenčnosti (pretežno za spodbujanje tujih investicij). Za ostala področja porabe so se namenjali bistveno nižji deleži.

Glede na vir financiranja predstavljajo dve tretjini teh transferov EU sredstva s pripadajočo slovensko udeležbo, preostalo tretjino pa integralna sredstva; delež namenskih sredstev je zanemarljiv.

432 INVESTICIJSKI TRANSFERI PRORAČUNSKIM UPORABNIKOM

Prejemniki teh sredstev so lahko javni skladi in agencije, javni zavodi ali posamezne lokalne skupnosti. Za razliko od investicijskih odhodkov, investicijski transferi ne pomenijo povečanja realnega premoženja države, pač pa se izkazujejo kot finančna naložba države oz. občine prejemnikom proračunskih sredstev. So nepovratna sredstva, namenjena plačilu investicijskih odhodkov

prejemnikov za nakup ali gradnjo osnovnih sredstev, nabavo opreme ali drugih osnovnih sredstev, za investicijsko vzdrževanje, obnove, rekonstrukcije in podobno.

Z rebalansom proračuna je bilo za investicijske transfere proračunskim uporabnikom načrtovanih 332,0 mio EUR, med letom pa se je njihov obseg s prerazporeditvami povečal še za 17,7 mio EUR. Ne glede na povečanja med letom, poraba ni sledila načrtovanju in realizacija ob koncu leta ni presegla treh četrtin z rebalansom načrtovanih pravic porabe. Bila pa je za 22,0 mio EUR oz. desetino višja od realizacije leta 2018.

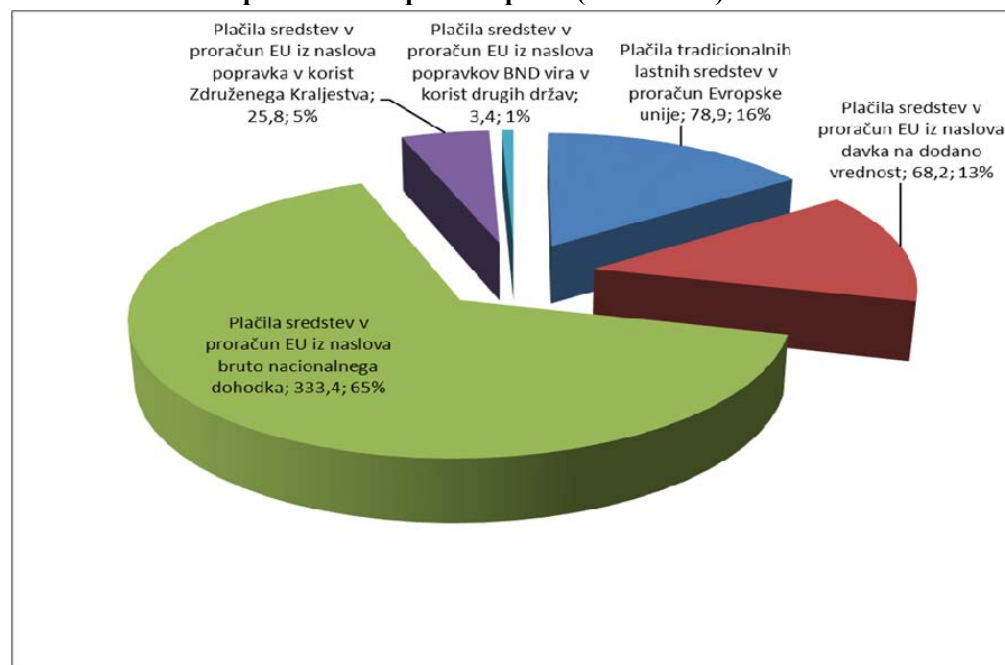
Tudi v letu 2019 je bil ključni razlog za nizko realizacijo počasno izvajanje projektov občin, sofinanciranih s sredstvi EU, na področju ravnanja z odpadnimi vodami.

45 PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EVROPSKE UNIJE

Slovenija je v proračun EU plačala 509,7 mio EUR, kar je za 2,9 % več, kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu (495,6 mio EUR). Obveznosti Slovenije do proračuna EU so bile plačane v obsegu, kot je bil določen s sprejetim proračunom EU in njegovimi dopolnitvami ter skladno z veljavno zakonodajo na področju lastnih virov Unije.

Glavnino plačil, 333,4 mio EUR ali 65,4 % vseh plačil, predstavljajo plačila na osnovi BND vira, tradicionalnih lastnih sredstev je bilo plačanih za 78,9 mio EUR (15,5 % vseh plačil), plačila na osnovi DDV vira so znašala 68,2 mio EUR (13,4 %), za popravek v korist Združenega kraljestva je Slovenija lani plačala 25,8 mio EUR (5,1 %) in plačila iz naslova popravkov BND vira v korist drugih držav, ki so znašala 3,4 mio EUR (0,7 %).

Slika 24: Plačila v proračun EU po virih plačil (v mio EUR)

Vir: Ministrstvo za finance

4500 Plačila tradicionalnih lastnih sredstev v proračun Evropske unije

Sredstva za plačilo tradicionalnih lastnih sredstev so bila v sprejetem proračuna načrtovana v višini 70,2 mio EUR. Realizacija je bila za 12,4 % višja od načrtovanega, in sicer 78,9 mio EUR. Obseg plačanih carin je odvisen od pobranih carin, zmanjšanih za stroške pobiranja (20 %).

4501 Plačila sredstev v proračun EU iz naslova davka na dodano vrednost

Iz naslova davka na dodano vrednost je bilo plačanih 68,2 mio EUR, kar je za 3,2 % več kot je bilo za plačila načrtovano v sprejetem proračunu.

4502 Plačila sredstev v proračun EU iz naslova bruto nacionalnega dohodka

V sprejetem proračunu je bilo načrtovanih 330,8 mio EUR plačil iz naslova BND vira. Realizacija plačil je bila višja in je znašala 333,4 mio EUR ali 100,8 % načrtovanih sredstev. Sredstva iz naslova BND se uporabljajo kot prihodek za pokrivanje vseh izdatkov proračuna EU, potem ko so izčrpani vsi ostali viri financiranja in v tolikšni višini, da se pokrijejo vsi izdatki proračuna EU.

4503 Plačila sredstev v proračun EU iz naslova popravka v korist Združenega kraljestva

Plačila iz naslova popravka v korist Združenega Kraljestva so znašala 25,8 mio EUR, kar je več, kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu (102,5 % realizacija).

4504 Plačila sredstev v proračun EU iz naslova popravkov BND vira v korist drugih držav

Plačila iz naslova popravka BND vira v korist drugih držav so znašala 3,4 mio EUR.

B) RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

B1) PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV

750 PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL

Leta 2019 je bilo 7,2 mio EUR prejetih vračil iz naslova danih posojil.

7504 Prejeta vračila danih posojil od privatnih podjetij

V letu 2019 je Republika Slovenija iz naslova vračil kratkoročnih in dolgoročnih danih posojil od zasebnih podjetij prejela 2,0 mio EUR, od tega je bil največji delež realiziran od Pomurskih mlekarn, d. d., Technoplast, d. o. o. ter Farme Ihan, d. d.

7505 Prejeta vračila danih posojil od občin

Prejeta vračila danih dolgoročnih posojil občin so znašala 4,4 mio EUR.

7509 Prejeta vračila plačanih poroštev

Republika Slovenija je iz naslova terjatev, ki izhajajo iz unovčenih državnih poroštev, prejela poplačila glavnice v višini 0,8 mio EUR. Največji delež predstavljajo poplačila unovčenih poroštev po Zakonu o jamstveni shemi Republike Slovenije.

751 PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV

Republika Slovenija je realizirala 110 mio EUR prejemkov iz prodaje kapitalskih deležev.

7511 Sredstva, pridobljena s prodajo kapitalskih deležev v finančnih institucijah

Republika Slovenija je iz prodaje kapitalskih deležev v finančnih institucijah prejela 109,96 mio EUR iz naslova prodaje delnic NLB d. d. in 0,5 mio EUR iz naslova prodaje delnic Gorenjske banke d. d.

7512 Sredstva, pridobljena s prodajo kapitalskih deležev v privatnih podjetjih

Republika Slovenija je v proračun prejela sredstva iz naslova prodaje delnic privatnih podjetij v skupni višini 24.497 EUR, in sicer: iz naslova izključitve manjših delničarjev družbe Telemach Pobrežje, d. d. 200 EUR in družbe Perutnina Ptuj, d. d. 5.228 EUR, iz naslova prodaje delnic družbe PUP Velenje, d. d. 1.302 EUR in KD Group, d. d. 17.767 EUR.

752 KUPNINE IZ NASLOVA PRIVATIZACIJE

7520 Sredstva kupnin iz naslova privatizacije

D. S. U. družba za svetovanje in upravljanje, d. o. o., je kupnine iz postopkov lastninskega preoblikovanja podjetij na podlagi Zakona o uporabi sredstev, pridobljenih iz naslova kupnine, na podlagi zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, vplačevala na račun državnega proračuna Republike Slovenije. Tako je bilo v državni proračun nakazano 3,4 mio EUR, kar predstavlja 181,1 % od načrtovanega v proračunu.

B2) DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV

440 DANA POSOJILA

Republika Slovenija je dala posojila v višini 39,2 mio EUR, kar je 24,9 % načrtovanega v Rebalansu proračuna.

4401 Dana posojila javnim skladom

Izdatki za dana posojila javnim skladom so bili načrtovani v višini 11,8 mio EUR realizirani pa so bili v višini 8,8 mio EUR. Namenjeni so bili spodbujanju konkurenčnosti na problemskih območjih z instrumentom mikrokreditiranja, ki ga je izvajal Javni sklad RS za podjetništvo in izvajanju ugodnih kreditov na problemskih območjih za investicije, ki jih je izvajal Javni sklad RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja.

4404 Dana posojila privatnim podjetjem

Izdatki za dana posojila privatnim podjetjem, ki so bili načrtovani v višini 20 mio EUR pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo z namenom podpore tehnološkemu razvoju, enotnim regijskim garancijskim shemam, problemskim območjem, sanaciji podjetij in gospodarstva ter za pomoč podjetjem v težavah v letu 2019 niso bili realizirani.

4405 Dana posojila občinam

Izdatki za dana posojila občinam so bili načrtovani v višini 35,8 mio EUR, realiziranih pa je bilo 22,5 mio EUR.

4406 Dana posojila v tujino

Zakon o reševanju in prisilnem prenehanju bank v 135. členu določa, da Republika Slovenija odobri posojilo Enotnemu skladu za reševanje največ v višini 71,5 milijona EUR. Zato je bila planirana vrednost te postavke v navedeni višini, vendar ni bila realizirana, saj potreba po dodatnem financiranju Enotnega sklada za reševanje ni nastala.

4409 Plačila zapadlih poroštev

Plačil zapadlih poroštev je bilo realiziranih 8 mio EUR, kar je 42,8 % načrtovanega. Načrtovana sredstva za poplačila starega deviznega varčevanja na podlagi Zakona o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi številka 60642/08 so bila porabljena v višini 7,3 mio EUR od načrtovanih 15 mio EUR. Za plačilo obveznosti iz naslova državnih poroštev je bilo v proračunu načrtovanih 3,6 mio EUR sredstev, od tega se je realiziralo 0,6 mio EUR oziroma 18 %. Realizacija je nižja, ker se niso uresničile predpostavke, na podlagi katerih je bila planirana verjetnost unovčitev državnih poroštev, planiranih za leto 2019.

441 POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV IN FINANČNIH NALOŽB

Republika Slovenija je realizirala 108 mio EUR izdatkov za namen povečanja kapitalskih deležev in finančnih naložb, kar predstavlja 45,1 % realizacijo sredstev načrtovanih v Rebalansu proračunu. Povečanje kapitalskih naložb je bilo nižje, ker se povečanja ni izvedlo v načrtovanem obsegu.

4410 Povečanje kapitalskih deležev v javnih podjetjih in družbam, ki so v lasti države ali občin

Republika Slovenija je za namen povečanje kapitalskih deležev v javnih podjetjih in družbah, ki so v lasti države v letu 2019 realizirala 61,1 mio EUR. Na podlagi kupoprodajne pogodbe je kupila delnice družbe Petrol d. d. v višini 5 mio EUR in s tem povečala lastniški delež v tej družbi na 10,8 %.

Povečal se je tudi osnovni kapital v družbi v 2TDK, d. o. o. za 56 mio EUR in kapitalske rezerve s stvarnim vložkom v družbi SIGD, d. o. o. za 0,1 mio EUR.

4411 Povečanje kapitalskih deležev v finančnih institucijah

V letu 2019 je Republika Slovenija od Abanke d. d. prejela del dividende, v višini 11,1 mio EUR, v obliki delnic družbe Pozavarovalnica Sava – Sava Re d. d. in s tem povečala lastniški delež v tej družbi na 13,9 %.

4414 Povečanje kapitalskih deležev v tujino

Ministrstvo za finance je 35,7 mio EUR namenilo kapitalsko polnitev za Mednarodno banko za obnovo in razvoj (IBRD) in za dodatno vplačilo kapitala v Evropski mehanizem za stabilnost (EMS). Odločitev za sodelovanje RS v krepitvi kapitala IBRD je vlada potrdila s sklepom št. 54700-8/2018/3 z dne 27. 9. 2018, guvernerji Svetovne banke pa so povečanje kapitala potrdili z resolucijama št. 663 ter št. 664 z dne 1. 10. 2018. RS je potrdila sodelovanje v povečanju kapitala IBRD v skupni višini 5,21 mio USD, od tega za splošno povečanje (General Capital Increase, GCI) 4,053 mio USD in za selektivno povečanje (Selective Capital Increase, SCI) 1,158 mio USD, dodaten kapital na vpoklic pa bo znašal 34,34 mio USD. RS bo obveznosti do IBRD poravnala v petih letnih obrokih med letoma 2019 in 2023. V letu 2019 je tako prišlo do vplačila prvega od petih obrokov za povečanje kapitala IBRD. ESM je ustanovljen kot mednarodna organizacija, katere namen je zagotovitev finančne stabilnosti območja evra z zagotavljanjem finančne pomoči državam članicam. Državni zbor RS je Zakon o ratifikaciji pogodbe o ustanovitvi Evropskega mehanizma za stabilnost potrdil 19. aprila 2012. Navedeno vplačilo je predstavljalo realizacijo že sprejete mednarodne obveznosti, ki je bila določljiva v pogodbi leta 2012, le da je bila konkretizacija obveznosti odvisna od odločitve Sveta guvernerjev konec leta 2018. Svet guvernerjev je konec leta 2018 opravil revizijo razdelilnega ključa za prispevek 12 let po dnev, ko članica EMS, ki ji je bilo odobreno prehodno obdobje, uvede evro, kot to predvideva pogodba o ustanovitvi. Glede na to, da je RS s 1. januarjem 2007 uvedla evro, je za RS s 1. 1. 2019 poteklo dvanajstletno prehodno obdobje. Ker je ob včlanitvi v EMS vplačala prispevek v deležu, ki je bil nižji od deleža vplačila kapitala v ECB, je morala RS v letu 2019 vplačati dodaten kapital. Po zaključku prehodnega obdobja za preostalih pet članic, ki so bile poleg RS upravičene do prehodnega obdobja, bo RS del tega dodatnega vplačane kapitala dobila povrnjen, prvič že v letu 2020.

442 PORABA SREDSTEV KUPNIN IZ NASLOVA PRIVATIZACIJE

Z Rebalansom proračuna je bilo na tej skupini kontov načrtovanih 12,3 mio EUR, medtem ko je znesek kupnin iz prenosa iz preteklih let, skupaj s kupninami, vplačanimi v letu 2019, v veljavnem proračunu narasel na 13,3 mio EUR. Poraba sredstev kupnin je bila realizirana v višini 1,6 mio EUR, kar predstavlja le 13,2 % realizacijo Rebalansa proračuna.

Pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo so bila sredstva kupnin iz naslova privatizacije državnega premoženja v višini 0,5 mio EUR namenjena za povečanje namenskega premoženja Javnega sklada RS za regionalni razvoj za namene spodbujanja regionalnega razvoja in ohranjanje poseljenosti slovenskega podeželja ter gospodarske osnove za avtohtone narodne skupnosti, 0,3 mio EUR pa za povečanje namenskega premoženja Javnega sklada Republike Slovenije za podjetništvo. Pri Ministrstvu za finance so se sredstva kupnin iz naslova privatizacije državnega premoženja v višini 0,5 mio EUR namenila za poplačilo vojne odškodnine in odškodnine po zakonu o popravu krivic ter za odpravo obveznosti upravičencem po zakonu o denacionalizaciji. Pri Ministrstvu za okolje in prostor so se sredstva v višini 0,3 mio EUR namenila za dokapitalizacijo Ekološko razvojnega sklada RS.

443 POVEČANJE NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH IN DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI IMAJO PREMOŽENJE V SVOJI LASTI

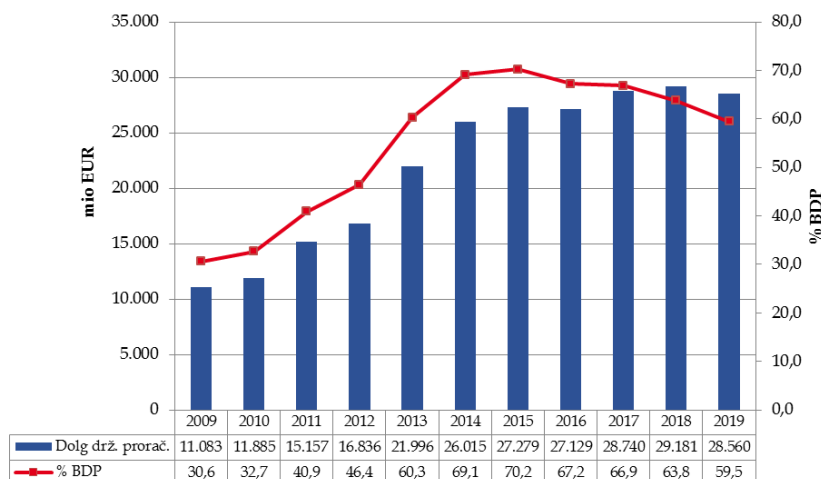
Iz naslova povečanja namenskega premoženja v javnih skladih je bilo v Rebalansu proračuna načrtovanih 6,1 mio EUR sredstev. Sredstva so bila realizirana v višini 13,9 mio EUR, v okviru Ministrstva za finance in sicer za povečanje kapitalskih naložb RS in namenskega premoženja Sklada za nasledstvo.

C) RAČUN FINANCIRANJA

Dolg državnega proračuna je na dan 31. 12. 2019 znašal 28,56 mrd EUR oz. 59,5 % BDP. Od 1. 1. 2019 do konca leta se je dolg državnega proračuna zmanjšal za 0,6 mrd EUR.

Gibanje stanja dolga državnega proračuna od leta 2009 do leta 2019 po stanju na konec leta prikazuje naslednja slika.

Slika 25: Dolg državnega proračuna

Vir: Ministrstvo za finance

C1) ZADOLŽEVANJE PRORAČUNA

Zadolževanje za financiranje izvrševanja proračuna državnega proračuna za leto 2019 in za upravljanje z državnim dolgom v letu 2019 – pravne podlage

Skladno s prvim odstavkom 81. člena Zakona o javnih financah - ZJF (Uradni list RS, št. 11/11 - uradno prečiščeno besedilo s spremembami) se država za izvrševanje državnega proračuna v tekočem proračunskem letu lahko zadolži doma in v tujini do višine primanjkljaja bilance prihodkov in odhodkov, računa finančnih terjatev in naložb in odplačil glavnice dolga, ki zapadejo v plačilo v tekočem proračunskem letu, in do višine, potrebne za odplačila glavnice dolga državnega proračuna, ki zapadejo v plačilo v prihodnjih dveh proračunskih letih. V skladu z 82. členom ZJF se lahko zadolževanje izvaja tudi za upravljanje z državnim dolgom. Obseg zadolževanja za izvrševanje državnega proračuna za leto 2019 določa drugi odstavek 48. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 (ZIPRS1819) (Uradni list RS, št. 71/17 s spremembami).

V skladu s 84. členom ZJF je zadolževanje države in upravljanje z državnim dolgom v letu 2019 potekalo na podlagi Programa financiranja proračuna Republike Slovenije za leto 2019 (sklep Vlade št. 41003-10/2018/3 z dne 20. 12. 2018 in sklep Vlade št. 41003-10/2018/7 z dne 9. 5. 2019, v nadaljevanju: Program financiranja za leto 2019).

Obseg zadolževanja Republike Slovenije v letu 2019

Financiranje izvrševanja državnega proračuna za leto 2019

Na podlagi 81. člena ZJF, sprejetega rebalansa Proračuna Republike Slovenije za leto 2019 (Uradni list RS, št. 19/19), obsega zadolžitve za leto 2019, določenega v drugem odstavku 48. člena

ZIPRS1819, upošteva spremembo stanja sredstev na računu in predfinanciranje, izvršeno v letu 2018, se je država v letu 2019 lahko zadolžila za izvrševanje proračuna za leto 2019 in za predfinanciranje do obsegov, prikazanih v nadaljevanju:

Preglednica 6: Potrebe po financiranju izvrševanja proračuna Republike Slovenije za leto 2019

I.	Proračun RS	
	1. Presežek A. Bilance prihodkov in odhodkov	193,6 mio EUR
	2. Primanjkljaj B. Računa finančnih terjatev in naložb	405,8 mio EUR
	3. C. Račun financiranja - Odplačila glavnice dolga državnega proračuna v letu 2019 ⁵	2.851,4 mio EUR
	4. C. Račun financiranja - Sprememba (zmanjšanje) stanja sredstev na računu	1.173,0 mio EUR
	Skupaj I. (-1.+2.+3.-4.)	1.890,6 mio EUR
II.	Predfinanciranje, izvršeno v letu 2018, in kupnine od prodaje kapitalskih naložb	
	1. Predfinanciranje, izvršeno v letu 2018	570,5 mio EUR
	2. Predfinanciranje, izvršeno v letu 2018, že izkazano v spremembi stanja sredstev na računu	570,5 mio EUR
	3. Kupnine od prodaje kapitalskih naložb ⁶	602,6 mio EUR
	4. Kupnine od prodaje kapitalskih naložb, že izkazane v spremembi stanja sredstev na računu ⁷	602,6 mio EUR
	Skupaj II. (1.-2.+3.-4.)	0 EUR
III.	Financiranje, potrebno za izvrševanje državnega proračuna za leto 2019 (I.+II.)	1.890,6 mio EUR

Vir: Ministrstvo za finance

Dovoljeni obseg predfinanciranja

V skladu z 81. členom ZJF je poleg financiranja izvrševanja proračuna Republike Slovenije za leto 2019 dovoljeno tudi predčasno financiranje dela proračunskih potreb prihodnjega dveletnega obdobja. Največji dodatni obseg zadolževanja, ki ga zakon dovoljuje za ta namen v letu 2019, je vsota odplačil glavnice dolga državnega proračuna, ki zapadejo v plačilo v letih 2020 in 2021. Maksimalni dovoljeni obseg zadolževanja v letu 2019 je bila vsota potrebnega financiranja proračuna Republike Slovenije za leto 2019, navedenega v preglednici zgoraj, in vsote glavnice dolga, ki zapadejo v odplačilo v prihodnjih dveh proračunskih letih (t.j. v letu 2020 in v letu 2021) po stanju iz evidence dolga državnega proračuna na dan vsakokratne nove zadolžitve v letu 2019.

Pri izvrševanju zadolževanja v okviru maksimalnega dovoljenega obsega zadolževanja v 2019 je bilo potrebno upoštevati tudi omejitev predfinanciranja do višine, skladne ciljem in dinamiki zmanjševanja presežnega dolga sektorja države nad 60 % BDP, določenega z veljavnim Programom stabilnosti. Dejanski obseg izvršitve predfinanciranja je bil odvisen tudi od razmer na finančnih trgih v letu 2019 in ocene teh razmer v letu 2020.

Skladno Programu financiranja za leto 2019 se je RS v okviru zgoraj navedenih dovoljenih obsegov zadolževanja zadolžila z izdajo tri-, šest-, dvanajst- in osemnajstmesečnih zakladnih menic ter dolgoročnih obveznic v skupni višini 2.218,8 mio EUR, kar je skupaj s porabo stanja sredstev na računu v višini 1.173,0 mio EUR, zadostovalo za financiranje potreb proračuna leta 2019 in za predfinanciranje dela potreb za izvrševanje proračuna leta 2020 (328,2 mio EUR).

⁵ Znesek odplačil glavnice dolga državnega proračuna v letu 2019 je naveden v višini, kot jo določa sprejeti Rebalans proračuna Republike Slovenije za leto 2019 (Uradni list RS, št. 19/19).

⁶ Znesek vključuje 90% kupnine od prodanih delnic NLB d.d.

⁷ Znesek vključuje 90% kupnine od prodanih delnic NLB d.d.

Struktura zadolževanja z dolgoročnimi in kratkoročnimi instrumenti ter glede na namen zadolžitve je prikazana v spodnji preglednici.

Preglednica 7: Realizirano zadolževanje Republike Slovenije v letu 2019 (v EUR)

Instrument zadolževanja	Valuta	Realizirani znesek zadolžitve v EUR	Od nominalnega zneska izdaje v EUR	
			za financiranje proračuna / predfinanciranje v EUR	za upravljanje z dolgom v EUR
ZAKLADNE MENICE	EUR	368.500.000,00	368.500.000,00	
OBVEZNICE	EUR	1.850.000.000,00	1.850.000.000,00	-
90D RS21, RS39	EUR	279.257,16	279.257,16	-
Skupaj		EUR	2.218.779.257,16	

Vir: Ministrstvo za finance

Instrumenti zadolževanja za financiranje izvrševanja proračuna Republike Slovenije za leto 2019

Skladno točki 2.3. Programa financiranja za leto 2019 je bilo kot primarni instrument financiranja pretežnega dela potreb državnega proračuna predvideno zadolževanje z izdajo državnih obveznic in z izdajo zakladnih menic. Za doseganje strateških in operativnih ciljev, opredeljenih v točki 1.2. Programa financiranja za leto 2019, bi se lahko v manjšem obsegu uporabili tudi drugi instrumenti financiranja, navedeni v 2. odstavku točke 2.3.2. programa. V kolikor zaradi razmer na finančnem trgu financiranja državnega proračuna ne bi bilo mogoče izvesti na takšen način, bi bilo financiranje državnega proračuna zagotovljeno z izvedbo drugih instrumentov financiranja, navedenih v 2. odstavku točke 2.3.2. programa, v potrebnem obsegu.

RS se je v letu 2019 za potrebe financiranja državnega proračuna zadolževala s kratkoročnimi in dolgoročnimi dolžniškimi vrednostnimi papirji (državnimi obveznicami in zakladnimi menicami).

Zadolževanje z zakladnimi menicami

Kratkoročno zadolževanje je v letu 2019 potekalo z izdajo trimesečnih (TZ), šestmesečnih (SZ), dvanajstmesečnih (DZ) in osemnajstmesečnih (OZ) zakladnih menic, v skladu s predvidenim koledarjem avkcij zakladnih menic v letu 2019, ki je določen na podlagi odločitve ministra po prvem odstavku 84. člena ZJF in objavljen na spletni strani ministrstva.

Preglednica 7: Realizirano zadolževanje z zakladnimi menicami v letu 2019

Oznaka ZM	Ročnost	Povp.obr.mera na avkcijah	Skupni nomin.znesek zadolžitve (v EUR)	Znesek nakazila (v EUR)	Stanje dolga 31.12.2019 (v EUR)
TZ	91	-0,391%	432.000.000,00	432.424.870,00	0,00
SZ	182	-0,383%	328.000.000,00	328.627.670,00	0,00
DZ	364	-0,395%	245.500.000,00	246.481.715,00	245.500.000,00
OZ	546	-0,438%	123.000.000,00	123.818.910,00	123.000.000,00
Skupaj zadolževanje z ZM			1.128.500.000,00	1.131.353.165,00	368.500.000,00

Vir: Ministrstvo za finance

Stanje dolga, ki se vštevava v kvoto zadolževanja državnega proračuna v skladu z ZJF in ZIPRS, je bilo na dan 31. 12. 2019 iz naslova izdanih dvanajstmesečnih zakladnih menic 245,5 mio EUR in osemnajstmesečnih zakladnih menic 123 mio EUR.

Poravnava zakladnih menic, izdanih v centralnem registru pri KDD je potekala na način sočasne izpolnitve (»Delivery Versus Payment«). To pomeni, da se poravnava oziroma prenos vrednostnih papirjev izvede elektronsko v sistemu pri KDD (CRVP sistem) sočasno, ko so usklajene vse

poravnalne inštrukcije za prenos denarnih sredstev in vrednostnega papirja od izdajatelja na kupca. DVP poravnava vrednostnih papirjev je standard na evropskem finančnem trgu.

Dolgoročno zadolževanje z obveznicami

Dolgoročno zadolževanje je bilo v letu 2019 realizirano z izdajo sindicirane referenčne obveznice RS81 (1. izdaja dne 14.1.2019 in dodatno 2. izdaja dne 15.7.2019). V letu 2019 se Republika Slovenija ni zadolžila z najemom posojil.

Republika Slovenija je 7. januarja 2019 izvedla prodajo nove 10-letne referenčne obveznice RS81 v višini 1.500 mio EUR s končno zapadlostjo obveznice 14. marca 2029. Izdajo so vodile banke: Abanka, Barclays, Credit Agricole CIB, Commerzbank AG, in HSBC France.

Obveznica RS81 (s podaljšanim prvim obrestnim obdobjem) je bila prodana z letno kuponsko obrestno mero v višini 1,1875 %, po ceni 99,785 %, z donosnostjo do dospelosti 1,210 % in 40 b.t. pribitka nad srednjim tečajem obrestne zamenjave (MS).

Skupno povpraševanje s strani 118 vlagateljev je ob zaprtju knjige naročil pri RS81 znašalo nekoliko čez 3,0 milijarde EUR (vključujoč 500 milijonov EUR povpraševanja s strani vodilnih organizatorjev izdaje). Investitorji so bili dobro razpršenih tako po institucionalnem tipu kot tudi geografsko.

Največji delež izdaje RS81 je bil alociran bankam/zakladnicam (38 %), sledijo upravljalci skladov (31 %), skladi tveganega kapitala / trgovanje (21 %), zavarovalnice in pokojninski skladi (7 %) in centralne banke / uradne institucije (3 %). Z vidika geografske porazdelitve sprejetih naročil je bilo največ naročil iz Združenega kraljestva in Irske (41 %), sledijo Nemčija/Avstrija (17 %), Benelux (12 %), Slovenija (9 %), Francija (8 %), Skandinavija (3 %), Švica (2 %), ostala Evropa (4 %), Azija (2 %) in Amerika (2 %).

Dne 8. julija 2019 je bila izvedena prodaja dodatne izdaje obveznice RS81 v višini 350 mio EUR, ki so jo vodile banke: Jefferies International Ltd., Goldman Sachs International Bank in J.P. Morgan Securities plc. 2. izdaja obveznice RS81 je bila prodana po ceni 109,875 %, z donosnostjo do dospelosti 0,157 % in 9 b.t. pribitka nad srednjim tečajem obrestne zamenjave (MS).

Skupno povpraševanje za to izdajo obveznic RS81 je preseglo 600 mio EUR. Razpršenost investorjev je bila visoka tako po institucionalnem tipu kot tudi geografsko.

Največji delež 2. izdaje RS81 je bil prodan bankam / zakladnicam (54 %), sledijo upravljalci skladov (21 %), skladi tveganega kapitala (11 %), ostali vlagatelji (8 %) in centralne banke/uradne institucije (6 %). Po geografski razporeditvi je bilo največ investorjev iz Francije (30 %), sledijo investorji iz Nemčije / Avstrije (25 %), Združenega kraljestva (16 %), ostale Evrope (12 %), Slovenije (9 %) in Švice (8 %).

Preglednica 9: Realizirano zadolževanje z izdajami obveznic RS v letu 2019

Oznaka	Datum izdaje	Datum dospelja	Ročnost v letih	Kupon %	Valuta	Nominalni znesek izdaje	Od nominalnega zneska izdaje v EUR		Prodajna cena v %	Organizator izdaje
							za financiranje proračuna / predfinanciranje v EUR	za upravljanje z dolgom v EUR		
RS81 (1.izd.)	14.1.2019	14.3.2029	10	1,1875	EUR	1.500.000.000	1.500.000.000	-	99,785	Abanka, Barclays, Credit Agricole CIB, Commerzbank AG, HSBC France
RS81 (2.izd.)	15.7.2019	14.3.2029	10	1,1875	EUR	350.000.000	350.000.000	-	109,875	Jefferies International Ltd., Goldman Sachs International Bank in J.P. Morgan Securities plc
Skupaj zadolževanje z obveznicami					EUR	1.850.000.000	1.850.000.000	-		

Vir: Ministrstvo za finance

Upravljanje z dolgom

V skladu z drugim odstavkom 82. člena ZJF lahko država za namen državnih uravnavanj tečajnih in obrestnih tveganj poleg zgoraj navedenih poslov sklepa tudi druge posle, povezane z državnim dolgom (izvedeni finančni instrumenti).

Izvedeni finančni instrumenti za uravnavanje tečajnih in obrestnih tveganj iz drugega odstavka 82. člena ZJF se lahko izvajajo v obliki valutnih in obrestnih zamenjav ter transakcij, ki zmanjšujejo kreditno izpostavljenost v zvezi z njimi. V letu 2019, kot tudi v letu pred tem, so se sklepali instrumenti obrestnih zamenjav.

Upravljanje valutnega tveganja

Ministrstvo za finance pri upravljanju valutnega tveganja sledi principu popolnega ščitenja na način, da se dolarske obveznosti z valutno zamenjavo zamenjajo za evrske obveznosti. Na tak način nastane t.i. sintetična zadolžitev v EUR.

Ministrstvo za finance valutno tveganje, ki izhaja iz izdanega dolarskega dolga, uravnava z instrumentom valutne zamenjave. Valutne zamenjave so bile do skupne višine 9.250,0 mio USD oziroma do višine dolarskega dolga RS sklenjene v obdobju 2012 – 2014. Stanje valutnih zamenjav se je zniževalo s predčasnim refinanciranjem/odkupi dolarskih obveznic v obdobju od 2016 – 2018. V tem obdobju je bilo izvedenih 7 transakcij predčasnega refinanciranja dolarskih obveznic s cenejšimi evrskimi obveznicami daljših ročnosti. Stanje valutnih zamenjav se je znižalo tudi zaradi zapadlih glavnih dolarskega dolga v letih 2018 in 2019. Na dan 31. 12. 2019 je stanje valutnih zamenjav znašalo 1.655,7 mio USD oziroma 1.291,5 mio EUR. Skupni učinek valutnih zamenjav na kolateral kot tudi na obresti Sektor država (D.41) se je zato v primerjavi s preteklimi leti precej znižal.

Upravljanje obrestnega tveganja

Ministrstvo za finance je pristopilo k projektu uravnavanja obrestnih tveganj v srednjeročnem obdobju in ščitenju pred dvigom obrestnih mer v dolgoročnem obdobju. Učinek portfelja obrestnih zamenjav pomeni razporeditev učinka zniževanja stroška državnega proračuna za obresti skozi daljše časovno obdobje ter obvladovanje stroška obresti dolgoročno.

Ministrstvo za finance obrestna tveganja v srednjeročnem in dolgoročnem obdobju uravnava z instrumentom dolgoročne obrestne zamenjave. Način ščitenja naslavlja dva učinka dviga obrestnih mer, in sicer srednjeročni pri izvajanju financiranja v času sprememb monetarnih razmer v evro območju ter dolgoročno pri refinanciranju obveznosti RS zaradi verjetnih strukturno višjih obrestnih mer v obdobju 2027 – 2030. Prvi vidik tveganja dviga obrestnih odhodkov za državni proračun se nanaša na obdobje spremenjenih monetarnih razmer v evro območju in s tem povezano nestanovitnostjo umika. V tem obdobju je ob pričakovani višji osnovni obrestni meri pričakovati tudi višje kreditne pribitke in zaradi spremenljivosti trgov tudi višje premije za nove izdaje obveznic, kar posledično pomeni težji in dražji dostop do trgov. Drugi vidik tveganja za javne finance je dolgoročni v kontekstu potencialnega dviga obrestnih mer v letih 2027-2030, ko so lahko zahtevani donosi (kuponska obrestna mera) novo izdanega dolga bistveno višji od kuponov obveznic RS, ki bodo zapadle od leta 2027 do 2029. V primeru, da se bo krivulja srednje obrestne zamenjave, ki predstavlja eno od komponent zahtevanega donosa, v srednjem do dolgoročnem obdobju pomaknila na višje nivoje/vrednosti, ki jih je dosegala v preteklosti, bi se v tem delu zahtevani donos na državne obveznice temu primerno dvignil. Cilj programa ščitenja je omejiti učinek potencialnega porasta obrestnih odhodkov državnega proračuna.

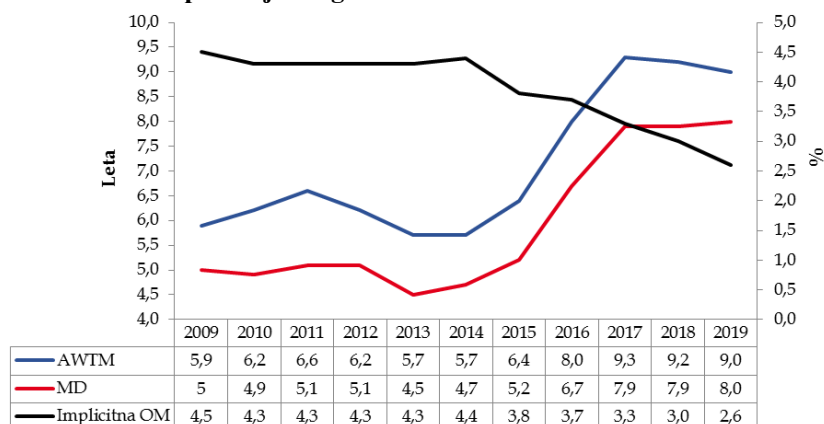
RS ima na dan 31. 12. 2019 sklenjenih 4,55 milijarde EUR dolgoročnih obrestnih zamenjav (52- do 60-let), ko plačuje dolgoročno fiksno obrestno mero, v povprečju 1,41 %, in prvih 12-let prejema fiksno obrestno mero v povprečju 0,82 % (6m-Euribor se zaradi uskladitve obrestnih obdobj krakoročnih in dolgoročnih IRS ne plačuje). Prvih 12-let razlika ($1,41 \% - 0,82 \% = 0,59 \%$) povečuje obrestne odhodke proračuna. Pri določitvi obsega obrestnega ščita se je izhajalo iz obsega zapadlih glavnih v letih 2027 – 2029, tj. 7.200 mio EUR kot tudi iz analize kakšne učinke na zaviranje

obrestnih odhodkov obseg obrestnega ščita ima. S scenarijskim pristopom se je ugotavljalo kako različen obseg programa ščitenja državnega proračuna pred dvigom obrestnih mer, in sicer do 4.500 mio EUR, vpliva na obrestne izdatke proračuna tako nominalno kot v odstotku BDP. Cilj je upravljanje portfelja obrestnih zamenjav in v čim večji meri, glede na tržne razmere, obvladovati stroške obrestnega ščita. Republika Slovenija je iz naslova prodanih opcij v letih 2018 in 2019 prejela 23,6 mio EUR premij in jih namenila za bodisi znižanje dolgoročne fiksne obrestne mere, ki jo plačuje RS, ali zvišanje fiksne obrestne mere krajše ročnosti, ki jo prejema RS. To pomeni zniževanje razlike med dolgoročno in kratkoročno obrestno mero Programa ščita.

Ministrstvo za finance kreditno izpostavljenost, ki izhaja iz naslova valutnih in obrestnih zamenjav, obvladuje na podlagi krovne pogodbe »ISDA 2002 Master Agreement« in aneksa za zmanjševanje kreditne izpostavljenosti ("Credit Support Annex" oz. CSA). V skladu s CSA so se Republika Slovenija in banke, s katerimi je Republika Slovenija sklenila posel valutne in/ali obrestne zamenjave, medsebojno zavezale zagotavljati denarno kritje (»Credit Support«) za namen izničenja kreditnega tveganja za celoten čas trajanja zamenjave. S tem se skoraj v celoti odpravi tveganje morebitne neizpolnitve obveznosti nasprotne stranke iz naslova sklenjenih transakcij. Stranka, ki prejme denarno kritje, s tem postane pravno gledano "lastnica" denarja (v smislu, da lahko s takšnim denarjem prosto razpolaga), pri čemer pa v ekonomskem smislu ostaja denarno kritje premoženje stranke, ki ga je zagotovila, vse dokler ne pride do prekinitve transakcij in prenehanja obveznosti vračila. Do takrat namreč stranka, ki je denarno kritje zagotovila, ostaja konča upravičenka do vseh donosov od denarnega kritja (dogovorjene obrestne mere na denarno pokritje). Stanje varščin je na 31.12.2019 znašalo -1.730,6 mio EUR.

Povprečni čas vezave dolžniškega portfelja v letu 2019 podaljšal na 9,0 let (s 6,4 let v 2015), prilagojeno trajanje na 8,0 let (s 5,2 let v 2015). Tehtana zahtevana donosnost novega izdanega dolga v evrih je v letu 2019 znašala 0,48 %. Implicitna obrestna mera, to je povprečna obrestna mera celotnega dolga pa se je konec leta 2019 znižala na 2,6 % (s 4,4 % v letu 2014).

Slika 26: Povprečni čas vezave izdanega dolga državnega proračuna in implicitna obrestna mera portfelja dolga

Vir: Ministrstvo za finance

C2) ODPLAČILA DOLGA

Realizacija odplačila vseh glavnice je bila 2.840 mio EUR, kar je 99,6 % načrtovanih sredstev za odplačila glavnice v rebalansu proračuna.

550 ODPLAČILA DOMAČEGA DOLGA

Realizacija glavnice iz naslova domačega dolga je v letu 2019 znašala 1.717,8 mio EUR, to je 99,3 % predvidenih sredstev v rebalansu proračuna za leto 2019.

Odplačila glavnice so se realizirala skladno z amortizacijskimi načrti, ki so osnova za pripravo proračuna za področje servisiranja dolga. Realizacija je nekoliko nižja od planirane pri izplačilu glavnice iz naslova zakladnih menic, saj je bilo ob pripravi proračuna predvideno višje zadolževanje z zakladnimi menicami od realiziranega v letu 2018 in posledično tudi višje odplačilo glavnice iz naslova tega zadolževanja v letu 2019.

551 ODPLAČILA DOLGA V TUJINO

Realizacija glavnice iz naslova tujega dolga je znašala 1.122,2 mio EUR, kar predstavlja 100 % izpolnitev predvidenih obveznosti v rebalansu proračunu za leto 2019.

Odplačila glavnice so se realizirala skladno z amortizacijskimi načrti, ki so osnova za pripravo proračuna za področje servisiranja dolga. Ker je pretežni del dolga RS nominiran v EUR, je tudi vpliv spremembe tečaja drugih valut na obseg realiziranih glavnice minimalen.

D) NETO POLOŽAJ DRŽAVNEGA PRORAČUNA DO PRORAČUNA EU

Prihodki

Realiziranih je bilo 726,9 mio EUR prihodkov državnega proračuna iz Evropske unije, kar je 71,5 % v sprejetem proračunu za leto 2019 načrtovanih prihodkov iz evropskega proračuna (1.016,8 mio EUR). Prihodki iz EU proračuna so bili v letu 2019 za 66,6 mio EUR nižji kot leta 2018.

Največji delež prihodkov so predstavljali prihodki iz naslova Kohezijske politike, ki so znašala 389,3 mio EUR ali 53,6 % vseh prihodkov iz EU proračuna. Od tega je bilo iz Strukturnih skladov prejetih 288,2 mio EUR (66,3 % realizacija), iz Kohezijskega sklada pa 101,1 mio EUR (50,1 % realizacija).

Slovenija ima v finančni perspektivi 2014-2020 na voljo 3,068 milijarde EUR sredstev evropske kohezijske politike, ki jih lahko koristi do konca leta 2023. Konec leta 2019 je skupna višina sredstev, dodeljena z izdanimi odločitvami o podpori (projekti, programi, javni razpisi), znašala 2.638 mio EUR, kar predstavlja 86 % vseh razpoložljivih sredstev, skupna višina potrjenih operacij je bila 2.159 mio EUR (EU del), kar znaša 70 % razpoložljivih sredstev, skupna vrednost izplačil pa je dosegla 1.101,9 mio EUR (EU del), kar predstavlja 36 % razpoložljivih sredstev. Izplačila predstavljajo tako izplačila iz državnega proračuna, kot tudi izplačila iz naslova finančnih instrumentov v višini 126,5 mio EUR, ki pa se ne izkazujejo v bilanci prihodkov in odhodkov državnega proračuna.

Druga velika skupina prejetih sredstev iz proračuna EU so sredstva iz naslova Skupne kmetijske in ribiške politike, ki so znašala 263,8 mio EUR (93,4 % realizacija glede na sprejeti proračun). 50,9 % vseh prejetih sredstev za izvajanje skupne kmetijske in ribiške politike, predstavljajo sredstva za neposredna plačila v kmetijstvu, ki jih je bilo za 134,3 mio EUR (99,4 % realizacija) in sredstva za izvajanje programa razvoja podeželja, 120,1 mio EUR (89,9 % realizacija). Sredstva za tržne ukrepe v kmetijstvu so bila v sprejetem proračunu načrtovana v višini 6,2 mio EUR. Realizirano je bilo 5,0 mio EUR prihodkov. Državni proračun je prejel še 2,4 mio EUR sredstev iz naslova Ostalih prejetih sredstev iz proračuna EU za izvajanje skupne kmetijske politike in 2,0 mio EUR sredstev za izvajanje Skupne ribiške politike.

Ostali prihodki iz proračuna EU so predstavljali manj kot 10,2 % vseh prejetih sredstev iz EU proračuna. Največ je bilo prejetih sredstev za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU, in sicer 72,6 mio EUR (74,3 % realizacija) ali 9,9 % vseh prihodkov iz EU proračuna. Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij so znašala 0,6 mio EUR oz. 0,1 % prihodkov iz EU proračuna. V proračun RS je bilo prejetih še za 0,6 mio EUR ostalih sredstev iz proračuna EU.

Plačila v EU proračun

Slovenija od začetka članstva v EU plačuje prispevek v proračun EU, iz katerega se zagotavljajo sredstva za financiranje evropskih politik in delovanje EU institucij.

Prispevek RS v proračun EU je znašal 509,7 mio EUR, kar pomeni 102,9 % realizacijo glede na sprejeti proračun (495,6 mio EUR) in je bil za 76,3 mio EUR višji kot leta 2018.

Glavnino plačil, 333,4 mio EUR ali 65,4 % vseh plačil, predstavljajo plačila na osnovi BND vira, tradicionalnih lastnih sredstev je bilo plačanih za 78,9 mio EUR (15,5 % vseh plačil), plačila na osnovi DDV vira so znašala 68,2 mio EUR (13,4 %), za popravek v korist Združenega kraljestva je Slovenija lani plačala 25,8 mio EUR (5,1 %) in plačila iz naslova popravkov BND vira v korist drugih držav, ki so znašala 3,4 mio EUR (0,7 %).

Neto položaj državnega proračuna

Državni proračun RS je v odnosu do proračuna EU realiziral neto proračunski presežek v višini 217,2 mio EUR, ki je bil za 142,9 mio EUR nižji kot v letu 2018.

Poročilo o neto položaju proračuna RS do proračuna EU vsebuje podatke o prihodkih in odhodkih proračuna RS, ki so bili zajeti v sistemu MFERAC (enotni finančno računovodski sistem) skladno s pravili računovodskega evidentiranja. Poleg teh prihodkov je Republika Slovenija prejela tudi prilive na namenske podračune, ki v preteklem letu niso v celoti postali prihodki domačega proračuna. Pri oceni neto položaja državnega proračuna RS do EU prav tako niso upoštevani prilivi iz proračuna EU, ki so izplačani neposredno končnim upravičencem v Republiki Sloveniji.

V okviru Kohezijske politike se izvajajo tudi finančni instrumenti, ki se ne evidentirajo v bilanci prihodkov in odhodkov državnega proračuna. Operacija je bila potrjena v višini 253 mio EUR in se izvaja prek strukture sklada skladov Slovenske izvozne in razvojne banke, d. d., Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: SID). Prva tranša v višini 63,3 mio EUR je bila v sklad skladov vplačana decembra 2017. Do konca leta 2019 je bilo prek finančnih posrednikov končnim prejemnikom odobrenih 82,1 mio EUR sredstev (od tega 51,3 mio EUR EU sredstev) ter sklenjenih 1.920 pogodb. V skladu z akcijskim načrtom je SID banka zagotovila pogoje za izvedbo drugega črpanja sredstev in tako je bilo izplačilo druge tranše izvedeno v začetku decembra 2019, prav tako v višini 63,25 mio EUR.